

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ВІДВІДУВАННЯ НПМ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛУ (ВІДДІЛЕННЯ) ОРГАНУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Розроблено у співпраці з Офісом
Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини

Проект Ради Європи
«Підтримка впровадження
європейських стандартів захисту
прав людини в Україні»

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Методичні рекомендації укладені Віктором Чупровим.

Ця публікація розроблена за фінансової підтримки Ради Європи. Погляди, викладені в цьому документі, є відповідальністю його автора і можуть не співпадати з офіційною політикою Ради Європи.

Дозволяється відтворення уривків публікації (до 500 слів) за умови некомерційного використання, збереження цілісності тексту, контексту та надання повної інформації, що не повинна жодним чином вводити читача в оману щодо характеру, обсягу чи змісту тексту. Необхідно обов'язково зазначати джерело тексту:

«© Рада Європи, рік видання».

Усі інші запити щодо відтворення або перекладу цієї публікації або будь-якої її частини повинні адресуватися Директорату комунікацій Ради Європи (F-67075 Strasbourg Cedex або publishing@coe.int).

Уся інша кореспонденція щодо цієї публікації повинна направлятися до Головного Директорату з прав людини та верховенства права.

Верстка, дизайн обкладинки:
«K.I.C.»

Council of Europe Publishing
F-67075 Strasbourg Cedex
(<http://book.coe.int>)

© Рада Європи, 2024

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо проведення
відвідування НПМ територіального
відділу (відділення) органу
Національної поліції

Зміст

1. Список абревіатур і скорочень.....	6
2. Опис місця несвободи.....	8
2.1. Загальна інформація про ТВП.....	8
2.2. Інформаційна підсистема Національної поліції України «Custody Records»	11
3. Стандарти забезпечення прав осіб, які перебувають у ТВП	15
3.1. Заборона катування	15
3.2. Право на життя.....	17
3.3. Право на охорону здоров'я, медичну допомогу	18
3.4. Право на достатній життєвий рівень, що охоплює достатнє харчування, одяг, житло	19
3.5. Право на свободу та особисту недоторканність	20
3.6. Право на повагу до приватного і сімейного життя.....	23
3.7. Право на ефективний засіб юридичного захисту	24
3.8. Процесуальні та організаційні гарантії проти неналежного поводження щодо затриманих осіб, які перебувають у ТВП.....	26
4. Організація відвідування НПМ ТВП.....	32
4.1. Початок відвідування НПМ	35
4.2. Спілкування з керівництвом ТВП	41
<i>Отримання попередньої інформації про осіб, які перебувають у ТВП.....</i>	<i>42</i>
4.3. Спілкування із затриманими в КЗ.....	45
<i>Огляд осіб утримуваних у КЗ.....</i>	<i>48</i>
<i>Дотримання права на свободу та особисту недоторканність</i>	<i>48</i>
<i>Законність затримання окремих категорій осіб</i>	<i>49</i>
<i>Законність поміщення та тримання в КЗ окремих категорій осіб ...</i>	<i>51</i>
<i>Дотримання вимог роздільного тримання окремих осіб у КЗ</i>	<i>53</i>
<i>Дотримання вимог процесуального законодавства під час затримання осіб за підозрою у вчиненні кримінального проступку без ухвали слідчого судді, суду.....</i>	<i>54</i>
<i>Дотримання вимог процесуального законодавства під час затримання осіб за підозрою у вчиненні злочину без ухвали слідчого судді, суду</i>	<i>55</i>

<i>Дотримання конституційного права на негайне повідомлення рідних про затримання та місце перебування особи</i>	55
<i>Дотримання права на захист</i>	55
4.4. Огляд приміщень ТВП	56
4.4.1. Кімнати для затриманих.....	56
<i>Умови тримання</i>	56
<i>Дотримання права на приватність</i>	62
<i>Забезпечення харчуванням</i>	63
4.4.2. Кімната для проведення слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій	64
4.4.3. Кімната для конфіденційного побачення затриманого із захисником	66
4.4.4. Кабінет (робоче місце) особи відповідальної за перебування затриманих	69
4.4.5. Службовий кабінет (робоче місце) інспектора з дотримання прав людини.....	71
4.4.6. Вибірковий огляд службових кабінетів працівників ТВП	73
4.4.7. Чергова частина ТВП (зала оперативного управління)	78
<i>Право на охорону здоров'я, медичну допомогу</i>	80
4.4.8. Захисні споруди цивільного захисту	82
4.5. Аналіз документації ТВП.....	82
4.5.1. Журнал реєстрації надання медичної допомоги особам, які перебувають в органі (підрозділі) поліції.....	82
4.5.2. Книга приймання-здавання чергування	84
<i>Дотримання права на захист</i>	85
4.5.3. Журнал інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги.....	85
<i>Належність обліку перебування осіб в ТВП</i>	90
4.5.4. Журнал обліку доставлених, відвідувачів та запрошених.....	90
4.5.5. Тактико-технічний паспорт чергової частини	93
4.5.6. Журнал обліку осіб, яких поміщено до кімнати для затриманих.....	93
4.5.7. Журнал реєстрації звернень громадян	97
4.5.8. Скринька для скарг та пропозицій	98
4.5.9. Журнал реєстрації звернень громадян	98
4.5.10. Журнал обліку особистого прийому громадян	99

4.5.11. Журнал єдиного обліку заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події.....	99
<i>Реагування на повідомлення про вчинення правопорушення поліцейськими</i>	102
<i>Оцінення рівня підготування персоналу з питань заборони катувань</i>	105
4.6. Підбиття підсумків за участю керівництва ТВП	106
Додатки	107
Додаток 1. Анкета фіксації результатів відвідування нпм ТВП	107
Додаток 2. Орієнтовний перелік питань для спілкування із затриманими, які перебувають у ТВП (КЗ).....	161
Додаток 3. Перелік документальних джерел інформації в ТВП.....	166
Додаток 3.1. Перелік документів (інформації) для вивчення під час відвідування НПМ ІТТ	168
Додаток 4. Максимально дозволені терміни тримання осіб у кімнаті для затриманих ТВП	171
Додаток 5. Алгоритм дій у разі виявлення ознак неналежного поводження з утримуваними в КЗ (ТВП)	174
Додаток 6. Примірна організаційна схема розташування приміщень ТВП (без «Custody Records»).....	176
Додаток 6.1. Примірна організаційна схема розташування приміщень ТВП з ІП «Custody Records»	177
Додаток 7. Орієнтовний маршрут руху групи НПМ під час відвідування ТВП.....	178
Додаток 8. Рекомендації щодо заповнення звіту.....	179
Додаток 9. Нормативно-правові акти, які регулюють діяльність ТВП	181
Додаток 10. Перелік інформації, яка має міститися в ІП «Custody Records», про перебування затриманої особи в органі (підрозділі) поліції.....	186
Додаток 10.1. Анкета опитування затриманої особи в ІП «Custody Records».....	191
Додаток 10.2. Анкета опитування поліцейського, який затримав особу в ІП «Custody Records»	193
Додаток 11. Бланк пояснення	194

1. СПИСОК АБРЕВІАТУР І СКОРОЧЕНЬ

АРТ — антиретровірусна терапія

Анкета НПМ ТВП — анкета фіксації результатів відвідування групою НПМ ТВП

БШД — бригада швидкої медичної допомоги

Відвідування НПМ — регулярні, без попереднього повідомлення про час і мету, відвідування місць несвободи (форма реалізації функцій національного превентивного механізму, покладених на Уповноваженого відповідно до статті 19–1 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Група НПМ — група осіб, уповноважених на проведення регулярних, без попереднього повідомлення про час і мету, відвідувань місць несвободи, у складі Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та/або представників Уповноваженого, та/або працівників Секретаріату Уповноваженого, та/або залучених представників громадських організацій, експертів, учених та фахівців, зокрема іноземних

ГБН В.2.2–00032684–001:2023 — Галузеві будівельні норми. Об'єкти для утримання (розміщення, поміщення осіб), [затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України від 29.12.2023 № 1091](#)

ДБН — державні будівельні норми

ЄРДР — Єдиний реєстр досудових розслідувань

ЄКПЛ — Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 року

ЗОЗ — заклад охорони здоров'я

ЗПТ — замісна підтримувальна терапія

ІП «Custody Records» — інформаційна підсистема інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» (далі — система «ІПНП»), обліку інформації щодо фіксації дій із затриманими особами

РЦБВПД — регіональний центр з надання безоплатної вторинної правничої допомоги

ІТТ — ізолятор тимчасового тримання Національної поліції України

Інструкція ТВП — Інструкція з організації діяльності чергової служби в Національній поліції України, затверджена [наказом МВС від 23.05.2017 № 440](#)

Інструкція «Custody Records» — Інструкція з формування та ведення інформаційної підсистеми «Custody Records» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України», затверджена [наказом МВС від 24.05.2022 р. № 311](#)

КЗ¹ — приміщення для тимчасового утримання затриманих осіб, які облаштовуються в адміністративних будівлях територіальних (відокремлених) підрозділів поліції головних управлінь Національної поліції в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі

КЗК (англ. — СРТ) — Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню

КМУ — Кабінет Міністрів України

КПК — Кримінальний процесуальний кодекс України

КУпАП — Кодекс України про адміністративні правопорушення

МОЗ — Міністерство охорони здоров'я України

МВС — Міністерство внутрішніх справ України

НПУ — Національна поліція України

ООН — Організація Об'єднаних Націй

СІЗО — слідчий ізолятор Державної кримінально-виконавчої служби України

СНІД — синдром набутого імунодефіциту

ТВП — територіальний відділ (відділення) органу Національної поліції

¹ П. 3.2.9. ГБН В.2.2-00032684-001:2023.

2. ОПИС МІСЦЯ НЕСВОБОДИ

2.1. Загальна інформація про ТВП

Національна поліція України (поліція)² — це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку.

Територіальний відділ (відділення) поліції (далі — ТВП) — територіальний (відокремлений) підрозділ у складі управління (відділу) поліції як територіального (відокремленого), що утворюється з метою забезпечення виконання завдань поліції на відповідній території.

Основні завдання поліції — надання поліцейських послуг у сферах³:

- ▶ забезпечення публічної безпеки і порядку;
- ▶ охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави;
- ▶ протидія злочинності;
- ▶ надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

Відповідно до структури Національної поліції⁴, орієнтовний склад відділу поліції має бути таким:

- ▶ керівництво;
- ▶ слідчий відділ (відділення);
- ▶ відділ (сектор) дізнання;
- ▶ відділ (сектор) кримінальної поліції;
- ▶ сектор превенції (у складі патрульної поліції);
- ▶ сектор реагування патрульної поліції (у складі патрульної поліції; для обслуговування території, де відсутні підрозділи Департаменту патрульної поліції);
- ▶ сектор спеціальної поліції;

² Ст. 1. Закону України «Про національну поліцію».

³ Ст. 2. Закону України «Про національну поліцію».

⁴ Наказ НПУ від 06.11.2015 № 1 «Про затвердження структури Національної поліції України» (зі змінами, наказ НПУ від 26.05.2021 № 441).

- ▶ відділ (сектор) дотримання прав людини;
- ▶ сектор кадрового забезпечення;
- ▶ режимно-секретний сектор;
- ▶ канцелярія;
- ▶ сектор логістики та матеріально-технічного забезпечення;
- ▶ кінологічний сектор;
- ▶ сектор інформаційної підтримки;
- ▶ окремі посади спеціалістів зв'язку та спеціального зв'язку.

Загальний перелік нормативно-правових актів, які регулюють діяльність ТВП, з активним гіперпосиланням на їхній текст наведений у Додатку 9 до методичних рекомендацій.

Структура ТВП, у яких ще не запроваджена ІП «Custody Records» умовно складається з трьох функціональних зон (секторів)⁵.

1. Зона «А» — зона (сектор) вільного перебування осіб

До цього сектору можна віднести вестибюль ТВП, фронт-офіс та кімнату приймання громадян. Будь-яка людина може безперешкодно потрапити до цієї зони, і так само безперешкодно її залишити. Також у вказаній зоні можуть перебувати люди, які прибули до ТВП примусово (в супроводі працівників поліції чи інших громадян), що перебувають під наглядом працівників поліції і не можуть без їхнього дозволу залишити ТВП.

Перебування людей у цій зоні зазвичай, не створює ризиків неналежного поведіння. По-перше, вестибюль та приймальня громадян постійно перебувають під наглядом оперативного чергового, по-друге, вестибюль має перебувати під цілодобовим відеоспостереженням з архівацією даних з терміном зберігання не менше ніж один місяць.

2. Зона «Б» — зона (сектор) обмеженого доступу

До вказаного сектору можна віднести кабінети працівників поліції, коридори та інші приміщення ТВП, потрапити до яких можна лише після отримання дозволу чергового (постового / поліцейського первинної комунікації фронт-офісу) і реєстрації в Журналі обліку доставлених, відвідувачів та запрошених або в електронній системі ІПНП. Для залишення цієї зони також потрібен дозвіл працівників поліції. На відміну

⁵ Примірна організаційна схема розташування приміщень ТВП без ІП «Custody Records» наведена в Додатку 5.1 до цих методичних рекомендацій.

від вестибюлю ТВП, не всі зазначені приміщення обладнані камерами відеоспостереження, що може створити певні ризики у разі доставлення до них затриманих.

У зоні «Б» можуть перебувати:

- ▶ працівники поліції та інших правоохоронних органів (повинні мати при собі посвідчення особи);
- ▶ цивільний персонал, який працює у ТВП або обслуговує ТВП (також за наявності відповідних документів);
- ▶ особи, які добровільно прибули до ТВП з особистих питань або для участі у проведенні слідчих дій (дізнання).

3. Зона «В» — зона (сектор) чергової служби та тимчасового перебування затриманих осіб

До цієї зони можна віднести кімнати для затриманих (далі — КЗ), кімнати для проведення слідчих дій, кімнату для розгляду обставин затримання або доставлення осіб до територіального підрозділу поліції та кімнати для конфіденційної зустрічі з адвокатом.

Усі приміщення цієї зони перебувають під наглядом оперативного чергового і в кожному приміщенні встановлені камери відеоспостереження з архівацією даних з терміном зберігання не менше ніж один місяць.

У зоні «В» можуть перебувати:

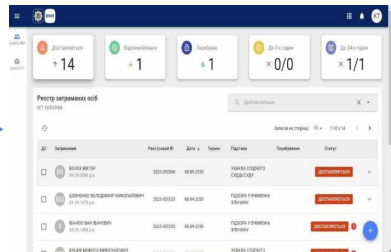
- ▶ працівники чергової служби, слідчі, дізнавачі;
- ▶ особи, запрошені або примусово доставлені до ТВП як свідки вчинення кримінального правопорушення;
- ▶ особи, затримані за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення;
- ▶ особи, затримані за вчинення адміністративного правопорушення (для складання протоколу про вчинення адміністративного правопорушення).
- ▶ адвокати, які прибули до ТВП для забезпечення надання правничої допомоги.

2.2. Інформаційна підсистема Національної поліції України «Custody Records»

З метою покращення стандартів захисту прав затриманих осіб унаслідок запровадження електронної фіксації всіх дій щодо затриманої особи під час перебування під контролем поліції з моменту фактичного затримання, в ТВП Національної поліції відбувається впровадження ІП «Custody Records» — інформаційної підсистеми інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» обліку інформації щодо фіксації дій із затриманими особами. [Наказом МВС від 24.05.2021 № 311](#) затверджено [Інструкцію з формування та ведення інформаційної підсистеми «Custody Records» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України»](#).

Станом на початок 2024 року понад 90 ТВП облаштовані і працюють з використанням цієї підсистеми.

Передбачається поступовий перехід від паперової форми фіксації інформації щодо затриманих осіб (книг, журналів, протоколів тощо, які ведуться в ТВП та ІТТ) в електронний формат. Але головна ідея запровадження «Custody Records» не перехід від паперової до електронних баз даних.

Головна ідея — зміна практик роботи із затриманими з метою гарантування їм дотримання всіх передбачених прав та гарантій і захисту поліцейських від безпідставних звинувачень у можливих порушеннях прав затриманих.

У центрі уваги системи «Custody Records» перебуває затримана особа та фіксація всіх аспектів поведінки з нею.

До основних складників системи «Custody Records» можна віднести:

1. Запровадження окремих посад поліцейських, відповідальних за дотримання прав людини, які входять до складу чергової служби ТВП⁶.
2. Зміна підходів у роботі із затриманими⁷.
3. Запровадження єдиної електронної бази обліку всіх дій щодо затриманих (ІП НП «Custody Records»)⁸.
4. Зонування приміщень ТВП з метою відокремлення зони / сектору роботи із затриманими від решти приміщень ТВП.
5. Запровадження зовнішнього контролю за поведінням із затриманими в ТВП⁹.

Основні завдання та призначення ІП «Custody Records» визначені Інструкцією «Custody Records»¹⁰:

- 1) запобігання незаконному затриманню осіб, удосконалення системи їх захисту від катувань і належного поведіння, а також підвищення стандартів захисту прав поліцейських від можливих неправдивих звинувачень у неправомірних діях;
- 2) об'єднання інформації про затриманих осіб з моменту їх фактичного затримання, перебування в територіальних (у тому числі міжрегіональних) органах Національної поліції України, їх територіальних (відокремлених) підрозділах (далі — органи (підроз-

⁶ П. 3.2.9. ГБН В.2.2–00032684–001:2023.

⁷ Усі затримані особи відразу після прибуття до ТВП потрапляють до інспектора з дотримання прав людини, який особисто перевіряє дотримання прав та гарантій з моменту фактичного їх затримання. Будь-який контакт із затриманими відбувається через поліцейських, відповідальних за дотримання прав людини. Запровадження обов'язкового опитування затриманої особи та поліцейського, який провів затримання, з фіксацією спілкування (аудіо / відео / текст) та всіх переміщень особи в електронній базі даних ІП «Custody Records» тощо.

⁸ З метою фіксації всіх аспектів поведіння із затриманими особами з моменту фактичного затримання.

⁹ З боку Департаменту Головної інспекції дотримання прав людини Національної поліції України (Управління дотримання прав людини), зокрема: шляхом доступу працівників УДПЛ до записів ІП «Custody Records» щодо кожної затриманої особи та через віддалений доступ до ІР камер системи відеоспостереження ТВП і також до архіваторів системи відеоспостереження.

¹⁰ Інструкція з формування та ведення інформаційної підсистеми «Custody Records» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України», затверджена [наказом МВС від 24.05.2022 р. № 311](#).

- діли) поліції) та звільнення або поміщення до спеціальних установ інших органів державної влади в єдиному інформаційному просторі з використанням сучасних інформаційних технологій, комп'ютерного та комунікаційного обладнання;
- 3) здійснення опитування затриманої особи та поліцейського, який здійснив затримання, щодо обставин та підстав затримання, а також фіксації всіх дій із затриманою особою під час її перебування в органі (підрозділі) поліції;
 - 4) забезпечення оперативного реагування та прийняття управлінських рішень посадовими особами органів (підрозділів) поліції в разі неналежного поведження із затриманими;
 - 5) запровадження автоматизованого формування витягу з електронної картки затримання за формою, наведеною у [Додатку](#) до цієї Інструкції.

Щоб дістати загальне розуміння того, де саме може чи не може перебувати затримана особа у відділі поліції, в якому запроваджена робота ІП «Custody Records», доцільно ознайомитись із загальною структурою та основними приміщеннями, що мають бути в такому ТВП.

Орієнтовна структура ТВП, у якому запроваджена ІП «Custody Records» наведена в Додатку 6.1 до методичних рекомендацій.

4 функціональні зони (сектори):

Зона А — зона безперешкодного доступу, охоплює вестибюль, фронт-офіс¹¹ та кімнату для приймання громадян.

Зона Б — це зона службових приміщень, кабінети працівників.

Доступ до цієї зони дозволений лише поліцейським, представникам контрольних (наглядових) органів. Затриманим особам заборонено перебувати в цій зоні.

Зона В — зона роботи добового наряду відділу поліції. Доступ до неї мають лише поліцейські чергової служби добового наряду.

Зона Г — зона роботи із затриманими особами (під контролем чергової служби), до складу якої мають входити такі приміщення:

- ▶ кімната для конфіденційного побачення затриманого із захисником;

¹¹ Фронт-офіс — сервісна модель надання поліцейських послуг населенню, що забезпечує відкритість та прозорість діяльності Національної поліції України, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-17#Text>.

- ▶ кімнати для затриманих;
- ▶ приміщення для господарчих потреб (опційно);
- ▶ місця для проведення інтерв'ю із затриманою особою / службовий кабінет (робоче місце) інспектора з дотримання прав людини;
- ▶ бокс (місце) для тимчасового перебування затриманих під час очікування інтерв'ю;
- ▶ кімнати для проведення слідчих та інших дій.

Приміщення зони Б мають бути розташовані в окремому функціональному блоці адмінбудівлі ТВП й передбачати можливість доступу до них лише з дозволу працівника чергової частини. Вхід до цього блоку має бути через вестибюль.

З метою забезпечення постійного нагляду за станом затриманих усі приміщення зони Г мають бути обладнані [системою відеонагляду](#)¹² зі збереженням запису не менше ніж 30 діб, яка має охоплювати всі зони, окрім туалетної kabіни в КЗ та місця проведення тілесного огляду.

Така побудова (зонування) приміщень відділу поліції та належна організація служби у відділі поліції унеможлиблює перебування затриманих осіб в інших приміщеннях, окрім зони Г.

¹² <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0028-19#Text>.

3. СТАНДАРТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ОСІБ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ У ТВП

3.1. Заборона катування¹³

Стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод визначає абсолютне право людини не бути підданою катуванню. Ніхто не може бути підданий катуванню або нелюдському чи такому, що принижує гідність, поводженню або покаранню. Це абсолютне право людини, яке не може бути обмеженим за будь-яких обставин.

У Конституції України це право закріплено статтею 28. Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню. Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим дослідям.

Під час відвідування ТВП можна виявити такі ознаки порушення цього права:

- ▶ безпосередньо катування затриманої особи в розумінні статті 127 Кримінального кодексу України, а саме: умисне заподіяння сильного фізичного болю або фізичного чи морального страждання шляхом завдання побоїв, мучення або інших насильницьких дій з метою примусити потерпілого чи іншу особу вчинити дії, що суперечать їх волі, зокрема отримати від нього або іншої особи відомості чи визнання, або з метою покарати його чи іншу особу за дії, вчинені ним або іншою особою чи у вчиненні яких його або іншу особу підозрюють, а також з метою залякування чи дискримінації його або інших осіб;
- ▶ застосування фізичної сили чи психологічного тиску чи будь-яких інших пристосувань з метою отримання визнання у вчинен-

¹³ [Стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свободи, стаття 28 Конституції України.](#)

- ні правопорушення чи отримання іншої інформації щодо обставин вчинення правопорушення чи подолання волі особи;
- ▶ тримання особи в умовах з недотриманням мінімальних стандартів належного поводження, зокрема, коли нема доступу до проточної та питної води, харчування, належного природного та штучного освітлення, опалення та кондиціонування повітря, доступу до санітарного вузла тощо;
 - ▶ позбавлення особи безперервного лікування, зокрема препаратами замісної підтримувальної терапії, якщо особа перебуває на відповідній програмі, або ненадання медичної допомоги особі, яка перебуває в стані абстинентного синдрому.

Інша ознака неналежного поводження — протиправне застосування до утримуваних осіб фізичної сили з боку працівників поліції чи інших затриманих осіб, зокрема:

- ▶ протиправне застосування сили, спеціальних засобів чи вогнепальної зброї (без наявності законних підстав), зокрема під час затримання, конвоювання або будь якого перебування особи під контролем поліції;
- ▶ перевищення міри необхідної для виконання покладених на поліцію обов'язків у застосуванні сили та спеціальних засобів;
- ▶ використання стримувальних (спеціальних) засобів без наявності законних підстав та обґрунтованої потреби або використання не передбачених законодавством стримувальних засобів (мотузок, пластикових стяжок тощо);
- ▶ зазнання шкоди від інших затриманих осіб (фізичних травм чи психологічного тиску).

Доповідь [CPT/Inf \(2018\) 41](#) за підсумками відвідування України

П. 22. Делегація отримала значну кількість нещодавніх і вірогідних тверджень від затриманих осіб щодо надмірного застосування сили під час затримання поліцією (переважно це стосується оперативних офіцерів у цивільному, рідше — патрульних поліцейських у формі), а також заяв про фізичне жорстоке поводження після взяття під контроль, яке здебільшого стосувалося ударів ногами, кулаками та кийками, а також занадто туго і тривале надягання наручників.

Такі звинувачення лунали в Києві частіше, ніж в інших відвіданих регіонах, а також переважно в столиці делегація отримувала заяви про фізичне насильство з боку оперативників під час первинного допиту з

метою отримання додаткової інформації або вибивання зізнання; за межами Києва такі звинувачення надходили відносно рідко, найрідше — в Чернівецькій та Івано-Франківській областях».

3.2. Право на життя

Право на життя — засадниче право людини, яке закріплено у ст. 2 Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Право кожного на життя має охоронятися законом. Ніхто не може бути умисно позбавлений життя інакше ніж на виконання смертного вироку суду, ухваленого після визнання його винним у вчиненні злочину, за який закон передбачає таке покарання.

Позбавлення життя не розглядається як таке, що вчинене на порушення цієї статті, якщо воно наслідок лише необхідного застосування сили:

- a) для захисту будь-якої особи від незаконного насильства;
- b) для проведення законного арешту або для запобігання втечі особи, яку законно тримають під вартою;
- c) під час вчинення правомірних дій для придушення заворушення або повстання.

Стаття 27 Конституції України наголошує, що кожна людина має невід'ємне право на життя. Кожен має право захищати своє життя і здоров'я, життя і здоров'я інших людей від протиправних посягань.

У контексті захисту права на життя осіб, які перебувають у місцях несвободи в умовах дії воєнного стану, на державу покладаються додаткові обов'язки. Зокрема, вжиття заходів до своєчасної евакуації утримуваних осіб у безпечні місця у разі наближення лінії фронту до місця несвободи, а також створення умов для захисту утримуваних від дальніх засобів ураження (ракет, ударних безпілотних літальних апаратів тощо). Серед іншого, шляхом обладнання / побудови захисних споруд, придатних для укриття утримуваних осіб та персоналу МН у разі оголошення повітряної тривоги та забезпечення своєчасного укриття в цих спорудах утримуваних осіб та персоналу МН.

Відповідно до вимог ГБН В.2.2–00032684–001:2023 (розділ 12) в проєктованих об'єктах потрібно передбачати вбудовані захисні споруди цивільного захисту, склад і місткість яких визначають у завданні на проєктування. Загальна місткість захисних споруд проєктованих об'єк-

тів визначається можливістю укриття 100 % утримуваних осіб та працівників, які можуть одночасно перебувати в об'єкті для утримання (розміщення, поміщення) осіб відповідно до режиму роботи закладу в найбільшу зміну.

Проект захисних споруд цивільного захисту повинен передбачати безпечне розміщення утримуваних осіб і працівників об'єктів для утримання (розміщення, поміщення) осіб.

3.3. Право на охорону здоров'я, медичну допомогу

Відповідно до статті 49 Конституції України кожен має право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування.

Ознаками порушень цього права у ТВП можуть бути виявлення випадків:

- ▶ ненадання медичної допомоги, якщо особа її потребувала або вимагала, зокрема лікарем, якого обрала затримана особа;
- ▶ невиконання рекомендацій лікаря щодо госпіталізації чи додаткового медичного обстеження осіб, які перебувають у ТВП;
- ▶ брак медичних препаратів або їх недостатня кількість (укомплектованих аптечок невідкладної медичної допомоги) для надання домедичної допомоги особам, у разі потреби, або прострочений термін дії ліків в аптечках;
- ▶ відсутність у ТВП персоналу, який пройшов відповідне навчання та володіє навичками надання домедичної допомоги потерпілим;
- ▶ нежиття заходів щодо забезпечення безперервного лікування особам, які такого потребують, зокрема інсулінозалежним та тим, що лікуються за програмою ЗПТ / АРТ тощо.

3.4. Право на достатній життєвий рівень, що охоплює достатнє харчування, одяг, житло

Конституцією України це право передбачено у статті 48 і забезпечується створенням належних умов утримання (перебування) затриманих осіб.

До неналежних умов утримання (перебування) осіб у ТВП можна віднести:

- ▶ утримання осіб у місцях не передбачених законодавством;
- ▶ недотримання вимог щодо вільної житлової площі для затриманих осіб (має бути не менше ніж 4 кв. м на кожну особу без урахування площі санітарного вузла та місць загального користування);
- ▶ неналежний рівень штучного чи природного освітлення;
- ▶ високий рівень вологості, який призводить до появи плісняви на поверхнях стін чи стелі камер та інших приміщень ТВП;
- ▶ неналежний температурний режим (у зимовий період нижче від +18° C);
- ▶ нема постійного доступу до питної та проточної води;
- ▶ нема вільного доступу до туалету;
- ▶ невивід на прогулянки на свіжому повітрі;
- ▶ неналежна організації харчування.

Доповідь [CPT/Inf \(2018\) 41](#) за підсумками відвідування України

П. 29. У різних регіонах делегація вкотре отримала низку заяв від затриманих про те, що їх тримали в місцевих відділках поліції в кабінетах оперативних поліцейських на табуретці чи стільці, прикувавши наручниками до нерухомих предметів і не пропонуючи нічого поїсти чи випити, на період від кількох годин до трьох днів. Також лунали скарги на труднощі з доступом до туалету.

П. 50. Інформація, зібрана делегацією під час візиту 2017 року, свідчить про те, що особи, «запрошені» на «неформальні розмови», продовжували іноді утримуватися у відділах поліції, в кабінетах оперативних офіцерів поліції протягом кількох годин, зокрема протягом ночі (спали на табуретах або стільцях, а іноді прикуті наручниками до таких предметів, як батареї опалення або меблі), а іноді й до трьох днів. Зазвичай їм нічого не пропонували поїсти і вони мали лише обмежений доступ до питної води та туалету.

3.5. Право на свободу та особисту недоторканність¹⁴

Стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод визначає, що кожен має право на свободу та особисту недоторканність. Ніхто не може бути позбавлений свободи, крім таких випадків і відповідно до процедури, встановленої законом:

- a) законного ув'язнення особи після засудження її компетентним судом;
- b) законного арешту або затримання особи за невиконання законного припису суду або для забезпечення виконання будь-якого обов'язку, встановленого законом;
- c) законного арешту або затримання особи, проведеного з метою допровадження її до компетентного судового органу за наявності обґрунтованої підозри у вчиненні нею правопорушення, або якщо обґрунтовано вважається необхідним запобігти вчиненню нею правопорушення чи її втечі після його вчинення;
- d) затримання неповнолітнього на підставі законного рішення з метою застосування наглядових заходів виховного характеру або законне затримання неповнолітнього з метою допровадження його до компетентного органу;
- e) законного затримання осіб для запобігання поширенню інфекційних захворювань, законного затримання психічнохворих, алкоголиків або наркоманів чи бродяг;
- f) законного арешту або затримання особи з метою запобігання її недозволеному в'їзду в країну чи особи, щодо якої провадиться процедура депортації або екстрадиції.

Кожен, кого заарештовано, має бути негайно поінформований зрозумілою для нього мовою про підстави його арешту і про будь-яке обвинувачення, висунуте проти нього.

Відповідно до [статті 29 Конституції України](#) кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

¹⁴ [Стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод; стаття 29 Конституції України.](#)

У разі нагальної необхідності запобігти злочиніві чи його перепинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має перевірити суд. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

Кожного заарештованого чи затриманого мають невідкладно повідомити про мотиви арешту чи затримання, роз'яснити його права та надати можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правничою допомогою захисника.

Окремої уваги заслуговують вимоги щодо забезпечення права на свободу та особисту недоторканність, викладені у [ст. 12 КПК України](#):

1. Під час кримінального провадження ніхто не може триматися під вартою, бути затриманим або обмеженим у здійсненні права на вільне пересування іншим способом через підозру або обвинувачення у вчиненні кримінального правопорушення інакше як на підставах та в порядку, передбачених цим Кодексом.
2. Кожен, кого затримано через підозру або обвинувачення у вчиненні кримінального правопорушення або інакше позбавлено свободи, повинен бути в найкоротший строк доставлений до слідчого судді для розв'язання питання про законність та обґрунтованість його затримання, іншого позбавлення свободи та подальшого тримання. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого судового рішення про тримання під вартою.
3. **Про затримання особи**, взяття її під варту **або обмеження в праві на вільне пересування іншим способом**, а також про її місце перебування **мають негайно повідомити її близьких родичів**, членів сім'ї чи інших осіб на вибір цієї особи в порядку, передбаченому цим Кодексом. Затримана особа, особа, взята під варту **або обмежена у праві на вільне пересування іншим способом**, має право на зустріч із захисником (захисниками) в кримінальному провадженні, адвокатом (адвокатами), законним представником (законними представниками), який (які) представляє (представляють) особу під час розгляду справ про ад-

міністративні правопорушення, адміністративних, цивільних, господарських справ у суді, юристом (юристами), фахівцем (фахівцями) у галузі права, який (які) представляє (представляють) особу в Європейському суді з прав людини, а неповнолітня особа або особа, визнана у встановленому законом порядку недієздатною чи обмежено дієздатною, також має право на зустріч зі своїм (своїми) законним представником (законними представниками), негайно в розумний строк на її вимогу без обмеження в часі та кількості в робочі, вихідні, святкові, неробочі дні в будь-який час з власної ініціативи та/або ініціативи захисника (захисників), законного представника (законних представників).

4. Кожен, хто понад строк, передбачений цим Кодексом, тримається під вартою або позбавлений свободи іншим способом, має бути негайно звільнений.
5. Затримання особи, взяття її під варту або обмеження в праві на вільне пересування іншим способом під час кримінального провадження, проведене безпідставно або з порушенням порядку, передбаченого цим Кодексом, тягне за собою відповідальність, установлену законом.

У ТВП порушення права на свободу може полягати ось у чому:

- ▶ незаконні затримання (фактичні обмеження в праві на вільне пересування) без підстав, визначених законом;
- ▶ приховані затримання (не задокументовані — ані в Журналі обліку доставлених, відвідувачів та запрошених, ані шляхом складання протоколу затримання, ані в системі ІП «Custody Records»);
- ▶ примусове тримання особи у ТВП з перевищенням терміну, дозволеного законом;
- ▶ тримання особи в місцях, не передбачених законодавством (у коридорах, кабінетах працівників поліції, підвалах чи інших приміщеннях будівлі ТВП, окрім КЗ).

Доповідь [CPT/Inf \(2018\) 41](#) за підсумками відвідування України
П. 29. Збереження практики незареєстрованих затримань¹⁵ — питання, яке викликає серйозне занепокоєння у КЗК, бо воно тягне за собою

¹⁵ Частково це визнають вищі посадові особи МВС, з якими зустрічалася делегація, зокрема щодо нефіксації присутності в установах поліції осіб, «запрошених» на «неформальні переговори» після телефонного дзвінка або усного повідомлення з наказом їм прибути до поліції.

вищий ризик жорстокого поводження. Примітно, що деякі заяви про фізичне жорстоке поводження, які розглядала делегація, стосувалися цього початкового періоду незафіксованого поліцейського ув'язнення.

У різних регіонах делегація вкотре отримала низку заяв від затриманих про те, що їх тримали в місцевих відділках поліції в кабінетах оперативних поліцейських, на табуретці чи стільці, прикувавши наручниками до нерухомих предметів і не пропонуючи нічого поїсти чи випити, на період від кількох годин до трьох днів. Також лунали скарги на труднощі з доступом до туалету.

Крім того, зацікавлені особи нібито піддавалися неформальному допиту, не користуючись гарантіями, передбаченими законом.

Їхня присутність у приміщенні поліції була офіційно підтверджена лише після закінчення такого неформального допиту, коли працівники поліції вважали, що зібрали достатньо доказів для складання протоколу затримання.

П. 45. ...основне предметне питання, яке викликало занепокоєння у зв'язку із записами про тримання під вартою, — те, що їх не було щодо осіб, яких допитували оперативні працівники до ухвалення рішення про їх затримання згідно зі статтею 208 КПК. Більшість із цих осіб ніколи не поміщали в камери дільничних відділів поліції, а доставляли безпосередньо до ІТТ — через лікарню, а іноді й прокуратуру — без відкриття протоколу про тримання під вартою, доки вони не прибували до ІТТ. Можливо, вони де-факто, якщо не де-юре, перебували під вартою протягом кількох годин (або навіть днів) до того, як прибували до ІТТ, і лише тоді могли скористатися повним спектром прав.

3.6. Право на повагу до приватного і сімейного життя

Це право визначене статтею 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статтею 32 Конституції України.

Кожен має право на повагу до свого приватного і сімейного життя, до свого житла і кореспонденції. Органи державної влади не можуть втручатись у здійснення цього права, за винятком випадків, коли втручання відбувається згідно із законом і необхідне в демократичному суспільстві в інтересах національної та громадської безпеки чи економічного добробуту країни, для запобігання заворушенням чи злочинам, для захисту здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб.

У ТВП порушення права на приватність може полягати в тому, що нема перегоронок чи дверцят у санітарних вузлах КЗ, розташовання камер відеоспостереження в приватних зонах.

3.7. Право на ефективний засіб юридичного захисту

Це право визначене статтею 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статтями 40, 57, 59 Конституції України і охоплює право на професійну правничу допомогу, на отримання інформації про свої права та обов'язки, право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади.

Порушення права на захист у ТВП може полягати ось у чому:

- ▶ затриманим особам під час затримання не надається первинна правова допомога (не роз'яснюються права мати захисника, отримувати медичну допомогу, давати пояснення, свідчити або не говорити нічого з приводу підозри проти них тощо);
- ▶ уповноважені службові особи, що проводять затримання всупереч вимогам законодавства, не повідомляють взагалі або повідомляють через тривалий час (від кількох годин) орган (установу), уповноважений законом на надання безоплатної правової допомоги;
- ▶ чинення перешкод у доступі адвоката до затриманих осіб;
- ▶ не забезпечується право підозрюваних на конфіденційне побачення з адвокатом до першого допиту;
- ▶ оформлення відмови затриманої особи від адвоката, призначеного регіональним центром без присутності цього адвоката;
- ▶ надання порад щодо обрання затриманим конкретного адвоката (на порушення частини першої [ст. 48 КПК України](#));
- ▶ неналежний облік фактів інформування, зокрема неналежне ведення журналів інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги затриманим, що зберігаються в кожній черговій частині ТВП;
- ▶ на порушення вимог пп. 2), п. 10 Порядку, затвердженого постановою КМУ від 28.12.2011 № 1363¹⁶ суб'єкти подання інформації

¹⁶ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2011-%D0%BF#Text>.

(органи, установи), де перебувають затримані особи) не подають щокварталу до 5 числа місяця, що настає за звітним періодом, відповідному центральному, регіональному або міжрегіональному органів інформацію про кількість випадків затримання протягом звітного періоду осіб і кількість випадків неприбуття або несвоєчасного прибуття адвокатів.

Доповідь [CPT/Inf \(2018\) 41](#) за підсумками відвідування України

П. 42. Як і під час попередніх візитів, багато осіб, затриманих працівниками поліції, стверджували, що вони отримали інформацію про свої права лише усно, і це не на початку позбавлення волі, а лише через кілька годин після прибуття до поліцейського закладу (часто в контексті першого офіційного допиту слідчим поліції та, в ряді випадків, після неформального допиту оперативним співробітником). Крім того, заслухано низку тверджень про те, що працівники поліції взагалі не надавали жодної інформації про права затриманих особам, які перебувають під вартою в поліції.

*П. 37. Що стосується **доступу до адвоката**, то від затриманих осіб знову надходили твердження про те, що вони піддавалися неформальному допитові оперативними працівниками поліції (часто доти, поки вони не зізналися у вчиненні кримінального правопорушення) без присутності адвоката.*

Крім того, почуто кілька скарг на серйозні затримки в доступі до адвоката, бо відповідні особи, як повідомляється, вперше зустрілися зі своїм адвокатом РЦБВПД в суді, в ІТТ або навіть лише в СІЗО. У цьому контексті на початку візиту делегацію було поінформовано про те, що Міністерство внутрішніх справ постійно розмірковує над тим, як можна забезпечити своєчасне інформування Центрів безоплатної правової допомоги (ЦПД). Одна з можливостей, що вивчалася, полягала в тому, щоб найняти цивільний персонал (незалежний від поліції) до поліцейських центрів екстреної допомоги («102 Центри») та доручити їм негайно та автоматично повідомляти РЦБВПД щоразу, коли вони отримують інформацію про затримання будь-якої особи.

П. 38. Делегація отримала деякі твердження того, що затриманим особам не дозволяли вести приватні розмови зі своїм адвокатом. КЗК повторює свою рекомендацію забезпечити конфіденційність усіх консультацій клієнта та адвоката в усіх поліцейських установах України.

3.8. Процесуальні та організаційні гарантії проти неналежного поводження щодо затриманих осіб, які перебувають у ТВП

У перші години затримання, особа найвразливіша щодо можливих порушень її прав. Саме тому ці категорії осіб додатково захищені рядом процесуальних прав і гарантій передбачених як національним, так і міжнародним законодавством.

Гарантії та запобіжники порушенням прав людини, яка перебуває в ТВП, можна розділити на два типи:

- ▶ гарантії та запобіжники порушенням прав людини, які передбачені законодавством і мають дотримуватися з моменту фактичного затримання особи до її доставлення в орган поліції;
- ▶ гарантії та запобіжники порушенням прав людини, які передбачені законодавством і мають забезпечувати затриману особу від порушень її прав з моменту доставлення до ТВП, до її звільнення, поміщення в ІТТ або до слідчого ізолятора.

Гарантії та запобіжники порушенням прав людини, які передбачені законодавством і мають дотримуватися з моменту фактичного затримання особи до її доставлення в орган поліції

Після обмеження поліцією права особи на вільне пересування (фактичного затримання) вона набуває статусу затриманої особи, **навіть якщо протокол затримання ще не складений**. Цей статус покладає на працівників поліції, які провели затримання, ряд обов'язків. Їх належне виконання має звести до мінімуму ризику неналежного поводження із затриманими.

До таких обов'язків належать¹⁷:

- ▶ поінформувати особу про її права;
- ▶ поінформувати особу про підстави її затримання;
- ▶ повідомити центр безоплатної вторинної правничої допомоги про затримання та місце перебування особи;
- ▶ вручити пам'ятку для затриманих осіб, у якій зазначено єдиний контактний номер телефона системи надання безоплатної правничої допомоги (0–800–213103);

¹⁷ [Ч. 4 ст. 208 КПК, ст. 261 КУпАП, постанова КМУ від 28.12.2011 № 1363](#); п. 3. [Додатку 10 до Інструкції ТВП](#).

- ▶ надати можливість затриманій особі повідомити рідних, або інших осіб на її вибір, про факт затримання та місце перебування, або самим забезпечити таке інформування з дотриманням вимог негайності;
- ▶ забезпечити, у разі потреби, доступ до лікаря, зокрема на вибір затриманої особи.

Із запровадженням у діяльності Національної поліції України інформаційної підсистеми «Custody Records» затримані особи набувають додаткового захисту, а поліцейські, які провели затримання, мають додаткові зобов'язання, визначені [наказом МВС України від 24.05.2022 № 311](#) «Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «Custody Records» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України».

Робота з ІП «Custody Records» починається зі створення електронної картки «затримання» особою, яка провела фактичне затримання (через планшетний пристрій на місці фактичного затримання), або інспектором дотримання прав людини (після доставлення затриманої особи до ТВП). Далі в електронній системі обліковуються всі дії, що відбуваються із затриманою особою з моменту її фактичного затримання.

Гарантії та запобіжники порушенням прав людини, які передбачені законодавством і мають забезпечувати затриману особу від порушень її прав з моменту доставлення до ТВП до її звільнення, поміщення в ІТТ або до слідчого ізолятору

Після доставлення особи до ТВП гарантії забезпечення дотримання її прав значно підсилюються.

Зокрема, додаються такі:

- ▶ реєстрація поліцейським, який відповідає за пропускний режим до адміністративного будинку органу (підрозділу) поліції, факту перебування особи у відділі поліції шляхом відповідних записів в інформаційній підсистемі ІПНП або в Журналі обліку доставлених відвідувачів та запрошених¹⁸, зокрема: часу перебування особи (початку та завершення), статусу, в якому особа перебуває в ТВП, та дані про осіб, які фактично доставили затриману особу до відділу поліції;

¹⁸ [Додаток 7](#) до Інструкції ТВП.

- ▶ фіксація факту повідомлення центру з надання безоплатної вторинної правничої допомоги затриманим та прибуття адвоката до затриманої особи в Журналі інформування центрів з надання безоплатної вторинної правничої допомоги затриманим¹⁹;
- ▶ опитування затриманої особи та поліцейського, який провів затримання, щодо обставин та підстав затримання, а також фіксації всіх дій із затриманою особою під час її перебування в органі (підрозділі) поліції за допомогою ІП «Custody Records»²⁰ (у ТВП, де запроваджена ця система);
- ▶ складання протоколу про затримання особи з фіксацією обставин затримання, зокрема точного часу та місця фактичного затримання, та передання копії протоколу затриманій особі;
- ▶ контроль забезпечення прав затриманої особи з боку чергового²¹;
- ▶ контроль забезпечення прав затриманої особи з боку службової особи, відповідальної за перебування затриманих у відділі поліції;
- ▶ наявність системи відеоспостереження з архівацією даних на входах у будівлю та в приміщеннях відділу поліції;
- ▶ наявність скриньки «Для заяв, скарг і пропозицій», яка повинна бути розташована в доступному для громадян місці;
- ▶ проведення слідчих дій у спеціально обладнаній кімнаті, зокрема системою відеоспостереження з архівацією даних;
- ▶ фіксація перебування затриманої особи в КЗ: через систему відеоспостереження, ІП «Custody Records» та в Журналі обліку осіб, яких поміщено до кімнати для затриманих²²;
- ▶ фіксація фактів надання медичної допомоги особам, які перебувають у ТВП, зокрема в кімнаті для затриманих в ІП «Custody Records» та Журналі реєстрації надання медичної допомоги особам, які перебувають в органі (підрозділі) поліції²³;
- ▶ вручення затриманій особи Пам'ятки для затриманих осіб з переліком її прав, передбачених Конституцією України, нормами міжнародного права та відомчими нормативно-правовими актами²⁴.

¹⁹ Додаток 8 до Інструкції ТВП.

²⁰ Розділ I, п. 3, пп. 3) Інструкції «Custody Records».

²¹ П. 11, Розділ VII Інструкції ТВП.

²² Додаток 13 до Інструкції ТВП.

²³ Додаток 9 до Інструкції ТВП.

²⁴ Додаток 10 до Інструкції ТВП.

Повний перелік інформації, яка має міститися в ІП «Custody Records» під час перебування затриманої особи в органі (підрозділі) поліції, визначений Інструкцією «Custody Records» (Див. Додаток 10).

У разі порушення прав особи під час затримання, також передбачено право затриманої особи звертатися зі скаргами²⁵, заявами і листами до посадових осіб органу (підрозділу) поліції, органів державної влади, прокуратури, суду, громадських організацій, а також до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Європейського суду з прав людини, відповідних органів міжнародних організацій, до членів або учасників яких належить Україна.

Для написання кореспонденції до зазначених вище органів, а також своєму адвокату затриманій особі повинні надати **окрему кімнату** та **видати папір, кулькову ручку і конверт**. Ця кореспонденція не підлягає переглядові. Заклеєний конверт передається для організації відправлення черговому органу (підрозділові) поліції²⁶.

Отже, перелічені заходи, а також належна фіксація інформації про всі аспекти поводження із затриманою особою в зазначених вище інформаційних базах, книгах та журналах мають слугувати запобіжниками порушенням прав людини, яка перебуває в ТВП.

До найрозповсюдженіших порушень процесуальних та організаційних гарантій проти неналежного поводження щодо затриманих осіб можна віднести такі:

- 1) не повідомляють затриманій особі підстав затримання негайно після фактичного затримання;
- 2) не повідомляють про затримання та місце перебування затриманого третіх осіб:
 - ▶ близьких родичів, членів сім'ї чи інших осіб за вибором цієї особи негайно після затримання);
 - ▶ не повідомляють про затримання та місце перебування особи центр БВПД негайно після затримання, або ж взагалі не повідомляють;
- 3) порушують права на захист:
 - ▶ не інформують особу про її права з моменту фактичного затримання;

²⁵ П. 10. [Додатку 10](#) до Інструкції ТВП.

²⁶ те саме.

- ▶ не вручають пам'ятки для затриманих осіб з переліком прав (встановленого зразка);
 - ▶ затримують у допуску, або взагалі не допускають адвоката до затриманої особи;
 - ▶ позбавляють особу права на конфіденційне побачення з адвокатом до першого допиту, зокрема, вимагаючи підписати заяву про відмову від адвоката, без побачення з ним;
- 4) порушують порядок реєстрації перебування особи в ТВП та факту її затримання:
- ▶ не реєструють перебування затриманої особи в ТВП в ІП НП або Журнали обліку доставлених відвідувачів та запрошених, фальсифікують відомості, внесені до цього журналу, зокрема: неправильно зазначають час перебування особи в ТВП, статус особи (замість «затримана», можуть зазначити, що особа прибула добровільно як «відвідувач», «на бесіду», «для надання пояснень» тощо);
 - ▶ затримують без складання протоколу затримання або не вручають затриманій особі копії протоколу затримання;
- 5) не ведуть контроль забезпечення прав затриманої особи з боку службової особи, відповідальної за перебування затриманих у відділі поліції;
- 6) не працює або працює з порушеннями система відеоспостереження з архівацією даних на входах у будівлю та в приміщеннях відділу поліції (не всі приміщення, де можуть перебувати затримані особи, обладнані камерами відеоспостереження, строк зберігання відеозаписів системи менше ніж 30 діб²⁷).

П. 35 Доповіді [CPT/Inf \(2018\) 41](#) за підсумками відвідування України
*Що стосується основоположних гарантій проти жорстокого поводження, які відстоює КЗК, а саме: **право повідомляти про затримання третю особу, право на доступ до адвоката та лікаря, а також право бути поінформованим про вищезгадані права** — інформація, зібрана під час візиту, свідчить про те, що особи, яких пра-*

²⁷ Відповідно до [вимог розділу VII](#) Інструкції «Про затвердження Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису», затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2018 № 1026.

цівники СБУ позбавили волі зазвичай користувалися всіма вищезазначеними правами. Однак, **що стосується поліції, комітет дуже шкодує про брак будь-якого реального прогресу в її застосуванні після попередніх візитів КЗК.** Це також визнали високопосадовці МВС, які розповіли делегації, що до міністерства часто надходять скарги, які стосуються, серед іншого, доступу затриманих осіб до адвоката (зокрема адвокатів РЦБВПД) та доступу до лікаря.

П. 36 Доповіді [СРТ/Inf \(2018\) 41](#) за підсумками відвідування України ... отримано багато тверджень про те, що, всупереч відповідному законодавству, **повідомлення про взяття під варту** затримувалося працівниками поліції на кілька годин (наприклад, до моменту зізнання особи), а деколи — до прибуття до ІТТ, першого судового засідання або навіть прибуття до слідчого ізолятора (СІЗО). Крім того, кілька затриманих стверджували, що не знають, чи справді їхні родичі були поінформовані про затримання.

П. 37. Що стосується **доступу до адвоката**, то від затриманих осіб знову надходили твердження про те, що вони піддавалися неформальному допитові оперативними працівниками поліції (часто доти, поки вони не зізналися у вчиненні кримінального правопорушення) без присутності адвоката.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ВІДВІДУВАННЯ НПМ ТВП

Як свідчать результати моніторингових відвідувань НПМ, численні рішення ЕСПЛ та звіти за результатами візитів до України КЗК, у перші години затримання особа найвразливіша до неналежного поводження з боку працівників поліції, саме на цьому етапі вчиняється найбільша кількість процесуальних та інших порушень з боку правоохоронців.

Територіальні відділи поліції — місця, куди затримана особа потрапляє відразу після затримання. НПМ має приділяти особливу увагу цим місцям несвободи.

Саме тому, під час підготування до відвідування НПМ ТВП, керівникові групи НПМ доцільно налагодити взаємодію з регіональним центром надання безоплатної вторинної правничої допомоги у своєму регіоні. У РЦБВПД ведеться облік усіх випадків повідомлень про затримання осіб відповідним ТВП, зокрема: дата та час повідомлення, дата, час та підстави затримання, прізвище адвоката, кого направлено до затриманої особи та ін.

Робота цих центрів регулюється Порядком інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, затвердженим [Постановою КМУ від 28 грудня 2011 року № 1363 \(зі змінами 07.11.2023\)](#)

Відповідно до вимог зазначеного Порядку, центри надання правничої допомоги ведуть постійний облік, а щокварталу звіряють із суб'єктами подання інформації відомості про кількість випадків затримання протягом звітного періоду осіб та кількість випадків неприбуття або несвоєчасного прибуття адвокатів за визначеною формою (див. рис. 1)

Враховуючи зазначене вище, перед перевіркою ТВП керівникові групи НПМ доцільно відвідати відповідний регіональний / міжрегіональний центр і отримати перелік осіб, затриманих ТВП, який буде перевірятись, із відповідною інформацією (дата та час повідомлення, дата, час та підстави затримання, прізвище адвоката, якого направлено до затриманої особи та ін.)²⁸.

²⁸ Щоб не розкрити в ЦБВПД конкретний ТВП, до якого заплановане відвідування НПМ, керівник групи НПМ може взяти відомості про затриманих одразу з кількох різних відділів.

Зразок відомості про кількість випадків затримання протягом звітного періоду осіб

Порядковий номер	Прізвище, ім'я, по батькові та дата народження затриманої особи (якщо вони відомі)	Підстави затримання	Дата і час затримання	Дата і час повідомлення центру	Рестраційний номер повідомлення, присвоєний центром	Орган/підрозділ органу, який здійснив затримання, та прізвище, ім'я, по батькові уповноваженої особи, яка передала повідомлення	Прізвище, ім'я, по батькові призначеного адвоката	Дата і час прибуття адвоката

Начальник _____

Найменування відповідного центрального, регіонального або міжрегіонального органу

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____ 20 ____ року

МП

Під час перевірки ТВП зазначена інформація дасть змогу перевірити стан дотримання права на захист осіб, затриманих відповідним ТВП.

Окремо слід зауважити, що відділи поліції, у яких нема або «не використовується» кімната для затриманих мають підлягати уважнішій перевірці, ніж ті, в яких є і належним чином функціонують кімнати для затриманих. Якщо нема кімнати для затриманих у відділі поліції, то це не виключає можливості примусового доставлення до відділу затриманих, що створює додаткові ризики тримання цих осіб у приміщеннях, не пристосованих для цієї мети та ризики інших порушень прав затриманих.

Безпосередньо перед початком відвідування керівник групи НПМ проводить інструктаж учасників групи та розподіляє обов'язки між ними, визначає, з урахуванням пропозицій усіх учасників групи НПМ, завдання кожного учасника.

Учасники групи НПМ на час відвідування НПМ повинні мати при собі такі документи:

Уповноважений, представники Уповноваженого, працівники Секретаріату Уповноваженого — службове посвідчення;

залучені представники громадських організацій, експерти, учені та фахівці, зокрема іноземні, — документ, що посвідчує особу, та відповідне доручення Уповноваженого на участь у відвідуваннях НПМ.

Також учасникам групи НПМ доцільно мати технічні засоби, зокрема для фото- та відеофіксації, Анкету НПМ ТВП (Додаток 1 до методичних рекомендацій), у видрукованому вигляді), а в разі необхідності — засоби індивідуального захисту.

У ході планового відвідування НПМ ТВП доцільно дотримуватися такої загальної послідовності дій:

1. Безпосередньо перед відвідуванням отримати в РЦБВПД перелік осіб, затриманих ТВП, який буде перевірятися з відповідною інформацією.
2. Оцінити загальну інформацію про ТВП (без отримання доступу).
3. Отримати доступ до місця несвободи.
4. З'ясувати, хто на момент відвідування перебуває в ТВП, зокрема в КЗ.

Якщо в КЗ перебувають затримані особи, відразу направитися до них, якщо ні — вибірково оглянути приміщення ТВП, у яких можуть пе-

ребувати затримані особи (коридори, кімнати для проведення слідчих дій, конфіденційного побачення затриманого із захисником, кабінетів слідчих та оперативних працівників, місця очікування інтерв'ю з інспектором з дотримання прав людини тощо).

5. Опитати затриманих, які перебувають в КЗ або інших приміщеннях ТВП.
6. Оглянути приміщення ТВП.
7. Ознайомитись із службовою документацією ТВП.
8. Оглянути умови тримання в кімнатах для затриманих.
9. Опитати службову особу відповідальну за перебування затриманих.
10. У разі виникнення додаткових питань у ході спілкування із затриманими, огляду приміщень чи знайомства зі службовою документацією, опитати інших працівників поліції.
11. Провести підсумкову зустріч із керівництвом ТВП.

Приклад загальної послідовності руху групи НПМ під час відвідування ТВП наведений у Додатку 7. З метою фіксації усіх аспектів проведення відвідування НПМ ТВП, необхідно використовувати Анкету фіксації результатів відвідування НПМ (Додаток 1).

4.1. Початок відвідування НПМ

Перед тим, як заходити до будівлі ТВП, необхідно:

- ▶ Записати до Анкети НПМ ТВП дату та точний час початку відвідування;
- ▶ оглянути вхід до ТВП;
- ▶ перевірити наявність відповідної вивіски із зазначенням точної назви ТВП;
- ▶ сфотографувати вхід та вивіску та занотувати інформацію про їх наявність або ні;
- ▶ оцінити доступність будівлі ТВП для осіб із інвалідністю, зокрема, які використовують засоби пересування.

Вхід до ТВП²⁹ має бути позначений вивіскою з відповідною назвою. Доступ до адміністративної будівлі ТВП має бути забезпечений для всіх

²⁹ Приклади зображень приміщень ТВП отримані на ресурсі <http://pravopil.umdpl.info>

категорій осіб, зокрема осіб з інвалідністю³⁰, які використовують засоби пересування та собак-поводирів.

Відповідно до вимог [Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні»](#), підприємства, установи та організації (до яких, зокрема належить і ТВП) зобов'язані створювати умови для безперешкодного доступу осіб з інвалідністю (зокрема осіб з інвалідністю, які використовують засоби пересування та собак-поводирів) до об'єктів фізичного оточення. На об'єктах фізичного оточення інформація, що оприлюднюється, дублюється рельєфним літерно-цифровим або рельєфно-крапковим шрифтом (шрифтом Брайля). Нумерація поверхів, кабінетів на об'єктах фізичного оточення наноситься рельєфним літерно-цифровим шрифтом.

Всі будівлі³¹ та їхні частини об'єктів для утримання (розміщення, поміщення) осіб повинні мати доступний принаймні один вхід з обмеженим доступом і один охоронюваний вхід. На доступних входах повинен бути забезпечений інклюзивний маршрут через стаціонарні бар'єри безпеки. Поруч з пристроями для перевірки безпеки, які неможливо зробити інклюзивними (металошукачі, флюороскопи) пови-

³⁰ Особа з інвалідністю — особа зі стійким розладом функцій організму, що за взаємодії із зовнішнім середовищем може призводити до обмеження її життєдіяльності, внаслідок чого держава зобов'язана створити умови для реалізації нею прав нарівні з іншими громадянами та забезпечити її соціальний захист. Дискримінація за ознакою інвалідності забороняється.

³¹ П. 11.6 ГБН В.2.2-00032684-001:2023.

нен бути передбачений інклюзивний маршрут для полегшення відповідного пересування.

Також усі входи до ТВП мають бути обладнані камерами відеоспостереження³². На центральному вході має бути обладнаний переговорний пристрій, доступний для осіб з обмеженими можливостями.

Вестибюль (хол) ТВП

Доступ до вестибюлю ТВП має бути вільним без необхідності отримання дозволу. Винятком може бути нічний час або особливе розпорядження керівника поліції щодо посилення заходів безпеки.

На видному місці має бути розміщена скринька «Для заяв, скарг і пропозицій»³³. Доступ до неї має бути безперешкодним, зокрема для осіб на інвалідному візку. З вестибюлю має бути доступ до поліцейсько-

³² Відповідно до вимог Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, затвердженої [наказом МВС від 18 грудня 2018 року № 1026](#), та методичних рекомендацій щодо вибору та розміщення відеокamer для стаціонарних систем відеоспостереження адміністративних будинків Національної поліції України, затверджених наказом Голови Національної поліції від 19.10.2023 року.

³³ Передбачено пп. 3), п. 1 розділу VII [Інструкції з організації діяльності чергової служби в Національній поліції України](#).

го первинної комунікації фронт-офісу, чергового ТВП, приймальні громадян та вихід до службових кабінетів працівників поліції.

Перевірити, чи можливо потрапити до вестибюлю без дозволу постового, поліцейського первинної комунікації фронт-офісу або чергового ТВП (двері до ТВП і вестибюлю не мають бути зачинені за винятком нічного часу). Оцінити, чи зможе особа з обмеженими можливостями (наприклад, на інвалідному візку) потрапити до вестибюлю без сторонньої допомоги.

Звернути увагу на те, що в робочі години **поліцейські первинної комунікації фронт-офісу** мають **забезпечувати надання** особам таких поліцейських послуг:

- ▶ ведення пропускнуго режиму;
- ▶ надання консультацій, довідкової інформації;
- ▶ прийняття заяв і повідомлень;
- ▶ внесення інформації до інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України»;
- ▶ інформування заявників про результати розгляду їхніх звернень;
- ▶ отримання від осіб вхідної кореспонденції для подальшого її передання до підрозділу документального забезпечення;
- ▶ запис осіб на особистий прийом до керівництва територіального (відокремленого) підрозділу поліції;
- ▶ реєстрація відвідувачів підрозділу поліції в системі ІПНП.

Приймальня громадян ТВП

Це спеціально обладнане приміщення для зустрічі керівництва ТВП з громадянами. Доступ до цієї кімнати має бути вільним. Біля вхо-

ду до кімнати (у вестибюлі) має бути розташований графік приймання громадян посадовими особами ТВП.

Приймальня громадян забезпечується³⁴ необхідними меблями, комп'ютерною технікою, оргтехнікою, засобами зв'язку та пожежогашіння, медикаментами, канцелярським приладдям, юридичною літературою та розташовується в приміщенні, доступ до якого не обмежений порядком внутрішньооб'єктового режиму, і містить вивіску зразка, встановленого постановою Кабінету Міністрів України від 03 серпня 2011 року № 857 «Про затвердження зразків та описів печатки і таблички (вивіски) міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади» (додаток 9).

Перевірити чи є вільний доступ до приймальні громадян і чи приймають громадян посадові особи ТВП у визначений графіком час.

Отримання доступу до місця несвободи

Звернутись до поліцейського первинної комунікації фронт-офісу або до оперативного чергового ТВП і вчинити такі дії:

- ▶ надати для ознайомлення посвідчення представника Уповноваженого з прав людини (працівника Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини), громадським моніто-

³⁴ Передбачено п. 4. Розділу III Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України, [затвердженого наказом МВС від 15.11.2017 № 930](#).

рам та експертам — доручення Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, паспорт, та назвати мету відвідування НПМ³⁵;

- ▶ ознайомитись із службовим посвідченням оперативного чергового (помічника), записати його посаду, прізвище та ініціали до Анкети НПМ ТВП;
- ▶ попросити чергового повідомити керівника ТВП (старшого з керівництва, хто на момент візиту присутній у ТВП) про прибуття групи НПМ, а також надати доступ для ознайомлення із Журналом обліку доставлених відвідувачів та запрошених (відповідної підсистеми ІП НП щодо обліку доставлених відвідувачів та запрошених) .

У разі виявлення перешкоджання в допуску групи НПМ до місця несвободи керівник групи НПМ має нагадати особі (особам) про те, що група НПМ веде свою діяльність за особистим дорученням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, і дії цієї особи перешкоджають законній діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, за що передбачена юридична відповідальність³⁶.

Якщо після попередження перешкоджання не припинилося:

- ▶ повідомити про це УВРУПЛ (представника УВРУПЛ);
- ▶ зафіксувати факт перешкоджання через дзвінок на лінію 102;
- ▶ повідомити органи Державного бюро розслідувань;
- ▶ скласти стосовно особи (осіб), яка перешкоджає у відвідуванні НПМ, протокол про адміністративне правопорушення, передбачене [ст. 188–40 КУпАП](#) (невиконання законних вимог УВРУПЛ);
- ▶ скласти повідомлення до органів ДБР (прокуратури) про вчинення кримінального правопорушення, передбаченого [ст. 344 ККУ](#) (втручання у діяльність державного діяча, зокрема незаконний

³⁵ Проведення парламентського контролю дотримання прав людини в зазначеному територіальному органі Національної поліції України в рамках діяльності національного превентивного механізму в Україні.

³⁶ Адміністративна відповідальність передбачена [ст. 188-40 КУпАП](#) (невиконання законних вимог УВРУПЛ), кримінальна відповідальність передбачена [ст. 344 ККУ](#) (незаконний вплив у будь-якій формі на УВРУПЛ з метою перешкодити виконанню службових обов'язків).

вплив у будь-якій формі на УВРУПЛ з метою перешкодити виконанню службових обов'язків);

- ▶ після забезпечення працівниками правоохоронних органів умов для безперешкодного проведення відвідування НПМ продовжує розпочате відвідування НПМ.

Перешкоджання в допуску групи НПМ для перевірки ТВП такі:

- ▶ недопущення групи НПМ до службових приміщень, до затриманих осіб або службової документації ТВП після ознайомлення з мандатом групи (дорученнями Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та службовим посвідченням працівника Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини);
- ▶ затягування допуску під різними приводами (керівник на нараді, на виїзді тощо);
- ▶ вимагання від учасників групи НПМ додаткових документів та дозволів для проведення своєї діяльності (крім зазначених вище);
- ▶ перешкоджання конфіденційному спілкуванню із затриманими особами.

4.2. Спілкування з керівництвом ТВП

Під час спілкування з начальником органу поліції, керівник групи НПМ:

- ▶ знайомиться з керівником ТВП або іншою відповідальною особою місця несвободи;
- ▶ надає для ознайомлення своє посвідчення;
- ▶ знайомиться з його посвідченням особи (записує дані до Анкети НПМ ТВП);
- ▶ інформує про підставу та мету відвідування НПМ;
- ▶ представляє всіх учасників групи НПМ;
- ▶ організовує пред'явлення ними документів, що посвідчують особу, службових посвідчень та доручень УВРУПЛ на участь у відвідуваннях НПМ (для представників громадських організацій та залучених експертів);
- ▶ повідомляє про права, повноваження і завдання учасників групи НПМ (у разі потреби показує видрук із закону України «Про

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», зокрема [ст. 19–1](#));

- ▶ просить начальника ТВП призначити представника органу поліції, який буде сприяти групі в проведенні відвідування НПМ, а також **підготувати та/або забезпечити доступ до документів (інформації), згідно з переліком** (примірний перелік документів наведений у Додатку 3.1. до цих методичних рекомендацій).

Окрім цього, інформує начальника ТВП, що протягом відвідування група НПМ буде:

- ▶ оглядати службові приміщення ТВП, зокрема КЗ;
- ▶ спілкуватись з особами, які перебувають у ТВП незалежно від їхнього статусу і місця перебування (в кабінетах, коридорах, КЗ тощо);
- ▶ у разі потреби, спілкуватися з працівниками ТВП (начальником слідства, слідчими, особою, відповідальною за перебування затриманих, оперативними працівниками тощо);
- ▶ конфіденційно спілкуватись із затриманими особами, або тими, хто примусово перебуває в ТВП з питань дотримання їхніх прав та поведження з ними під час перебування з поліцією;
- ▶ користуватись фото-, відеоапаратурою для фіксації умов тримання та інших відомостей щодо стану дотримання прав осіб, які тримаються або примусово перебувають в ТВП.

Отримання попередньої інформації про осіб, які перебувають у ТВП

З метою з'ясування, хто на момент відвідування НПМ перебуває в ТВП, зокрема в статусі «затриманий», необхідно ознайомитись із записами інформаційної підсистеми ІПНП, а в разі, якщо вона не працює, із записами Журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених відділу поліції³⁷. Цей журнал мають вести в ТВП, якщо через будь-які причини не працює інформаційна підсистема ІПНП.

³⁷ Додаток 7 до Інструкції ТВП.

Вкладка «Перебуває» інформаційної підсистеми «Custody Records»

The screenshot displays the 'Custody Records' system interface. At the top, there are five status cards: 'Доставляється' (0), 'Відкочовувано' (0), 'Перебуває' (2), 'До 3-х годин' (0/0), and 'До 24-х годин' (2/2). Below these is a search bar with the text 'Перебуває'. The main content is a table titled 'Реєстр затриманих осіб' (Register of detained persons) for the Kirovograd region. The table has columns for 'Дії' (Actions), 'Затриманий' (Detained), 'Реєстровий №' (Registry No.), 'Дата' (Date), 'Термін' (Term), 'Підстава' (Grounds), 'Перебування' (Detention), and 'Статус' (Status).

Дії	Затриманий	Реєстровий №	Дата	Термін	Підстава	Перебування	Статус
☐	ТЕСТОВИЙ ТЕСТІ ТЕСТОВИЧІ 24.04.1981 р.н.	2023-001736	24.04.2023	ДО 24 ГОДИН	ПІДЗОРА У ВІНЧЕННІ ПРАВОПОРУШЕННЯ	КІМНАТА ЗАТРИМАНИХ	ЗАТРИМАНИЙ
☐	ІВАНОВ ІВАН ІВАНОВИЧ 01.01.1990 р.н.	2023-001513	07.03.2023	ДО 24 ГОДИН	ПІДЗОРА У ВІНЧЕННІ ПРАВОПОРУШЕННЯ	ЗОНА ІНТЕРЬЮ	ПРИЙВУ

Зазначити в Анкеті НПМ ТВП П. І. Б. осіб, які на момент перевірки перебувають у ТВП (в журналі має бути запис про прибуття до поліції і не повинно бути запису про залишення особою поліції). Для зручності доцільно **сфотографувати сторінки цього журналу із записами, зробленими в день візиту і за день до відвідування.**

За загальною вимогою Інструкції ТВП, облік осіб має вестися в інформаційній підсистемі ІПНП.

Якщо нема технічної можливості (тимчасово неможливо) вносити відомості щодо доставлених, відвідувачів та запрошених у відповідній **інформаційній підсистемі системи ІПНП**, їх реєстрація ведеться в Журналі обліку доставлених, відвідувачів та запрошених (далі — журнал).

Під час ведення в органі (підрозділі) поліції чи закладу освіти обліку доставлених, відвідувачів та запрошених в інформаційній підсистемі системи ІПНП відомості, зареєстровані до журналу, повинні бути обов'язково внесені до зазначеної інформаційної підсистеми системи ІПНП.

Реєстрацію осіб цієї категорії веде поліцейський, який відповідає за пропускний режим до адміністративного будинку органу (підрозділу) поліції, закладу освіти, або поліцейський первинної комунікації фронт-офісу. Відповідні відомості також можуть вносити чергові чергової зміни, службові особи, які провели затримання, або відповідальні за перебування затриманих у підрозділі поліції.

До інформаційної підсистеми системи ІПНП або журналу заносять відомості щодо всіх без винятку осіб, які доставлені, викликані поліцейськими для складання адміністративних матеріалів,

**Перелік інформації, яка фіксується
в інформаційній підсистемі ІПНП
(Журнали обліку доставлених, відвідувачів та запрошених)**

№ з/п	Дата і час доставлення, прибуття до органу (підрозділу) поліції, закладу освіти	Прізвище, ім'я, по батькові (без скорочень)	Поштова адреса реєстрації місця проживання/перебування, фактичного місця проживання	Прізвище, посада працівника, яким особу доставлено, запрошено до органу (підрозділу) поліції, закладу освіти
1	2	3	4	5

Мета доставлення, прибуття	Час залишення органу (підрозділу) поліції, закладу освіти. Ужиті стосовно доставленої особи заходи (складено протокол, відібрано пояснення тощо)	Наявність чи відсутність претензій до працівників поліції	Особистий підпис доставленого, відвідувача, запрошеного	При необґрунтованому доставленні підстава та час звільнення особи, а також посада, прізвище й підпис посадової особи
6	7	8	9	10

проведення процесуальних та слідчих дій чи прибули до органу (підрозділу) поліції або закладу освіти з особистих або службових питань.

Відомості про доставлених, відвідувачів та запрошених вносять на підставі документів, що засвідчують їхню особу, а якщо їх нема в доставлених — з їхніх слів.

Доставлених та запрошених у приміщенні органу (підрозділу) поліції, закладу освіти супроводжує поліцейський, який їх доставив чи запросив.

Після складання необхідних матеріалів стосовно доставленої (запрошеної) особи поліцейський, який доставив особу до органу (підроз-

ділу) поліції, проставляє **в графі 7 інформацію про вжиті до неї заходи** або до відповідної інформаційної підсистеми системи ІПНП.

Працівник поліції повідомляє особу, яка залишає приміщення органу (підрозділу) поліції чи закладу освіти, про її право зробити запис у цьому журналі щодо наявності або ні претензій до працівників поліції.

Графи 8, 9 доставлені, відвідувачі та запрошені заповнюють власноруч (у разі внесення інформації до відповідної інформаційної підсистеми системи ІПНП позначки проставляє черговий або інша службова особа).

Під час звільнення особи, яка була необґрунтовано доставлена до органу (підрозділу) поліції, оперативний черговий або відповідальний в органі (підрозділі) поліції власноруч робить запис у графі 10 про підставу й час звільнення та ставить свій підпис (у разі внесення інформації до відповідної інформаційної підсистеми системи ІПНП позначки проставляє черговий або службова особа, відповідальна за перебування затриманих у підрозділі).

Якщо в черговій частині ТВП є КЗ, дізнатись у чергового чи перебувають на момент відвідування в цій кімнаті затримані особи.

- ▶ Якщо в КЗ тримаються затримані, направитися до них для особистого спілкування.
- ▶ Якщо в КЗ затриманих немає, разом з відповідальним без зволікань почати вибіркового огляд службових кабінетів ТВП (працівників карного розшуку та слідчих ТВП);

*Примітка**

Якщо в складі групи НПМ 4 і більше осіб, доцільно розділитися на підгрупи (в кожній не менше ніж 2 особи).

Одна підгрупа вирушає для опитування затриманих, які перебувають в КЗ, інша — для вибіркового огляду службових кабінетів ТВП.

4.3. Спілкування із затриманими в КЗ

Передусім важливо визначити та зафіксувати в Анкеті НПМ ТВП інформацію про кількість осіб, які тримаються в КЗ.

Зазначена інформація перевіряється шляхом вивчення записів у Журналі обліку осіб, яких поміщено до кімнати для затриманих, або його електронному варіанті в підсистемі ІПНП. Записи має вести черговий чергової частини.

Необхідно записати до Анкети НПМ ТВП кількість осіб, які перебувають у КЗ, відповідно до категорій утримуваних.

Категорія утримуваних	Кількість осіб на час відвідування НПМ
Всього осіб	
підозрюваних у вчиненні злочину	
які переховуються від органів досудового розслідування	
підозрюваних у вчиненні кримінальних проступків	
які скоїли адміністративне правопорушення	
які порушили правила обігу наркотичних засобів і психотропних речовин	
які незаконно перетнули або зробили спробу незаконно перетнути державний кордон України	
військовослужбовців, які вчинили діяння, що мають ознаки кримінального чи адміністративного правопорушення	
З них:	
неповнолітніх	
жінок	
іноземців	
військових	

Спілкування з особами, які перебувають у КЗ необхідно проводити конфіденційно (без присутності інших затриманих чи персоналу ТВП). Винятки можуть бути, тільки якщо затримана особа веде себе агресивно і може створити небезпеку для учасників групи НПМ. У такому разі спілкування може проходити під візуальним контролем персоналу ТВП, але за умови, що його працівники не будуть чути розмову.

Якщо особа перебуває в КЗ сама, доцільно зустрітися з нею безпосередньо в КЗ. Якщо в КЗ перебувають кілька осіб, потрібно попросити начальника ТВП організувати вивід особи, з якою ви плануєте спілкуватись у кімнату для проведення слідчих дій чи в інший вільний кабінет або КЗ.

Спілкування із затриманими необхідно проводити наодинці, без присутності співробітників поліції та інших затриманих. З метою організації структурованої бесіди в **Додатку 2** до методичних рекомендацій наведено орієнтовний перелік питань для спілкування із затриманими, які перебувають у КЗ. Питання структуровані так, щоб мати можливість опитати різні категорії утримуваних, але бесіду краще вести у вільному форматі, заодно ставлячи потрібні запитання. Завчасно необхідно домовитися про те, хто з учасників групи НПМ буде спілкуватись із затриманою особою, а хто занотувуватиме відповіді особи.

Важливо!

За будь-яких обставин учасникам групи НПМ заборонено приймати або передавати особам, які утримуються в КЗ, будь-які речі та предмети.

Якщо затримана особа попросить щось зробити, необхідно зазначити, що це заборонено правилами, яких мають дотримуватися всі учасники групи НПМ.

Перед тим як почати спілкування із затриманою особою, учасники групи НПМ мають назвати себе (своє ім'я, прізвище, посаду), повідомити затриману особу, що вони представляють Національний превентивний механізм та роз'яснити його суть (безперешкодні регулярні відвідування місць несвободи з метою запобігання неналежному поведінню з особами, які там перебувають), свої права та повноваження.

Поінформувати особу, що спілкування відбувається на умовах конфіденційності і за відсутності працівників поліції.

Далі провести спілкування з особою відповідно до її статусу та переліку питань, наведених у Додатку 2.

Після проведення інтерв'ю обов'язково подякувати особі за приділений час.

Після кожного інтерв'ю обов'язково зробити кількахвилинну перерву, протягом якої передивитися зроблені записи і занотувати інформацію, яку не встигли занотувати під час спілкування. Виділити інформацію, яка вказує на порушення прав особи, з якою відбувалося спілкування, а також інформацію, що потребує додаткової перевірки шляхом ознайомлення з відповідною документацією ТВП.

За таким самим порядком провести опитування кожної особи, яка перебуває в КЗ на момент відвідування НПМ ТВП.

Після опитування всіх осіб, які утримувались у КЗ, занести узагальнену інформацію до Анкети НПМ ТВП щодо стану дотримання основних процесуальних прав і гарантій опитаних осіб (з їхніх слів).

Огляд осіб утримуваних у КЗ

Під час спілкування із затриманими особами, які перебувають у КЗ (ТВП), звернути увагу на їхній зовнішній вигляд. Якщо в ході опитування виявлені особи, які мають явні ознаки побиття чи іншого неналежного поводження (пошкоджений одяг, бруд чи кров на одязі або взутті тощо) і вони скаржаться на протиправні дії працівників поліції, групі НПМ діяти відповідно до алгоритму, наведеному в Додатку 5 методичних рекомендацій.

Дотримання права на свободу та особисту недоторканність

Під час перевірки дотримання цього права доцільно використовувати такі джерела інформації:

- ▶ протоколи затримання осіб, які тримаються в КЗ;
- ▶ опитування затриманих осіб;
- ▶ [Журнал обліку осіб, яких поміщено до кімнати для затриманих](#);
- ▶ Інформаційну підсистему ІПНП обліку доставлених, відвідувачів та запрошених;
- ▶ [Журнал обліку доставлених, відвідувачів та запрошених](#);
- ▶ [Книгу приймання-здавання чергування](#) (в рапортах чергового зазначається кількість затриманих протягом доби).

У ТВП, де запроваджена система «Custody Records»:

- ▶ електронна [картка затримання](#)³⁸;
- ▶ ознайомлення з [анкетою первинного опитування затриманих осіб ІП «Custody Records»](#) (Додаток 10.1.);
- ▶ вкладки «переміщення» та «перебуває» [ІП «Custody Records»](#);
- ▶ перегляд (прослуховування) записів первинного інтерв'ю інспектора з дотримання прав людини із затриманою особою та [з поліцейським, який провів затримання](#) (Додаток 11).

³⁸ Додаток до Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «Custody Records» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» (пункт 3 розділу І), затвердженої [наказом МВС від 24.05.2022 № 311](#).

Законність затримання окремих категорій осіб

Щодо осіб затриманих за вчинення адміністративного правопорушення

Підстави для затримання цієї категорії осіб **визначені ст. 260 КУпАП, зокрема:**

- 1) припинення адміністративного правопорушення, **коли вичерпано інші заходи впливу;**
- 2) встановлення особи, яка скоїла адміністративне правопорушення, **якщо на місці вчинення це зробити неможливо;**
- 3) складення протоколу про адміністративне правопорушення **у разі неможливості складення його на місці вчинення правопорушення,** якщо складення протоколу обов'язкове;
- 4) забезпечення своєчасного і правильного розгляду справ і виконання постанов у справах про адміністративні правопорушення.

Під час особистого спілкування та вивчення протоколів затримання осіб, на підставі яких вони були поміщені до КЗ, перевірити наявність законних підстав для їх затримання.

Щодо осіб, затриманих за підозрою у вчиненні кримінального проступку

Підстави для затримання цієї категорії осіб **визначені ст. 208 та ст. 298–2 КПК, зокрема:**

- 1) якщо цю особу застали під час вчинення кримінального проступку або замаху на його вчинення;
- 2) якщо безпосередньо після вчинення кримінального проступку очевидець, зокрема потерпілий, або сукупність очевидних ознак на тілі, одязі чи місці події вказують на те, що саме ця особа щойно скоїла злочин;

за умови якщо ця особа:

- ▶ відмовляється виконувати законну вимогу уповноваженої службової особи щодо припинення кримінального проступку або чинить опір;
- ▶ намагалася залишити місце вчинення кримінального проступку;
- ▶ під час безпосереднього переслідування після кримінального проступку не виконала законних вимог уповноваженої службової особи, відповідно до пункту 1 частини четвертої статті 298–2 КПК України.

Під час особистого спілкування та вивчення протоколів затримання осіб, на підставі яких вони були поміщені до КЗ, перевірити наяв-

ність законних підстав для їх затримання, звернути увагу на обов'язкові умови затримання, зазначені вище.

Щодо осіб, затриманих за підозрою у вчиненні злочину, за який передбачено покарання у вигляді позбавлення волі, без ухвали слідчого судді, суду

Підстави для затримання цієї категорії осіб **визначені ст. 208 КПК, зокрема:**

- 1) якщо цю особу застали **під час вчинення злочину або замаху на його вчинення;**
- 2) **якщо безпосередньо після вчинення злочину очевидець, зокрема потерпілий, або сукупність очевидних ознак на тілі, одязі чи місці події** вказують на те, що саме ця особа щойно вчинила злочин;
- 3) якщо є обґрунтовані підстави вважати, що можлива втеча з метою ухилення від кримінальної відповідальності особи, підозрюваної у вчиненні тяжкого або особливо тяжкого корупційного злочину, віднесеного законом до підслідності Національного антикорупційного бюро України;
- 4) якщо є обґрунтовані підстави вважати, що можлива втеча з метою ухилення від кримінальної відповідальності особи, підозрюваної у вчиненні злочину, передбаченого [статтями 255, 255-1, 255-2](#) Кримінального кодексу України.

З метою перевірки дотримання зазначених вище вимог доцільно:

перевірити протоколи затримання осіб, затриманих за підозрою у вчиненні злочину, записи ІП НП ([Журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених](#)) **щодо дати і часу доставлення до органу поліції особи**, опитати затриманих осіб та службову особу відповідальну за перебування затриманих.

У разі потреби, якщо виникнуть розбіжності в отриманій інформації за окремими випадками:

- ▶ ознайомитись із записами системи ІП «Custody Records» (відповіді затриманої особи щодо часу та місця фактичного затримання в ході проведення з нею інтерв'ю);
- ▶ переглянути (прослухати) саме інтерв'ю інспектора з дотримання прав людини із затриманою особою;
- ▶ переглянути записи камер відеоспостереження (побачити час, коли затримана особа фактично була доставлена до ТВП (поміщена в КЗ)).

Законність поміщення та тримання в КЗ окремих категорій осіб

Виключний перелік підстав, максимально дозволених термінів тримання та категорій осіб, яких дозволено поміщати до кімнати для затриманих ТВП, визначений пп. 6, п. 3, розділу VI Інструкції з організації діяльності чергової служби в Національній поліції України, затвердженої наказом МВС від 23.05.2017 № 440.

Оперативний черговий має право поміщати й утримувати в КЗ:

- ▶ осіб, підозрюваних у вчиненні кримінальних правопорушень, за які передбачене покарання у вигляді позбавлення волі, без ухвали слідчого судді, суду, на підставі протоколу про затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, відповідно до [статті 208](#) КПК України;
- ▶ осіб, які переховуються від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду, ухиляються від виконання кримінального покарання, на підставі ухвали слідчого судді, суду про дозвіл на затримання — на строк до 3 годин із подальшим поміщенням до ІТТ. Якщо доставлення зазначених осіб до ІТТ в цей строк неможливе через віддаленість або брак належних шляхів сполучення, вони можуть триматися в КЗ не більше ніж 24 години;
- ▶ осіб, які скоїли адміністративні правопорушення, визначені [пунктом 1 статті 262](#) КУпАП, на підставі протоколу про адміністративне затримання — на строки, визначені [статтею 263](#) КУпАП;
- ▶ військовослужбовців, які вчинили діяння, що мають ознаки кримінального чи адміністративного правопорушення, — до передавання їх посадовим особам Військової служби правопорядку в Збройних силах України;
- ▶ осіб, підозрюваних у вчиненні кримінальних проступків, без ухвали слідчого судді, суду, на підставі протоколу про затримання, відповідно до [пунктів 1, 2](#) частини першої статті 208 та [частини другої](#) статті 298⁻² КПК України — не більше ніж на три години з моменту фактичного затримання;
- ▶ осіб, підозрюваних у вчиненні кримінальних проступків, без ухвали слідчого судді, суду, на підставі протоколу про затримання, якщо ця особа перебуває в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння та може завдати шкоди собі або оточенню, відповідно до [пункту 2](#) частини четвертої статті 298⁻² КПК Украї-

ни — не більше ніж на три години з моменту фактичного затримання з подальшим поміщенням до ІТТ. Якщо доставлення зазначених осіб до ІТТ в цей строк неможливе через віддаленість або брак шляхів сполучення — не більше ніж 24 години;

- ▶ осіб, підозрюваних у вчиненні кримінальних проступків, без ухвали слідчого судді, суду, на підставі протоколу про затримання за умови, якщо ця особа: відмовляється виконувати законну вимогу уповноваженої службової особи щодо припинення кримінального проступку або чинить опір; намагалася залишити місце вчинення кримінального проступку; під час безпосереднього переслідування після вчинення кримінального проступку не виконала законних вимог уповноваженої службової особи, відповідно до [пункту 1](#) частини четвертої статті 298⁻² КПК України — не більше ніж на три години з моменту фактичного затримання з подальшим поміщенням до ІТТ. Якщо доставлення зазначених осіб до ІТТ в цей строк неможливе через віддаленість або брак шляхів сполучення — не більше ніж 24 години;

Узагальнений перелік підстав для поміщення та максимально дозволених термінів тримання різних категорій осіб у кімнаті для затриманих ТВП наведені в Додатку 4 до методичних рекомендацій.

Під час перевірки законності поміщення та тримання в КЗ окремих категорій осіб вивчаються такі аспекти:

- ▶ законність затримання (наявність законних підстав для затримання);
- ▶ законність поміщення і тримання в КЗ (дотримання дозволених законом термінів тримання);
- ▶ тримання в КЗ осіб, затриманих в адміністративному порядку, понад строки, встановлені (ст. 263 КУпАП України);
- ▶ дотримання вимог закону під час затримання осіб за підозрою у вчиненні злочину без ухвали слідчого судді, суду (ст. 208 КПК України);
- ▶ додержання вимог закону щодо порядку поміщення затримано-го до КЗ;
- ▶ наявність осіб, які незаконно перебувають у КЗ та підстав для їх звільнення.

Якщо в ході відвідування НПМ виявлено, що в КЗ чергової частини або в інших приміщеннях ТВП протиправно тримаються особи, за наявності таких обставин³⁹:

- ▶ у будь-яких приміщеннях ТВП, окрім КЗ, протиправно утримуються особи;
- ▶ нема передбачених законом підстав для поміщення особи до КЗ (протоколу затримання особи за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення або протоколу адміністративного затримання);
- ▶ особі, затриманій відповідно до вимог ст. 208 Кримінального процесуального кодексу України, не вручено повідомлення про підозру протягом 24 годин з моменту фактичного затримання;
- ▶ особу протягом 60 годин з моменту фактичного затримання не доставлено до суду для обрання запобіжного заходу;
- ▶ з моменту фактичного затримання особи за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, відповідно до вимог ст. 208 Кримінального процесуального кодексу України, пройшло 72 години і немає відповідної ухвали суду про тримання під вартою;
- ▶ сплинув термін адміністративного затримання особи.

Групі НПМ діяти згідно з алгоритмом, визначеним у Додатку 5 до методичних рекомендацій.

Дотримання вимог роздільного тримання окремих осіб у КЗ

Якщо під час проведення відвідування НПМ в одній КЗ перебувають 2 та більше осіб, необхідно перевірити дотримання вимог роздільного тримання окремих категорій осіб, передбачених [ст. 8 закону України «Про попереднє ув'язнення»](#).

Черговий чергової частини під час розміщення осіб у КЗ має дотримуватися встановлених законодавством вимог щодо окремого тримання:

- ▶ чоловіків — від жінок;
- ▶ неповнолітніх — від дорослих;
- ▶ осіб, які вперше притягуються до кримінальної відповідальності, — від осіб, які раніше притягувалися до кримінальної відповідальності;

³⁹ Порушення права на свободу та особисту недоторканність.

- ▶ осіб, обвинувачених або підозрюваних у вчиненні тяжких або особливо тяжких злочинів, — від інших осіб;
- ▶ осіб, які раніше працювали в правоохоронних органах, або колишніх суддів — від інших осіб;
- ▶ іноземців і осіб без громадянства — від інших осіб;
- ▶ обвинувачуваних або підозрюваних в одному й тому самому кримінальному правопорушенні;
- ▶ хворих на інфекційні захворювання — від здорових осіб.

Дотримання вимог процесуального законодавства під час затримання осіб за підозрою у вчиненні кримінального проступку без ухвали слідчого судді, суду

Перевірити протоколи затримання осіб за підозрою у вчиненні кримінального проступку, які тримаються в КЗ (ТВП). Звірити час затримання особи, зазначений у протоколі затримання та час, коли фактично вчинено кримінальний проступок (дізнатися під час опитування особи).

Чи виконані вимоги п. 1, 2 ст. 208 КПК України, а саме: чи було проведено затримання особи без ухвали слідчого судді, суду під час кримінального проступку, чи щойно після його вчинення.

Чи вчиняла особа, затримана за підозрою у вчиненні кримінального проступку, такі дії, що стали підставою для її затримання:

- ▶ відмовлялася виконувати законну вимогу уповноваженої службової особи щодо припинення кримінального проступку;
- ▶ чинила опір;
- ▶ намагалася залишити місце вчинення кримінального проступку;
- ▶ під час безпосереднього переслідування після вчинення кримінального проступку не виконала законних вимог уповноваженої службової особи.

Чи виконані вимоги п. 5 ст. 208 КПК України, а саме, чи зазначено в протоколі затримання особи за підозрою у вчиненні кримінального проступку **місце та час фактичного затримання** (відповідно до вимог ст. 209 КПК України) і чи відповідає зазначений у протоколі час фактичним обставинам? (Отриманим у ході опитування затриманої особи.)

Чи вручалася затриманим особам копія протоколу затримання з роз'ясненням процесуальних прав⁴⁰?

⁴⁰ Про затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, складається протокол. Копія протоколу негайно під розпис вручається затриманому, а також надсила-

Дотримання вимог процесуального законодавства під час затримання осіб за підозрою у вчиненні злочину без ухвали слідчого судді, суду

Перевірити протоколи затримання осіб за підозрою у вчиненні злочину, які тримаються в КЗ (ТВП). Звірити час затримання особи, зазначений у протоколі затримання та час, коли вчинено злочин, за підозрою у вчиненні якого особу затримано.

Чи виконані вимоги п. 1, 2 ст. 208 КПК України, а саме: чи було проведене затримання особи без ухвали слідчого судді, суду під час вчинення злочину, чи щойно після вчинення злочину за який особу затримано (за винятком корупційних злочинів)⁴¹.

Чи виконані вимоги п. 5 ст. 208 КПК України, а саме, чи зазначено в протоколі затримання особи за підозрою у вчиненні злочину місце та час фактичного затримання (відповідно до вимог ст. 209 КПК України) і чи відповідає зазначений у протоколі час фактичним обставинам? (Отриманим у ході опитуванні затриманої особи.)

Чи вручалася затриманим особам копія протоколу затримання з роз'ясненням процесуальних прав⁴²?

Дотримання конституційного права на негайне повідомлення рідних про затримання та місце перебування особи⁴³

Чи повідомлено негайно рідних (інших осіб) про затримання та місце перебування затриманих осіб? Через який проміжок часу після фактичного затримання затримані змогли це повідомити, чи таке повідомлення зробила особа, що провела затримання?

Дотримання права на захист

Зазначити інформацію, отриману під час опитування затриманих осіб:

- ▶ чи всіх затриманих повідомляли про права затриманої особи негайно після фактичного затримання;

ється прокуророві (п. 5, ст. 208 КПК України).

⁴¹ За винятком тяжких та особливо тяжких корупційних злочинів.

⁴² Про затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, складається протокол. Копія протоколу негайно під розпис вручається затриманому, а також надсилається прокуророві (п. 5, ст. 208 КПК України).

⁴³ Конституція України, ст. 29. Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого. КПК України п.3., ст. 12; п.1., ст. 213.

- ▶ чи мали затримані за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення особи зустріч із адвокатом до першого допиту⁴⁴;
- ▶ чи була зустріч із адвокатом конфіденційною.

4.4. Огляд приміщень ТВП

4.4.1. Кімнати для затриманих

Єдине місце, визначене для тимчасового утримання затриманих осіб у ТВП — **кімнати для затриманих (КЗ)**. Група НПМ має оглянути всі КЗ в ТВП, зокрема ті КЗ, які з тих чи інших причин не використовуються.

Усі КЗ⁴⁵ мають бути облаштовані на першому поверсі адміністративної будівлі ТВП та сполучатися через окремий коридор із залом оперативного управління чергової частини.

У ході огляду кімнат для затриманих необхідно:

1. Переконатися, чи відповідають умови тримання в усіх КЗ вимогам національних і міжнародних стандартів (занотувати результати огляду в Анкеті фіксації НПМ ТВП).
2. Перевірити чи дотримується право на приватність утримуваних осіб.
3. Перевірити належність забезпечення харчуванням. Переконатися, чи є дійсні договори з постачальниками їжі (накладні видачі їжі тощо). Якщо як питна використовується проточна вода (з крана КЗ), перевірити наявність висновку Держпродспоживслужби, зокрема щодо придатності для використання проточної води КЗ як питної.
4. Визначити, чи достатня кількість КЗ в ТВП з урахуванням потреб забезпечення окремого тримання різних категорій осіб.

Умови тримання

Вимоги до обладнання КЗ визначені ГБН В.2.2–00032684–001:2023 та [розділом VIII Інструкції ТВП](#).

Зокрема:

- 1) у ТВП обладнується КЗ та, у разі потреби, кількість КЗ може бути збільшена в установленому порядку;

⁴⁴ Кримінальний процесуальний кодекс України, стаття 42 (права підозрюваного, обвинуваченого).

⁴⁵ П. 6.2.2 ГБН В.2.2-00032684-001:2023.

- 2) КЗ повинні розміщуватися **на першому поверсі** адміністративного будинку **поруч із залом оперативного управління чергової частини** для того, щоб її працівники могли контролювати поведінку затриманих;
- 3) затримані особи повинні утримуватися в КЗ із розрахунку **не менше ніж 4 квадратних метри** корисної площі на одну особу (без урахування площі, призначеної для умивальника та чаші клозетної);
- 4) КЗ повинні бути забезпечені **природним та штучним освітленням** відповідно до Державних будівельних норм України «Природне і штучне освітлення» ([ДБН В.2.5.-28:2018](#))⁴⁶, **вентиляцією**, в опалювальний період — **обігрівом**, із температурою повітря **не нижчою від +18 °С**, з дотриманням рівня **вологості повітря в межах норми**;
- 5) КЗ обладнуються **засобами відеонагляду**, санітарно-гігієнічними приладами (чашами клозетними, **умивальниками** — **із забезпеченням права на приватність**) та **меблями** для забезпечення мінімальних потреб для осіб, які в них утримуються.

Відповідно до вимог ГБН В.2.2-00032684-001:2023:

У приміщеннях⁴⁷ перебування утримуваних осіб має бути загальне, аварійне та чергове (для освітлення в нічний час доби з 22 до 6 години) освітлення.

Для підімкнення⁴⁸ побутових приладів у приміщеннях перебування утримуваних осіб мають бути електричні розетки.

Абонентські гучномовці⁴⁹ (радіодинаміки) потрібно встановлювати в усіх адміністративно-господарських приміщеннях і приміщеннях перебування утримуваних осіб.

У приміщеннях перебування утримуваних осіб радіодинаміки слід встановлювати в нішах стін і огорожувати металевими ґратами. Відімкнення радіодинаміків та автоматичне регулювання гучності в цих приміщеннях треба передбачити з коридору та централізовано з оперативної зали управління персоналом.

⁴⁶ За загального освітлення, рівень має бути не менше ніж 150 лк (Див. додаток Ж до ДБН В.2.5.-28:2018).

⁴⁷ П. 9.4.10 ГБН В.2.2-00032684-001:2023.

⁴⁸ П. 9.4.11 ГБН В.2.2-00032684-001:2023.

⁴⁹ П. 9.5.7 ГБН В.2.2-00032684-001:2023.

Відеокамери⁵⁰ повинні забезпечувати максимальний огляд приміщень для утримуваних осіб, кімнати тимчасового розміщення доставлених та кімнат огляду, але не повинні передавати зображення приватних зон туалетної кімнати і душових.

У місцях⁵¹ застосування засобів теле-, відеоспостереження повинні бути розміщені інформаційні наліпки з написом «Ведеться відеоспостереження».

Об'єкти⁵² для утримання (розміщення, поміщення) осіб потрібно обладнувати системами господарсько-питного і протипожежного водопостачання, каналізації, гарячого водопостачання, внутрішніх водостоків, які слід проектувати згідно з ДБН В.2.5–64.

У камерних приміщеннях⁵³ і карцерах потрібно передбачати сантехнічні блоки із змивними напівавтоматичними кранами.

Камери⁵⁴ повинні бути обладнані санвузлом у складі одного унітаза та одного вмивальника з водопровідною водою, під'єднаних до каналізації. Кабіни особистої гігієни для жінок у камерах допускається передбачати в завданні на проектування.

Камери⁵⁵ слід обладнувати антивандальними (з неіржавної сталі) унітазами або у разі неможливості — чашами клозетними (чаші Генуя) та вмивальниками. Керамічні санітарні пристрої допускається передбачати в камерах для вагітних жінок, жінок з дітьми та неповнолітніх.

На вводі⁵⁶ в камерні приміщення холодного і гарячого водопроводів слід передбачати відмикальну запірну арматуру, яка розташовується в нішах з боку коридору.

У приміщеннях перебування утримуваних осіб⁵⁷ потрібно передбачати:

- ▶ припливну вентиляцію з механічним спонуканням, з підігрівом припливного повітря в холодну пору року та розташуванням повітропроводів у коридорах вздовж поздовжньої стіни з роз-

⁵⁰ П. 9.6.29 ГБН В.2.2-00032684-001:2023.

⁵¹ П. 9.6.32 ГБН В.2.2-00032684-001:2023.

⁵² П. 9.2.1 ГБН В.2.2-00032684-001:2023.

⁵³ П. 9.2.3 ГБН В.2.2-00032684-001:2023.

⁵⁴ П. 9.2.14 ГБН В.2.2-00032684-001:2023.

⁵⁵ П. 9.2.16 ГБН В.2.2-00032684-001:2023.

⁵⁶ П. 9.2.6 ГБН В.2.2-00032684-001:2023.

⁵⁷ П. 9.3.14 ГБН В.2.2-00032684-001:2023.

міщенням припливних отворів у стінах камер або системою рекуперації повітря;

- ▶ витяжну вентиляцію з природним спонуканням через окремі для кожного приміщення витяжні канали, розташовані в стіні.

Кімнати⁵⁸ для затриманих повинні мати в зовнішніх стінах вікна завширшки не менше ніж 0,9 м і заввишки не менше ніж 0,6 м. Низ вікна потрібно розташовувати від рівня підлоги на висоті не менше ніж 1,6 м. Внутрішнє та зовнішнє застакнення слід передбачати з небиткого скла.

У приміщеннях⁵⁹ слід встановлювати лави, які своєю основою міцно з'єднуються з підлогою. Всі бічні поверхні лав від країв до підлоги обшиваються дошками.

Підлоги⁶⁰ в приміщеннях, призначених безпосередньо для утримання осіб, влаштовуються дерев'яні або мозаїчні (керамічна плитка).

Приміщення⁶¹ для утримання осіб повинні бути запроєктовані так, щоб у них могли розміститися особи, які використовують колісні засоби для пересування, зокрема всі інклюзивні маршрути від місць прибуття утримуваних осіб до приміщень для нарад і допитів.

Якщо приміщення для утримання осіб розділені за віком і статтю (наприклад, для дорослих чоловіків, дорослих жінок, молодих чоловіків і молодих жінок), принаймні одна з них повинна бути інклюзивною.

Якщо для доступу до об'єкта для утримання (розміщення, поміщення) осіб або в зонах обмеженого доступу в об'єкті для утримання (розміщення, поміщення) осіб передбачена система двостороннього зв'язку, вона повинна забезпечувати як візуальний, так і звуковий зв'язок.

Усі зони відвідування утримуваних осіб, зокрема зони безконтактного відвідування, повинні бути інклюзивними та розташовані на доступному маршруті.

Приміщення санвузлів для утримуваних осіб з обмеженими можливостями повинні бути інклюзивними.

Орієнтовний перелік обладнання кімнат для затриманих, визначений Додатком Г до ГБН В.2.2–00032684–001:2023

Кімната для затриманих підрозділів Національної поліції України повинна мати таке обладнання:

⁵⁸ П. 6.2.9 ГБН В.2.2–00032684–001:2023.

⁵⁹ П. 6.2.12 ГБН В.2.2–00032684–001:2023.

⁶⁰ П. 7.13 ГБН В.2.2–00032684–001:2023.

⁶¹ П. 11.8 – 11.12 ГБН В.2.2–00032684–001:2023.

сантехнічний модуль (умивальник та чаша клозетна), який облаштовується з урахуванням дотримання права на приватність;

меблі:

- ▶ однарусні ліжка (габаритні розміри 1,9 м × 0,7 м) з індивідуальними спальними місцями (ліжка нерозбірні, без билець, ніжок (нижня частина ліжка виконується у вигляді суцільного моноблоку) та інших оздоблювальних елементів, кріплення ліжок упритул до стін за допомогою металевих швелерів, які вмуровуються в перегородки камер наскрізь. Зверху ліжка — дерев'яний настил завтовшки не менше ніж 40 мм. Дошки (фанера) щільно підганяються по всьому периметру до металевого кутика, який обварюється металевим швелером);
- ▶ столи для споживання їжі та лави (табуретки) з розрахунку периметра столів і довжини лавок по 0,5 м на одну особу;
- ▶ кнопка виклику чергового (сповіщувачі⁶² ручної тривожної сигналізації)⁶³;
- ▶ відеокамери.

У разі якщо тимчасово нема / не функціонує КЗ в ТВП, особи, визначені в підпункті б пункту 3 розділу VI цієї Інструкції, поміщуються до ІТТ.

Рекомендації Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність поводженню чи покаранню (КЗК), щодо розмірів кімнати для затриманих
[п. 42,43 Другої Загальної доповіді \[CPT/Inf \(92\) 3\]](#)

Тримання під вартою в поліції здебільшого триває відносно недовго. З огляду на це не слід сподіватися, що в установах поліції будуть такі ж добрі матеріальні умови тримання, як і в тих місцях, де позбавлені волі особи перебувають тривалий період часу. Однак певні елементарні вимоги щодо матеріального забезпечення мають бути дотримані.

*Всі поліцейські камери повинні мати належний розмір — з огляду на кількість осіб, які можуть там перебувати — а також **відповідне освітлення (достатнє для читання в час, що не відводиться для сну) і вентиляцію**. Бажано, щоб камери мали натуральне освітлення. Окрім цього, камери мають бути обладнані засобами для відпочинку (наприклад, закріпленим стільцем або закріпленою лавкою); особи, які*

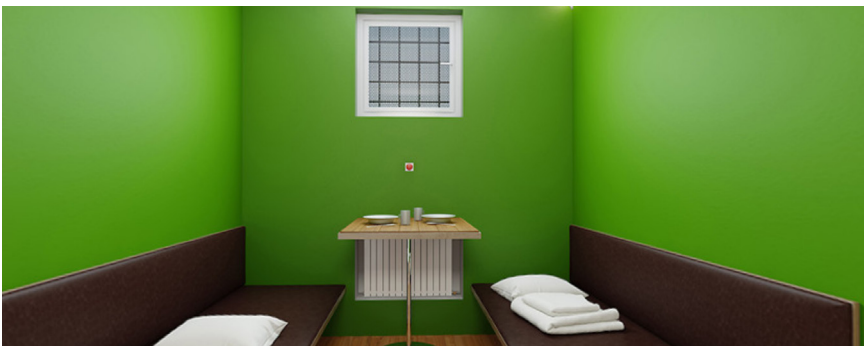
⁶² П. 9.6.27 ГБН В.2.2-00032684-001:2023.

⁶³ Пп. с. , п.18.2. Європейських пенітенціарних правил.

повинні провести ніч у місці тримання, мають бути забезпечені чистими матрацом та ковдрами.

Особам, яких тримають під вартою в поліції, слід дозволяти справляти природні потреби в час, коли вони того забажають, у чистих і пристойних умовах; їм також слід надавати відповідну можливість для вмивання. **Ці особи повинні бути забезпечені харчуванням у відведений для цього час, зокрема принаймні один раз на день повноцінним харчуванням (чимось суттєвішим, ніж бутерброд)⁶⁴.**

Питання про те, яким має бути належний розмір поліцейської камери (або будь-яке інше приміщення для затриманого / ув'язненого) досить складне. В оцінюванні до уваги слід брати численні фактори. Однак делегації комітету вважають за необхідне встановити основні критерії в розв'язанні цього питання. Нижчеказаний критерій (що розглядається скоріше як бажаний рівень, аніж як мінімальний стандарт) застосо-

⁶⁴ Комітет також виступає за те, щоб особи, яких тримають під вартою в поліцейських дільницях 24 години і більше, дістали якнайшвидше можливість робити щоденну прогулянку на свіжому повітрі.

*вується в оцінюванні поліцейських камер для одиночного тримання на час, що перевищує кілька годин: загальна площа **приблизно 7 квадратних метрів**, відстань між стінами не менше ніж **2 метри** та відстань між підлогою і стелею **2,5 метра**.*

Відповідно до вимог п. 7 розділу VIII Інструкції ТВП, під час перебування правопорушників у КЗ оперативний черговий, окрім іншого, зобов'язаний:

- ▶ в разі тимчасового нефункціонування санвузла забезпечити затриманим можливість справляння природних потреб (у разі потреби);
- ▶ в разі несправності освітлення чи опалення, займання або затоплення приміщень КЗ негайно викликати працівників аварійних служб та, дотримуючись правил техніки безпеки, ужити заходів для усунення несправностей, ліквідації наслідків аварії. Якщо обставини загрожують життю або здоров'ю затриманих, негайно перевести їх до інших приміщень чи організувати евакуацію, охорону та постійне спостереження за ними.

Про надзвичайні події, які мали тяжкі наслідки під час утримання осіб у КЗ (затоплення, пожежа, втеча, спроба самогубства), ужиті заходи реагування черговий зобов'язаний доповісти керівникові ТВП та до чергової частини вищого рівня, а також повідомити чергового окружної прокуратури та територіального управління Державного бюро розслідувань, а про пожежу — чергового територіального підрозділу Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

Забезпечення належних матеріально-побутових умов тримання осіб у КЗ, проведення капітальних та поточних їх ремонтів покладається на підрозділ логістики та матеріально-технічного забезпечення ГУНП.

За увідповіднення КЗ в ТВП до визначених законодавством норм і забезпечення в них належних умов тримання і санітарного стану відповідають керівники цих підрозділів поліції.

Дотримання права на приватність

Під час огляду КЗ та спілкування з утримуваними з'ясувати таке:

- ▶ чи інформуються утримувані в КЗ про ведення відеоспостереження;
- ▶ чи охоплює огляд камери відеоспостереження кабінку санітарного вузла (переконались під час огляду чергової частини з моніторами відеоспостереження);

- ▶ чи облаштовано санітарний вузол перегородкою та дверима;
- ▶ чи роздільне розташування спальних місць (ліжок) у КЗ.

Забезпечення харчуванням

Організація харчування осіб, які утримуються в КЗ, покладена на оперативного чергового чергової частини⁶⁵.

Особи, які утримуються в КЗ більше ніж три години, забезпечуються триразовим харчуванням відповідно до [Норм харчування осіб, які тримаються в установах виконання покарань, слідчих ізоляторах Державної кримінально-виконавчої служби, ізоляторах тимчасового тримання, приймальниках-розподільниках та інших приймальниках Національної поліції](#), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 16 червня 1992 року № 336, та питною водою.

З 01 січня 2025 року, після втрати чинності постанови Кабінету Міністрів України від 16 червня 1992 року [№ 336](#), харчування організується відповідно до [Норм харчування осіб, які тримаються в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах Державної кримінально-виконавчої служби, місцях тимчасового тримання Державної прикордонної служби, ізоляторах тимчасового тримання, приймальниках-розподільниках для дітей та інших місцях тримання Національної поліції та](#)

⁶⁵ Відповідно до вимог п. 7 розділу VIII Інструкції ТВП.

спеціально відведених місцях для тимчасового тримання (ізоляторах тимчасового тримання) Служби безпеки, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 року № 1150, та питною водою⁶⁶.

У ході перевірки цього питання доцільно зробити таке:

- ▶ опитати осіб, які утримуються в КЗ більше ніж 3 години, зокрема щодо харчування;
- ▶ перевірити в ТВП наявність договорів на постачання їжі та реєстрацію факту видачі їжі утримуваним (накладні, роздаткову відомість тощо);
- ▶ у разі потреби, переглянути записи камери відеоспостереження в КЗ;
- ▶ У ТВП, де запроваджена система «Custody Records»;
- ▶ ознайомитись із записами ІП «Custody Records», зокрема, щодо надання затриманим харчування.

4.4.2. Кімната для проведення слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій⁶⁷

Наявність кімнат для проведення слідчих (розшукових) дій передбачено Інструкцією ТВП (розділ VIII, п. 5).

⁶⁶ З 01.01.2025 р. норми харчування будуть визначені [Постановою КМУ від 27.12.2018 № 1150. Див. зміни від 22.12.2023.](#)

⁶⁷ П. 5 [розділу VIII](#) Інструкції ТВП.

Перелік обладнання та облаштування кімнат для проведення слідчих (розшукових) дій наведений у Положенні про кімнати для проведення слідчих дій та інших заходів в органах і підрозділах внутрішніх справ, затвердженому наказом МВС від 18.12.2003 № 1561⁶⁸:

Необхідно перевірити таке:

- ▶ чи є в ТВП кімнати для проведення слідчих дій⁶⁹;
- ▶ чи використовуються вони за призначенням (чи справді там проводять слідчі дії);
- ▶ чи обладнана кімната для проведення слідчих дій відповідним чином.

Кімната повинна бути обладнана відповідними меблями (столом та стільчиками для учасників слідчих дій). У кожній кімнаті для проведення слідчих дій має бути тривожна кнопка⁷⁰ та камера відеоспостереження із забезпеченням архівації відеоінформації не менше ніж один місяць.

⁶⁸ [Наказ МВС від 18.12.2003 № 1561 «Про затвердження Положення про кімнати для проведення слідчих дій та інших заходів в органах і підрозділах внутрішніх справ».](#)

⁶⁹ Розгляд обставин щодо осіб, доставлених до ТВП працівниками поліції або громадянами, проводять працівники добового наряду або інший працівник за дорученням начальника ТВП чи його заступника. Розгляд обставин щодо цих осіб проводиться негайно в окремій кімнаті, яка своїм облаштуванням не пригнічує їхню честь та гідність, але не більше ніж три години з моменту їх доставлення до чергової частини. (Положення про кімнати для проведення слідчих дій та інших заходів в органах і підрозділах внутрішніх справ України, затверджене [наказом МВС від 18.12.2003 №1561](#)).

⁷⁰ П. 9.6.27 ГБН В.2.2-00032684-001:2023.

4.4.3. Кімната для конфіденційного побачення затриманого із захисником

З метою забезпечення права затриманого на конфіденційне побачення із захисником у ТВП обладнується відповідна кімната для конфіденційного побачення

(передбачено вимогами п. 18–20 розділу VII та Додатком 2 до Інструкції з організації діяльності чергової служби в Національній поліції України, затвердженої [наказом МВС від 23.05.2017 №440](#))

Відповідно до вимог Додатку 2 до зазначеної вище інструкції, кімната для конфіденційного побачення із захисником має бути обладнана:

- ▶ дверми із шумопоглинальним захисним шаром,
- ▶ столом;
- ▶ 2–4 стільцями;
- ▶ телефонним апаратом прямого зв'язку з черговим.

Зустріч затриманого та його захисника в кімнаті для конфіденційного побачення має відбуватися під візуальним контролем уповноваженої службової особи, але в умовах, що виключають можливість передання будь-яких сторонніх предметів, прослуховування чи підслуховування, з метою забезпечення законності під час проведення такої зустрічі та заходів безпеки.

Відеофіксація такого побачення ведеться відкрито. Затримана особа та захисник, який до нього прибув, мають бути повідомлені про місце встановлення відеокамери. Відеофіксація побачення камерою, про яку не повідомлено учасників побачення, забороняється.

Відеофіксація побачення ведеться способом, що унеможлиблює фіксацію змісту документів, якими користуються затриманий та/або захисник, який до нього прибув.

Не допускаються підслуховування, слуховий контроль та фіксація повідомлень, переговорів чи розмов захисника і затриманого, зокрема за допомогою технічних засобів фіксації мовленнєвої інформації.

Про проведення конфіденційного побачення затриманої особи із захисником черговий записує у відповідній інформаційній підсистемі системи ІПНП та Журнали інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги затриманим, зазначаючи час початку такого побачення та його закінчення.

Окрім цього, вимоги щодо облаштування кімнат для конфіденційного побачення із захисником в органах (підрозділах) Національної поліції викладені у відповідних методичних рекомендаціях, затвердже-

них наказом Голови Національної поліції України від 11.05.2021 року № 5805/09/37–2021.

Вимогами цього наказу визначено таке:

Функціонування кімнат для проведення конфіденційного побачення із захисником мають забезпечувати службові особи, а саме інспектори з дотримання прав людини (далі — інспектори) відповідно до своїх функціональних (посадових) обов'язків.

Кімната для конфіденційного побачення із захисником має бути облаштована в полі візуального контролю інспектора.

Має складатись з двох кабін, розділених між собою скляною перегородкою, що унеможлиблює передавання предметів з однієї kabіни в іншу, та обладнаних переговорним пристроєм, для конфіденційної розмови лише між захисником і затриманим. Кабіна для розміщення затриманого обладнується дверима та зовнішнім замком естетичного вигляду.

Двері кімнати опоряджуються шумопоглинальним захисним шаром, щілини у дверних отворах не допускаються.

Приміщення кімнати (дві розмежовані kabіни) розмежовуються цегляною стіною з убудованим скляним антивандальним вікном або металопластиковою стінкою з убудованим скляним антивандальним вікном, розміщеним між двома kabінами (для затриманого та захисника).

Кабіна для роботи захисника облаштовується:

- ▶ стільцем — 1 шт.;
- ▶ столом або частиною стола з можливістю фіксації до підлоги — 1 шт.;
- ▶ індивідуальним переговорним пристроєм прямого зв'язку з кабіною для перебування затриманого — 1 шт.;
- ▶ телефонним апаратом прямого зв'язку з оперативним черговим (інспектором з дотримання прав людини) — 1 шт.;
- ▶ тривожною кнопкою для виклику чергового — 1 шт.

Кабіна для перебування затриманого облаштовується:

- ▶ стільцем з можливістю фіксації до підлоги — 1 шт.;
- ▶ столом або частиною стола з можливістю фіксації до підлоги — 1 шт.;
- ▶ індивідуальним переговорним пристроєм прямого зв'язку з кабіною для роботи захисника — 1 шт.;
- ▶ тривожною кнопкою для виклику чергового — 1 шт.;
- ▶ стикерами з переліком прав затриманої особи та з попередженням про ведення відеоспостереження.

Кімната для проведення конфіденційного побачення із захисником має бути забезпечена:

- ▶ штучним освітленням, стіни оформлені світлими та теплими кольорами.
- ▶ постійним функціонуванням системи відеоспостереження (без функції аудіозапису; щонайменше 2 шт.).

Відеокамери⁷¹ повинні забезпечувати максимальний огляд приміщень для утримуваних осіб, кімнати тимчасового розміщення доставлених та кімнат огляду, але не повинні передавати зображення приватних зон туалетної кімнати і душових.

У місцях⁷² застосування засобів теле-, відеоспостереження повинні бути розміщені інформаційні наліпки з написом «Ведеться відеоспостереження».

4.4.4. Кабінет (робоче місце) особи відповідальної за перебування затриманих

Перевірити стан виконання обов'язків службовою особою, відповідальною за перебування затриманих.

Переконатись, що у ТВП є відповідний наказ про призначення службової особи, відповідальної за перебування затриманих⁷³.

Попросити відповідального, який супроводжує групу НПМ, запросити для спілкування уповноважену службову особу, відповідальну за перебування затриманих. Опитати цю особу. Під час спілкування з цією особою переконатися, чи виконує вона обов'язки щодо контролю за дотриманням прав затриманих.

Відповідно до вимог ст. 212 КПК, службова особа, відповідальна за перебування затриманих, зобов'язана:

- 1) негайно зареєструвати затриманого;
- 2) роз'яснити затриманому підстави його затримання, права і обов'язки;
- 3) звільнити затриманого негайно після зникнення підстави для затримання або спливу строку для затримання, передбаченого статтею 211 цього кодексу;
- 4) забезпечити належне поводження із затриманим та дотримання його прав, передбачених Конституцією України, цим кодексом та іншими законами України;

⁷¹ П. 9.6.29 ГБН В.2.2-00032684-001:2023.

⁷² П. 9.6.32 ГБН В.2.2-00032684-001:2023.

⁷³ Відповідно до вимог ст. 212 КПК України, у кожному підрозділі органу досудового розслідування мають бути призначені одна або кілька службових осіб, відповідальних за перебування затриманих, такою особою не може бути призначений слідчий, п. 7 розділу VII Інструкції ТВП.

- 5) забезпечити запис усіх дій, що проводяться із залученням затриманого, зокрема часу їх початку та закінчення, а також осіб, які проводили такі дії або були присутні за проведення таких дій;
- 6) забезпечити невідкладне надання належної медичної допомоги та фіксацію медичним працівником будь-яких тілесних ушкоджень або погіршення стану здоров'я затриманого. До складу осіб, що надають затриманому медичну допомогу, на його бажання, може бути допущена конкретна особа, що має право займатися медичною діяльністю.

Відповідно до вимог [Положення про органи досудового розслідування Національної поліції України, затвердженого наказом МВС від 06.07.2017 № 570](#), службова особа, відповідальна за перебування затриманих, крім обов'язків, передбачених статтями 212, 213 КПК України, повинна:

- 1) вести обліки затриманих слідчими осіб, які підозрюються у вчиненні злочину, а також підозрюваних, яким обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою;
- 2) щодня письмово доповідати керівникові слідчого підрозділу про стан дотримання прав осіб, затриманих за підозрою у вчиненні злочину;
- 3) під час реєстрації затриманого перевіряти наявність на його тілі видимих тілесних ушкоджень; за наявності підстав, забезпечити невідкладне надання належної медичної допомоги та фіксацію тілесних ушкоджень медичним працівником;
- 4) у разі звернення затриманого про застосування насильства під час затримання зафіксувати його заяву та прийняти її в письмовому вигляді;
- 5) завчасно, але не пізніше ніж за три години до завершення:

24-годинного строку з моменту затримання інформувати керівника слідчого підрозділу про необхідність звільнення затриманого в разі невручення йому повідомлення про підозру;

60-годинного строку з моменту затримання інформувати керівника слідчого підрозділу про необхідність звільнення затриманого в разі недоставлення його до суду для розгляду клопотання про обрання стосовно нього запобіжного заходу;

- 6) не допускати до затриманих сторонніх осіб, зокрема працівників оперативних підрозділів, інших службових осіб поліції, без письмового дозволу слідчого, який проводить розслідування в кри-

мінальному провадженні, або прокурора, який виконує процесуальне керівництво.

Перевірити наявність щоденних письмових звітів службової особи, відповідальної за перебування затриманих, про дотримання прав затриманої особи, підозрюваної у вчиненні злочину⁷⁴ (за дні перебування затриманих у ТВП, ІТТ у статусі затриманого).

Наявність та повноту заповнення Книги (Журналу) обліку всіх дій, що проводяться із залученням затриманого, зокрема часу їх початку та закінчення, а також осіб, які проводили такі дії або були присутні за проведення таких дій⁷⁵.

4.4.5. Службовий кабінет (робоче місце) інспектора з дотримання прав людини

Обладнання кабінету (робочого місця) інспектора з дотримання прав людини визначено Методичними рекомендаціями про облаштування службових кабінетів (робочих місць) інспекторів з дотримання прав людини в органах (підрозділах) Національної поліції України, затвердженими Головою НП України 02.06.2021р. Дарма що за своєю природою [Методичні рекомендації не нормативно-правовий акт, а мають лише рекомендаційний, роз'яснювальний характер](#), під час відвідування НПМ доцільно звернути увагу, чи повно забезпечені умови для роботи інспектора з дотримання прав людини.

Кабінет (робоче місце) інспектора з дотримання прав людини облаштовується на першому поверсі адміністративної будівлі ТВП під візуальним контролем поліцейських чергової служби (по змозі), розділяється металопластиковою конструкцією (з вбудованим анти-вандальним вікном) на дві функціональні робочі зони:

- ▶ робоча зона інспектора з дотримання прав людини;
- ▶ зона для затриманої особи.

Робоча зона інспектора з дотримання прав людини розташовується напроти зони для затриманої особи і облаштовується:

- ▶ стільцем офісним — 1 шт.

⁷⁴ Передбачено вимогами розділу Х п. 4.2) [Положення про органи досудового розслідування Національної поліції України, затвердженого наказом МВС від 06.07.2017 № 570](#); п. 2.1 наказу МВС від 26.03.2013 № 289/540/5.

⁷⁵ Передбачено вимогами ст. 212 КПК.

- ▶ столом або частиною стола з можливістю фіксації до підлоги — 1 шт.
- ▶ індивідуальним переговорним пристроєм прямого зв'язку із зоною для затриманої особи — 1 шт.
- ▶ телефонним апаратом прямого зв'язку з оперативним черговим — 1 шт.
- ▶ тривожною кнопкою для виклику чергового — 1 шт.
- ▶ комп'ютером (ноутбуком), підімкненим до інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» — 1 шт.
- ▶ багатфункціональним пристроєм — 1 шт.
- ▶ вебкамерою, під'єднаною до комп'ютера (ноутбука), з технічною можливістю фото-, відео- та аудіозапису — 1 шт.
- ▶ моніторами систем відеоспостереження, на які виведено зображення з усіх відеокамер, установлених у зоні роботи із затриманими особами (кімнаті для конфіденційного побачення із захисником, кімнаті для проведення слідчих (розшукових) дій та КЗ) — 2 шт.

Зона для затриманої особи облаштовується :

- ▶ стільцем з можливістю фіксації до підлоги — 1 шт.
- ▶ пристосуванням для фіксації кайданок (залізна петля) — 1 шт.
- ▶ віконцем у бік інспектора для забезпечення можливості передавати необхідні документи — 1 шт.

- ▶ стикером з переліком прав затриманої особи — 1 шт.
- ▶ стикером, який попереджає про ведення відеофіксації — 1 шт.

Службовий кабінет (робоче місце) інспектора з дотримання прав людини (дві функціональні зони) має бути забезпечений постійним функціонуванням системи відеоспостереження в кожній функціональній зоні.

4.4.6. Вибірковий огляд службових кабінетів працівників ТВП

З метою виявлення осіб, які були примусово доставлені до ТВП і не перебувають у КЗ, зробити вибірковий обхід адміністративної будівлі ТВП, зокрема: коридорів, робочих кабінетів працівників карного розшуку слідчих, дільничних тощо. У разі обґрунтованої підозри, що в певному приміщенні перебуває затримана особа, а «власника» кабінету разом із ключами немає, вимагати комісійного відкриття (зазвичай тубус із ключами від приміщень міститься в черговій частині).

Доповідь [CPT/Inf \(2018\) 41](#) за підсумками відвідування України

П. 29. Збереження практики незареєстрованих затримань⁷⁶ — питання, яке викликає серйозне занепокоєння в КЗК, бо воно тягне за собою вищий ризик жорстокого поводження. Примітно, що деякі заяви про фізичне жорстоке поводження, які розглядала делегація, стосувалися цього початкового періоду незафіксованого поліцейського ув'язнення.

У різних регіонах делегація вкотре отримала низку заяв від затриманих про те, що їх тримали в місцевих відділках поліції в кабінетах оперативних поліцейських, на табуретці чи стільці, прикувавши наручниками до нерухомих предметів і не пропонуючи нічого поїсти чи випити, на період від кількох годин до трьох днів. Також лунали скарги на труднощі з доступом до туалету.

Крім того, зацікавлені особи нібито піддавалися неформальному допитові, не користуючись гарантіями, передбаченими законом.

Їхня присутність у приміщенні поліції була офіційно підтверджена лише після закінчення такого неформального допиту, коли працівники

⁷⁶ Частково це визнають вищі посадові особи МВС, з якими зустрічалася делегація, зокрема щодо нефіксації присутності в установах поліції осіб, «запрошених» на «неформальні переговори» після телефонного дзвінка або усного повідомлення з наказом їм прибути до поліції.

міліції вважали, що зібрали достатньо доказів для складання протоколу затримання.

П. 45. ...основне предметне питання, яке викликало занепокоєння у зв'язку з записами про тримання під вартою, — те, що їх не було про осіб, яких допитували оперативні працівники до ухвалення рішення про їх затримання згідно зі статтею 208 КПК. Більшість із цих осіб ніколи не поміщали в камери дільничних відділів поліції, а доставляли безпосередньо до ІТТ — через лікарню, а іноді й прокуратуру — без відкриття протоколу про тримання під вартою, доки вони не прибували до ІТТ. Можливо, вони де-факто, якщо не де-юре, перебували під вартою протягом кількох годин (або навіть днів) до того, як прибували до ІТТ, і лише тоді змогли скористатися повним спектром прав.

Під час руху переконалися, що на всіх дверях кабінетів ТВП наявні таблички з номерами, назвами відділів, зазначенням посад і прізвищ працівників. Звернути увагу, чи є у службових кабінетах предмети, які можуть бути застосовані для катування чи психологічного тиску: ножі, кастети, молотки, гирі, палки, ломи, мотузки, електрошнури тощо⁷⁷. Наявність подібних предметів на видному місці в службових кабінетах працівників поліції створюють психологічний тиск на особу, яка потрапляє в такий кабінет, навіть якщо жодного наміру в їх протиправному використанні не виявлялося.

Окрім цього, вимогами наказу НПУ від 21.07.2017 № 747 визначений обов'язок керівників ТВП організовувати щотижневе комісійне обстеження всіх службових приміщень та транспортних засобів з метою виявлення та вилучення сторонніх предметів, які можуть бути використані для заподіяння тілесних ушкоджень затриманим, доставленим і взятим під варту особам.

Спеціальні засоби та засоби індивідуального захисту, які постійно у службовій діяльності не використовують, мають зберігатися в окремих приміщеннях або в окремих шафах чи ящиках у КЗЗ (кімнатах зберігання зброї), які приймає оперативний черговий за відбитком печатки⁷⁸.

⁷⁷ Пп. 1), п. 3 наказу НПУ від 21.07.2017 № 747.

⁷⁸ П. 34 розділу X Інструкції з організації забезпечення, зберігання та експлуатації озброєння в Національній поліції України, затвердженої [наказом МВС від 11.10.2018 № 828](#).

П. 39 Витягу з дванадцятої загальної доповіді [СРТ/Inf (2002) 15]

Доволі часто представники комітету знаходять у поліцейських приміщеннях такі **підозрілі предмети, як дерев'яні кийки, ручки від швабр, бейсбольні бити, металеві стрижні, важкі шматки кабелю або муляжі пістолетів чи ножів**. Виявлення таких предметів неодноразово підкріплювало зроблені представникам комітету заяви осіб, які стверджували, що під час перебування у відповідних установах під вартою такими предметами їх залякували і/або били.

Представники правоохоронних органів найчастіше кажуть, що такі предмети були конфісковані в підозрюваних і будуть використані як докази. Однак той факт, що подібні предмети ніколи не мають ніякого маркування і часто розкидані по всьому приміщенні (чи навіть сховані за завісами або в шафах), спонукає до скептичного ставлення до такої версії правоохоронців. Щоб розвіяти припущення стосовно неправомірної поведінки своїх працівників і водночас відвернути потенційну небезпеку як для персоналу, так і для затриманих, поліція завжди має належно маркувати всі вилучені предмети, які надалі фігуруватимуть як докази, реєструвати їх і зберігати в спеціально оснащеному приміщенні. **Будь-які інші подібні предмети ніколи не мають бути в приміщеннях правоохоронних органів.**

Якщо в будь-якому приміщенні або коридорі перебуває затримана / доставлена особа, і є підстави вважати що вона затримана, опитати її щодо підстав тут перебування. Якщо осіб кілька, обрати одну-дві особи для індивідуального спілкування, стосовно яких є підстави вважати, що вони були примусово доставлені до ТВП і перебувають у статусі затриманих.

Орієнтовний перелік питань для опитування осіб, які перебувають у кабінетах та інших приміщеннях ТВП:

- ▶ *Як вас звати?*
- ▶ *О котрій годині ви зайшли до відділу поліції?*
- ▶ *Ви самостійно прийшли чи в супроводі поліцейських?*
- ▶ *Якщо відповідь негативна, запитати: хто саме вас супроводжував до відділу поліції?*
- ▶ *Чи знаєте ви чому зараз перебуваєте в цьому приміщенні?*
- ▶ *Чи можете ви зараз з власної волі вийти з кабінету і піти додому?*

Якщо відповідь негативна (особа фактично затримана і не може з власної волі залишити ТВП):

- ▶ *Запитати працівників поліції, які перебувають у кабінеті, в якій статусі перебуває особа, і якщо вона не затримана, то чому не може самостійно залишити ТВП.*
- ▶ *Чи надано особі можливість сповістити рідних (адвоката) про її затримання та місце перебування?*
- ▶ *Хто саме знає про перебування особи в ТВП (рідні, друзі, адвокат, тощо)?*
- ▶ *Чи повідомлено особу про її права під час затримання (чи надано в надрукованому вигляді), якщо особа примусово перебуває в поліції?*

Опитати затриману особу:

- ▶ *Чи застосовувалися до вас фізична сила, спеціальні засоби або психологічний тиск під час затримання, доставлення або перебування в ТВП?*
- ▶ *Чи повідомлено вас про права під час затримання (чи надано в надрукованому вигляді)?*
- ▶ *Чи вручено вам копію протоколу про затримання?*
- ▶ *Скільки часу ви перебуваєте в ТВП (якщо більше ніж 3 години, то чи надавали вам харчування, доступ до питної води, можливість відвідати туалет)?*
- ▶ *Чи потребуєте ви медичної допомоги?*

Записати установчі дані кожної особи, яка перебуває в оглянутих кабінетах і не працівник поліції до Анкети НПМ ТВП.

№	Дата і час доставлення, прибуття до ТВП	ПІБ особи	Хто доставив, запросив до ТВП (посада, прізвище)	Мета доставлення, прибуття	Примітка (№ каб., де перебувала особа)

У подальшому, перевірити чи є записи щодо зазначених осіб в електронній системі ІП НП або в Журналі обліку доставлених, відвідувачів та запрошених⁷⁹, і чи збігається інформація записана в журналі з отриманою в ході опитування (щодо часу та підстав доставлення / прибуття).

У разі виявлення випадків незареєстрованого перебування осіб у приміщеннях ТВП, або невідповідності записів в електронній системі ІП НП чи в Журналі обліку доставлених, відвідувачів та запрошених до фактичних обставин, попросити відповідальну особу, яка супроводжує групу НПМ, встановити причини незбігу та надати письмове пояснення на ім'я Уповноваженого з прав людини (підготувати до кінця відвідування НПМ).

У разі виявлення порушень прав доставлених / затриманих осіб, вжити заходів щодо їх поновлення (організувати повідомлення Центру з надання безоплатної вторинної правничої допомоги про затримання особи, повідомлення рідних, виклик лікаря тощо)⁸⁰.

⁷⁹ Додаток 7 до Інструкції з організації діяльності чергової служби в Національній поліції України.

⁸⁰ Керівник групи НПМ вимагає від посадових осіб ТВП вжити заходів, щодо поновлення порушених прав затриманих. Тільки в разі відмови останніх, особисто відповідно повідомляє та фіксує, хто відмовився вживати відповідних заходів.

4.4.7. Чергова частина ТВП (зала оперативного управління)

Загальний перелік устаткування та обладнання чергової служби

ТВП, визначений [Додатком 2 до Інструкції ТВП](#)

У ході відвідування НПМ доцільно перевірити наявність в залі оперативного управління моніторів (телевізорів) відеоспостереження.

Переконатися, що ТВП обладнаний стаціонарними оглядовими відеокамерами⁸¹.

Внутрішні без вбудованого мікрофона

- ▶ у кімнатах конфіденційного побачення затриманого із захисником;
- ▶ у кімнатах для проведення слідчих дій;
- ▶ у місцях можливого перебування громадян та затриманих осіб;
- ▶ у кімнатах для затриманих;
- ▶ у кімнаті для розгляду обставин (у разі окремого приміщення).

Внутрішні з вбудованим мікрофоном

- ▶ у коридорах, сходових клітках;

⁸¹ Відповідно до вимог Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, затвердженої [наказом МВС від 18 грудня 2018 року № 1026](#), та методичних рекомендацій щодо вибору та розміщення відеокамер для стаціонарних систем відеоспостереження адміністративних будинків Національної поліції України, затверджених наказом Голови Національної поліції від 19.10.2023 року.

- ▶ у приміщенні чергової частини;
- ▶ у кімнаті для приймання громадян;
- ▶ на робочому місці поліцейського первинної комунікації фронт-офісу;
- ▶ у холі;
- ▶ у кімнаті, дружньої до дитини, для допиту / опитування за методикою «Зелена кімната»;
- ▶ у службовому кабінеті інспектора з дотримання прав людини (в зоні проведення інтерв'ю);
- ▶ у кімнатах чекання (інтерв'ю).

Зовнішні:

- ▶ на пожежних та інших входах-виходах;
- ▶ по периметру адміністративної будівлі та прилеглої до неї території;
- ▶ у воротах в'їзду / виїзду автотранспорту;
- ▶ у службових приміщеннях подвір'я — автомобільних боксах.

Під час огляду системи відеоспостереження перевірити таке:

- ▶ чи дотримані вимоги щодо розміщення камер відеоспостереження у визначених місцях;
- ▶ чи забезпечується зберігання інформації з камер відеоспостереження не менше ніж 30 діб⁸²;
- ▶ чи забезпечено право на приватність під час організації відеоспостереження⁸³;
- ▶ чи забезпечено право на конфіденційність під час організації відеоспостереження⁸⁴.

⁸² [Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2018 № 1026 «Про затвердження Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису».](#)

⁸³ Огляд відеоспостереження не має охоплювати зони клозетів кімнат для затриманих та зони огляду затриманих осіб.

⁸⁴ Запис відео зі звуком має бути тільки у визначених переліком місцях.

Право на охорону здоров'я, медичну допомогу

Перевірити забезпечення в ТВП права на охорону здоров'я, медичну допомогу⁸⁵

- ▶ Наявність у черговій частині ТВП медичного інвентарю і лікувальних засобів для надання домедичної допомоги, зокрема аптек першої медичної допомоги (перевірити наявність аптечки, її вміст та переконались, що нема прострочених ліків).

Відповідно до вимог п. 7 розділу VIII Інструкції ТВП, під час перебування правопорушників у КЗ оперативний черговий, окрім іншого, зобов'язаний:

- ▶ у разі скарги затриманої особи на погіршення стану здоров'я та виявлення зовнішніх ознак такого погіршення або ознак зазнання затриманим тілесних ушкоджень **надати невідкладну домедичну допомогу** та викликати екстрену (швидку) медичну допомогу;
- ▶ у разі спроби затриманого вчинити самогубство, завдати шкоди своєму здоров'ю або іншим особам, які перебувають у КЗ, перевести його до іншої кімнати та викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання затриманому необхідної медичної допомоги відповідно до його стану.

- ▶ Чи пройшли оперативні чергові підготування немедичного працівника з надання першої невідкладної медичної допомоги і мають посвідчення встановленого зразка⁸⁶?
- ▶ Дотримання прав вразливих груп на безперервне лікування⁸⁷ (перевірити чи є в черговій частині ТВП перелік закладів охорони здоров'я, де впроваджена замісна підтримувальна терапія з

⁸⁵ [Конституція України](#) (стаття 49).

⁸⁶ Порядок підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати домедичну допомогу визначений [постановою КМУ від 21.11.2012 № 1115](#), яким окрім іншого, передбачено, що кожна особа, яка пройшла відповідну підготовку має отримати посвідчення [встановленого цією постановою зразка](#). Також, [наказом МОЗ від 09.03.2022 № 441](#) затверджено [29 порядків надання домедичної допомоги особам при різних невідкладних станах](#), які мають вміти застосовувати особи, зобов'язані у визначеному законом випадку надавати домедичну допомогу.

⁸⁷ Особи, що потребують замісної підтримувальної терапії / антиретровірусної терапії (ЗПТ/АРТ).

відповідними адресами та телефонами сайтів ЗПТ⁸⁸, опитати чергового, чи знає він порядок дій під час доставляння до ТВП особи, яка перебуває на обліку ЗПТ / АРТ — потребує замісної підтримувальної терапії, або антиретровірусної терапії).

Відповідно до вимог Порядку взаємодії закладів охорони здоров'я, органів внутрішніх справ, слідчих ізоляторів і виправних центрів щодо забезпечення безперервності лікування препаратами замісної підтримувальної терапії затвердженого, [спільним наказом МОЗ, МВС, МЮ, ДС УКН від 22.10.2022 № № 821/937/1549/5/156](#):

3.1. Органи внутрішніх справ сприяють організації надання ЗПТ або проведення детоксикації адмінзатриманим:

3.1.1. У разі отримання від адмінзатриманих (з особою справи) інформації про стан здоров'я та необхідність вживання ЗПТ в Журналі обліку доставлених, відвідувачів та запрошених), робиться відповідний запис (з фіксацією факту необхідності надання ЗПТ).

3.1.2. Черговий протягом трьох годин доповідає про перебування адмінзатриманих, які потребують отримання ЗПТ, начальникові ОВС та телефоном інформує про перебування адмінзатриманих, які потребують консультації лікаря-нарколога, керівника найближчого за розташуванням ЗОЗ згідно з [Переліком закладів охорони здоров'я, де впроваджена замісна підтримувальна терапія](#), наведеним у Додатку 1 до цього Порядку.

3.1.3. Доставляють адмінзатриманих до ЗОЗ ЗПТ для отримання ЗПТ чи до ЗОЗ для проведення детоксикації відповідно до призначення лікаря-нарколога.

3.1.4. Про кожний факт надання медичної допомоги (медичного огляду) робиться відповідний запис в Журналі реєстрації надання медичної допомоги особам, які утримуються в черговій частині.

- ▶ Перевірити [Журнал реєстрації надання медичної допомоги особам, які перебувають в органі \(підрозділі\) поліції](#).

⁸⁸ [Додаток 1](#) до Порядку взаємодії закладів охорони здоров'я, органів внутрішніх справ, слідчих ізоляторів і виправних центрів щодо забезпечення безперервності лікування препаратами замісної підтримувальної терапії, затвердженого спільним наказом МОЗ, МВС, МЮ, ДСКН від 22.10.2012 № 821/937/1549/5/156.

4.4.8. Захисні споруди цивільного захисту

Відповідно до вимог ГБН В.2.2–00032684–001:2023 (розділ 12) в проєктованих об'єктах потрібно передбачати вбудовані захисні споруди цивільного захисту, склад і місткість яких визначають у завданні на проєктування. Загальна місткість захисних споруд проєктованих об'єктів визначається можливістю укриття 100 % утримуваних осіб та працівників, які можуть одночасно перебувати об'єкті для утримання (розміщення, поміщення) осіб відповідно до режиму роботи закладу в найбільшу зміну.

4.5. Аналіз документації ТВП⁸⁹

4.5.1. Журнал реєстрації надання медичної допомоги особам, які перебувають в органі (підрозділі) поліції

Журнал⁹⁰ (відповідна підсистема системи ІПНП) ведеться для реєстрації черговими випадків надання медичної допомоги особам, які перебувають в органі (підрозділі) поліції, зокрема утримуються в кімнатах для затриманих (далі — КЗ).

У журналі (відповідній підсистемі системи ІПНП) зазначаються дата і час прибуття особи до органу (підрозділу) поліції, поміщення до КЗ, час, коли надійшла скарга на стан здоров'я, на що скаржиться особа, яка утримується, час виклику та прибуття медичних працівників, характер наданої медичної допомоги, рекомендації медичних працівників (лікарів), ужиті заходи та протипоказання щодо утримання в КЗ.

Зразок форми Журналу надання медичної допомоги особам, які перебувають в органі (підрозділі) поліції

⁸⁹ Вивчення записів документальних джерел інформації, які передбачені для фіксації різних аспектів діяльності ТВП (зокрема поведіння із затриманими під час їх перебування в ТВП) дасть змогу оцінити стан дотримання тих чи інших прав затриманих осіб, а також наявність та ефективність заходів, які покликані запобігти порушенням прав під час взаємодії з органами поліції. Орієнтовний перелік документальних джерел інформації в ТВП наведений у Додатку 3 до методичних рекомендацій.

⁹⁰ Додаток 9 до Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої [наказом МВС від 23.05.2017 № 440](#).

№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові, рік народження	Дата і час прибуття до органу (підрозділу) поліції, у тому числі приміщення до КЗ	Скарги	Виявлено під час обстеження
1	2	3	4	5

Час виклику і прибуття бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги	Характер наданої метичної допомоги	Рекомендації медичних працівників (лікарів)	Ужиті заходи	Протипоказання щодо утримання в КЗ	Підпис медичного працівника (лікаря)
6	7	8	9	10	11

Контроль за веденням журналу (відповідної підсистеми системи ІПНП) веде начальник чергової частини органу (підрозділу) поліції або особа, яка виконує його обов'язки.

Під час вивчення записів журналу звернути увагу на таке:

- ▶ чи наявні записи про випадки звернень зі скаргами, випадки виявлення травмованих осіб;
- ▶ чи виконуються рекомендації медичних працівників (лікарів) про додаткове обстеження.

Записати відомості із журналу про кількість (з початку року) виявлених травмованих та кількість викликів швидкої медичної допомоги.

Перевірити чи зроблено записи про випадки виявлення травмованих осіб у Журналі єдиного **обліку**⁹¹.

Зробити висновок про стан забезпечення права осіб, які перебувають у ТВП, на охорону здоров'я і медичну допомогу.

⁹¹ [Журнал Єдиного обліку заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події](#). Передбачений Додатком 4 до Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події, затвердженого [наказом МВС від 08.02.2019 № 100](#).

4.5.2. Книга приймання-здавання чергування

Її вивчення⁹² дає змогу перевірити як оперативний черговий веде облік затриманих та осіб, які тримаються в кімнаті для затриманих чергової частини, а також забезпечує дотримання прав затриманих осіб.

У цій книзі обліковуються рапорти, які пишуть чергові під час приймання-здавання чергування. Окрім іншого, в кожному рапорті має бути зазначена кількість затриманих, зокрема утримуваних у КЗ із порушенням терміну тримання.

Начальникові

найменування органу (підрозділу) поліції, закладу освіти

(звання, прізвище, ініціали)

РАПОРТ

Доповідаю, що під час чергування з ____ год. ____ _____
20__ року до ____ год.

20 року зареєстровано ____ заяв та повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події, з них ____ розкрито, затримано осіб, які обґрунтовано підозрюються в учиненні кримінальних правопорушень, _____, осіб, які перебували в розшуку, _____, осіб за скоєння адміністративних правопорушень _____.

Крім того, у кімнаті для затриманих утримуються осіб, з яких із порушенням терміну тримання, _____

(інші обставини, про які слід доповісти)

Чергування, а також вогнепальну зброю, боєприпаси, службову документацію, спеціальні засоби, засоби індивідуального захисту, оперативну й криміналістичну техніку та інше майно згідно з описами (інвентарними номерами) здав

(звання, прізвище, підпис)

прийняв _____

(звання, прізвище, підпис)

⁹² [Додаток 7 до Інструкції](#) з організації діяльності чергової служби в Національній поліції України (абзац другий пункту 8 розділу VII).

Перевірити Книгу приймання-здавання чергування, зокрема, чи зазначена в рапортах чергових така інформація:

- ▶ про кількість осіб затриманих за підозрою у вчиненні кримінальних правопорушень або за вчинення адміністративних правопорушень;
- ▶ про кількість осіб, які тримаються в КЗ;
- ▶ про кількість осіб, які тримаються в КЗ з порушенням терміну тримання.

Фактичну інформацію про кількість осіб затриманих за підозрою у вчиненні кримінальних правопорушень або за вчинення адміністративних правопорушень за певний день, можна отримати із записів:

- ▶ Інформаційної підсистеми Національної поліції (електронний облік доставлених, відвідувачів та запрошених);
- ▶ [Журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених ТВП](#);
- ▶ ІП НП «Custody Records»;
- ▶ [Журналу інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги](#);
- ▶ [Журналу обліку осіб, яких поміщено до кімнати для затриманих](#).

Фактичну інформацію про кількість осіб, які тримаються в КЗ, зокрема з порушенням терміну тримання, за певний день, можна отримати із записів [Журналу обліку осіб, яких поміщено до кімнати для затриманих](#).

Дотримання права на захист

4.5.3. Журнал інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги⁹³

У Журнал інформування відповідних регіональних центрів з надання безоплатної правової допомоги затриманим або відвідній системі ІП НП заносять відомості щодо всіх без винятку осіб, яких затримали уповноважені службові особи. Журнал веде в органі (підрозділі) поліції службова особа, відповідальна за перебування затриманих, та зазвичай він зберігається в приміщенні чергової частини.

Зразок форми Журналу інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги затриманим

⁹³ Додаток 8 до Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої [наказом МВС від 23.05.2017 № 440](#).

№ з/п	Власне ім'я, прізвище та дата народження затриманого (якщо вони відомі)	Дата, час та підстави затримання	Точне розташування місця для конфіденційного побачення адвоката із затриманою особою, телефон	Дата і час повідомлення до центру з надання безоплатної правової допомоги	Хто повідомив (власне ім'я, прізвище, посада, телефон, найменування органу (підрозділу) поліції)	Хто прийняв повідомлення (власне ім'я, прізвище працівника)	Дата і час повторного повідомлення до центру з надання безоплатної правової допомоги про неприбуття адвоката	Дата і час прибуття адвоката	Примітка
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Негайно після затримання особи уповноважена службова особа, яка провела затримання, повідомляє телефонним, факсимільним зв'язком на єдиний телефонний номер системи надання безоплатної правничої допомоги (0-800-213103) (контактний центр системи надання безоплатної правничої допомоги) та інші телефонні номери, адреси електронної пошти або через комплексну інформаційно-аналітичну систему забезпечення надання правничої допомоги відповідний регіональний центр з надання безоплатної вторинної правничої допомоги, крім випадків адміністративного затримання, якщо особа захищає себе особисто чи запросила захисника.

Якщо до прибуття призначеного центром адвоката затримана особа самостійно уклала відповідний договір з іншим адвокатом, уповноважена службова особа, яка подала початкову інформацію, інформує про це центр.

Черговий зобов'язаний перевірити, що уповноважена службова особа, яка провела затримання, або службова особа, відповідальною за перебування затриманих, повідомила центр про затримання особи. Якщо цього не зроблено, оперативний черговий інформує про це начальника ТВП та відповідального для відновлення прав затриманої особи.

Відповідно до вимог пункту 9 Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правничої допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного захо-

ду у вигляді тримання під вартою, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 року N 1363, відмовитися затримана особа від адвоката, призначеного регіональним центром, повинна при призначеному адвокаті у формі письмової заяви, копію якої подає адвокат до відповідного центру.

За записами журналу перевірити:

1. Чи за всіма випадками затримання за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення та за вчинення адміністративного правопорушення повідомлено центр безоплатної вторинної правничої допомоги.

Для цього:

- а) отримати інформацію про осіб, яких затримали працівники ТВП за визначений період (місяць, квартал чи з початку року). Така інформація може бути отримана:
 - ▶ з Журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених (навпроти особи повинен бути запис «затриманий/на», «доставлений»);
 - ▶ з Книги обліку осіб, які тримаються в кімнаті для затриманих (будь-яка особа зазначена в цій книзі має бути забезпечена правовою допомогою);
 - ▶ перелік осіб, яких затримали працівники ТВП (який був запитаний під час початкової зустрічі з начальником ТВП);
 - б) отриманий список осіб звірити з записами Журналу повідомлення центру з надання безоплатної вторинної правничої допомоги. Щодо кожної затриманої особи, має бути відповідний запис про повідомлення центру. Додатково, інформацію про випадки повідомлення центру правничої допомоги можна отримати безпосередньо від центру безоплатної вторинної правничої допомоги (до або після візиту до ТВП).
2. Чи дотримуються вимоги щодо негайності оповіщення центру після фактичного затримання осіб (звірити дату і час у колонках 3, 5 журналу, інформацію в протоколі затримання та отриману в ході опитування затриманої особи).
 3. Чи дотримуються вимоги щодо граничного часу прибуття адвоката центру (адвокат має прибути до ТВП не пізніше ніж через 2 години з моменту повідомлення центру, див. колонки 5 та 9 журналу).

4. Чи фіксується в журналі інформація про час завершення надання правової допомоги адвокатом центру.
5. Чи відповідає інформація про час затримання особи, зазначений у журналі, записові в протоколі затримання і фактичному часові затримання, як того вимагає ст. 209 КПК України (якщо під час перевірки в КЗ була затримана особа за підозрою у вчиненні злочину, її можна опитати особисто щодо місця та часу фактичного затримання).
6. Чи є в наявності пам'ятки для затриманих осіб у черговій частині та в осіб, які тримаються в КЗ⁹⁴.
7. Чи є в ТВП матеріали останньої щоквартальної звірки із центром про кількість випадків затримання осіб та кількість випадків nepřибуття або несвоєчасного прибуття адвокатів⁹⁵.

У ТВП, де запроваджена система «Custody Records»

Фіксація надання правової допомоги ведеться за допомогою ІП «Custody Records», тому зазначені вище відомості про стан повідомлення центру, прибуття адвоката та надання правової допомоги перевіряються за записами цієї підсистеми, вкладка «РЦБВПД» [ІП «Custody Records»](#).

У разі виникнення спірних питань, зокрема щодо окремих обставин затримання чи надання первинної правової допомоги, група НПМ може ознайомитися з анкетною первинного опитування затриманих осіб ІП «Custody Records» (Додаток 10.1), а також особисто переглянути (прослухати) записи первинного інтерв'ю інспектора з дотримання прав людини із затриманою особою та з поліцейським, який провів затримання (Додаток 10.2).

Перевірити, чи збігається інформація про затриманих осіб та надання правничої допомоги, отримана в РЦБВПД під час підготування до відвідування, із записами Журналу інформування відповідних регіональ-

⁹⁴ Визначені додатком 14 до [Інструкції з організації діяльності чергової служби органів](#) (підрозділів) Національної поліції України (підпункт 3 пункту 1 розділу VI), затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України 23.05.2017 № 440.

⁹⁵ Відповідно до вимог п. 10 Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, затвердженого [постановою КМУ від 28.12.2011 № 1363](#), повинні проводитися відповідні звірення.

Зразок відомості про кількість випадків затримання протягом звітного періоду осіб

Додаток до Порядку

Порядковий номер	Прізвище, ім'я, по батькові та дата народження затриманої особи (якщо вони відомі)	Підстави затримання	Дата і час повідомлення центру	Реєстраційний номер повідомлення, присвоєний центром	Орган підрозділ органу, який здійснив затримання та прізвище ім'я, по батькові уповноваженої особи, яка передала повідомлення	Прізвище, ім'я, по батькові приченого адвоката	Дата і час прибуття адвоката
------------------	--	---------------------	--------------------------------	--	---	--	------------------------------

Начальних _____ (найменування відповідного центрального, регіонального або міжрегіонального органу) _____ (підпис) _____ (прізвище, ім'я, по батькові)

МП _____ 20__ року

них центрів з надання безоплатної правової допомоги затриманим, або відповідній системі ІП НП.

Належність обліку перебування осіб в ТВП

4.5.4. Журнал обліку доставлених, відвідувачів та запрошених⁹⁶

Особи, яких затримали, доставили, викликали поліцейські для складання матеріалів про адміністративні правопорушення, проведення слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій чи прибули з особистих або службових питань, реєструються у відповідних інформаційних підсистемах системи ІПНП, а якщо такої технічної можливості нема, зазначені відомості вносять до [Журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених](#)⁹⁷.

Реєстрацію в ТВП доставлених, відвідувачів та запрошених веде поліцейський, який відповідає за пропускний режим до адміністративного будинку органу (підрозділу) поліції, закладу освіти, або поліцейський первинної комунікації фронт-офісу. Відповідні відомості також можуть вносити чергові чергової зміни, службові особи, які провели затримання, або відповідальні за перебування затриманих у підрозділі поліції.

До інформаційної підсистеми системи ІПНП або журналу заносять відомості щодо всіх без винятку осіб, доставлених, викликаних поліцейськими для складання адміністративних матеріалів, проведення процесуальних та слідчих дій, чи які прибули до органу (підрозділу) поліції або закладу освіти з особистих чи службових питань.

Відомості про доставлених, відвідувачів та запрошених вносять на підставі документів, що засвідчують їхню особу, а якщо таких документів у доставлених нема — з їхніх слів.

Доставлених та запрошених у приміщенні органу (підрозділу) поліції, закладу освіти супроводжує поліцейський, який їх доставив чи запросив.

⁹⁶ Додаток 7 до Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої [наказом МВС від 23.05.2017 № 440](#).

⁹⁷ П. 8 [розділу VII](#) Інструкції з організації діяльності чергової служби в Національній поліції України.

Журнал обліку доставлених, відвідувачів та запрошених

№ з/п	Дата і час доставляння, прибуття до органу (підрозділу) поліції, закладу освіти	Прізвище, ім'я, по батькові (без скорочення)	Поштова адреса реєстрації місця проживання/ перебування, фактичного місця проживання	Прізвище, посада працівника, яким особою доставлено, запрошено до органу (підрозділу) поліції, закладу освіти
1	2	3	4	5

Мета доставлення, прибуття	Час залишення органу (підрозділу) поліції, закладу освіти. Ужиті стосовно доставленої особи заходи (складено протокол, відібрано пояснення тощо)	Наявність чи відсутність претензій до працівників поліції	Особистий підпис доставленого, відвідувача, запрошеного	При необґрунтованому доставленні підстава та час звільнення особи, а також посада, прізвище п підпис посадової особи
6	7	8	9	10

Після складання необхідних матеріалів стосовно доставленої (запрошеної) особи поліцейський, який доставив особу до органу (підрозділу) поліції, проставляє в графі 7 інформацію про **вжиті до неї заходи** або до відповідної інформаційної підсистеми системи ІНПН.

Працівник поліції повідомляє особу, яка залишає приміщення органу (підрозділу) поліції чи закладу освіти, про її право зробити запис у цьому журналі **щодо наявності або відсутності претензій до працівників поліції**.

Графи 8, 9 заповнюють власноруч доставлені, відвідувачі та запрошені (у разі внесення інформації до відповідної інформаційної підсистеми системи ІНПН позначки проставляє черговий або інша службова особа).

Під час звільнення особи, яка була необґрунтовано доставлена до органу (підрозділу) поліції, оперативний черговий або відповідальний в органі (підрозділі) поліції власноруч робить запис у графі 10 про підставу й час звільнення та ставить свій підпис (у разі внесення інформації до відповідної інформаційної підсистеми системи ІНПН позначки проставляє черговий або службова особа, відповідальна за перебування затриманих у підрозділі).

За записами Журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених перевірити нижчевказане.

Належність обліку та фіксації перебування осіб в ТВП:

- ▶ чи відповідає журнал встановленій формі⁹⁸;
- ▶ чи всі графи журналу заповнені повним обсягом;
- ▶ чи щодо всіх осіб у графі 7 зазначено час залишення ТВП та ужито стосовно доставленої особи заходи;
- ▶ чи всі особи, які перебували в ТВП на момент відвідування НПМ, були записані в журналі.

Реагування керівництва ТВП на інформацію про порушення:

- ▶ чи є записи в графі 8 (про наявність претензій до працівників поліції);
- ▶ чи є записи в графі 10 (про необґрунтоване доставлення особи)⁹⁹.

Наявність записів, які свідчать про можливі порушення прав затриманих:

- ▶ чи є в журналі записи про доставлення до ТВП осіб для проведення слідчих дій із ІТТ або СІЗО¹⁰⁰;
- ▶ чи є в журналі записи про перебування в ТВП осіб у статусі «доставлений» понад 3 години¹⁰¹.

⁹⁸ Додаток 7 до Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої [наказом МВС від 23.05.2017 № 440](#).

⁹⁹ У разі виявлення необґрунтованого затримання особи оперативний черговий має негайно доповісти рапортом керівникові ТВП та усно — відповідальному в ТВП для термінового відновлення прав затриманої особи, про що робить запис у відповідній інформаційній підсистемі системи ІПНП.

За наявності таких записів, з'ясувати обставини необґрунтованого доставлення і вжиті керівництвом заходи щодо притягнення винних співробітників до відповідальності за необґрунтоване доставлення.

¹⁰⁰ Заборонено доставляти осіб, які утримуються в слідчих ізоляторах або ізоляторах тимчасового тримання, до приміщень органів і підрозділів внутрішніх справ для проведення слідчих дій, а використовувати для цього слідчі кімнати СІЗО та ІТТ. У разі необхідності проведення заходів за участю затриманих чи заарештованих осіб за межами приміщень спеціальних закладів (відтворення обстановки і обставин події, доставлення до прокуратури, суду, на експертизу тощо) цих осіб одразу конвоювати до місця проведення заходів, а після їх завершення повертати до спецзакладу без поміщення їх до кімнат для затриманих та доставлених, п. 4 наказу МВС від 18.12.2003 № 1561.

¹⁰¹ За наявності таких записів, з'ясувати обставини тривалого перебування особи в ТВП.

4.5.5. Тактико-технічний паспорт чергової частини¹⁰²

Тактико-технічний паспорт складається на чергову частину органів (підрозділів) поліції, відповідно до вимог п. 5 розділу I Інструкції ТВП.

Окрім іншого, в цьому документі має бути план-схема приміщень чергової служби й розміщення обладнання в них. У пояснювальній записці до план-схеми щодо кімнат для затриманих (далі — КЗ) має зазначатися:

- ▶ чи відповідають вони встановленим вимогам;
- ▶ кількість КЗ;
- ▶ їх розміри;
- ▶ максимальна наповнюваність;
- ▶ кількість ліжок-місць;
- ▶ спосіб їх кріплення;
- ▶ вид замків;
- ▶ освітленість;
- ▶ наявність вентиляції (природної, штучної);
- ▶ системи спостереження за затриманими;
- ▶ чи проводився ремонт;
- ▶ чи потребують приміщення чергової служби реконструкції, капітального, косметичного ремонту.

4.5.6. Журнал обліку осіб, яких поміщено до кімнати для затриманих¹⁰³

У цей журнал заносять відомості щодо осіб, які трималися в кімнаті для затриманих, на підставі документів, що засвідчують їхню особу, та протоколів про затримання.

Затримана особа, яка поміщається в кімнату для затриманих, у графі 9 цього журналу проставляє свій підпис про отримання Пам'ятки для затриманих (у підсистемі системи ІПНП черговий проставляє відповідну позначку).

¹⁰² Додаток 1 до Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої [наказом МВС від 23.05.2017 № 440](#).

¹⁰³ Додаток 13 до Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої [наказом МВС від 23.05.2017 № 440](#).

№ з/п	Прізвище: ім'я, по батькові	Дата та місце народження (заповнюється повністю)	Поштова адреса реєстрації місця проживання перебування, фактичного місця проживання, серія та або номер документа, що підтверджує громадянство України, посвідчує особу чи її спеціальний статус та паспортного документа іноземця	Місце роботи (навчання), посада	Кваліфікація вчиненого правопорушення (стаття КУпАП, КК України)
1	2	3	4	5	6

Дата складання протоколу' про затримання особи (за вчинення адміністративного чи кримінального правопорушення), посада, прізвище особи, яка склала протокол	Дата і час поміщення до кімнати для затриманих	Підпис затриманої особи про отримання Пам'ятки для затриманих	Дата і час звільнення з кімнати для затриманих	Ужиті заходи щодо затриманої особи (куди її направлено, передано)
7	8	9	10	11

У ТВП, де запроваджена система «Custody Records» усі дії із затриманою особою, зокрема її переміщення в межах ТВП (поміщення до КЗ), фіксуються в інформаційній підсистемі ІП «Custody Records». Тому група НПМ може ознайомитися з переліком осіб, які поміщені до КЗ, переглянувши записи цієї підсистеми.

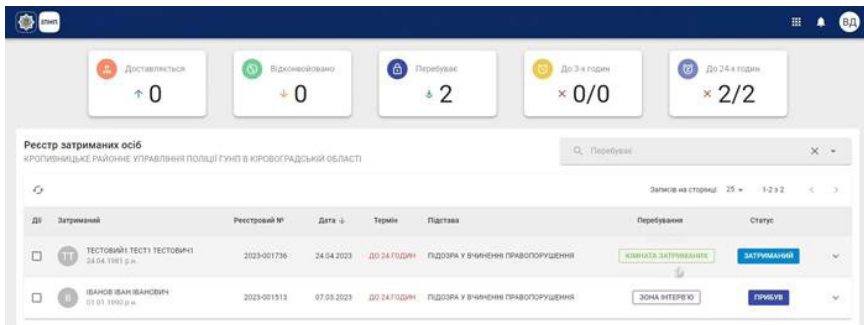
Меню «Переміщення» основного вікна інформаційної підсистеми «Custody Records»

The screenshot shows the 'Custody Records' system interface. At the top, there are five status indicators: 'Доставляється' (0), 'Відкрито/закрито' (0), 'Перебуває' (2), 'До 3-х годин' (0/0), and 'До 24-х годин' (2/2). Below this is a table titled 'Реєстр затриманих осіб' (Register of detained persons) for the Kyiv Regional Police. The table has columns for 'Дії' (Actions), 'Затриманий' (Detained), 'Реєстровий №' (Registry No.), 'Дата' (Date), 'Термін' (Term), and 'Підстава' (Grounds). Two entries are visible: 'ТЕСТОВИЙ ТЕСТ1 ТЕСТОВИЧ1' and 'ІВАНОВ ІВАН ІВАНОВИЧ'. A dropdown menu is open for the first entry, showing various actions like 'Кімната очікування', 'Кімната побачення з адвокатом', 'Зона інтерв'ю із затриманим', 'Кімната затриманих', and 'Кімната для проведення слідчих дій'.

Під час переміщення затриманої особи в межах ТВП в системі фіксується інформація щодо дати та часу переміщення (наприклад, поміщення до КЗ), працівника поліції, який провів таке переміщення, назви приміщення (наприклад, номер кімнати для затриманих) тощо.

Відомості щодо осіб, які перебувають в ТВП, відображаються на вкладці «Перебуває».

Вкладка «Перебуває» інформаційної підсистеми «Custody Records»

Переглянувши це вікно, група НПМ може відразу побачити кількість затриманих осіб, які перебувають в ТВП, їхній статус та місце їхнього перебування в межах ТВП, зокрема в КЗ.

Щодо кожної особи, яка перебуває в КЗ і записана в [Журналі обліку осіб, яких поміщено до кімнати для затриманих](#) (ІП «Custody Records»), доцільно перевірити чи зафіксовано її прибуття до ТВП в [Журналі обліку доставлених, відвідувачів та запрошених](#) і наявність записів про надання правової допомоги в Журналі інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Якщо під час відвідування НПМ у КЗ жодної особи не перебувало, виписати із Журналу обліку осіб, яких поміщено до кімнати для затриманих прізвища трьох-п'яти останніх затриманих та перевірити належність обліку перебування їх у ТВП та належність надання правової допомоги.

№	Прізвище, ім'я та по батькові особи, що тримається в КЗ	Наявність записів про перебування осіб в ТВП і надання правової допомоги (повідомлення ЦБВПД ¹⁰⁴)	
		У Журнали обліку доставлених, відвідувачів та запрошених	У Журнали інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги затриманим

Звернути увагу на час доставлення, мету доставляння та вжиті стосовно доставленої особи заходи.

№ з/п	Дата і час доставляння, прибуття до органу (підрозділу) поліції, закладу освіти	Прізвище, ім'я, по батькові (без скорочення)	Поштова адреса реєстрації місця проживання/ перебування, фактичного місця проживання	Прізвище, посада працівника, яким особу доставлено, запрошено до органу (підрозділу) поліції, закладу освіти
1	2	3	4	5

Мета доставлення, прибуття	Час залишення органу (підрозділу) поліції, закладу освіти. Ужиті стосовно доставленої особи заходи (складено протокол, відібрано пояснення тощо)	Наявність чи відсутність претензій до працівників поліції	Особистий підпис доставленого, відвідувача, запрошеного	При необгрунтованому доставленні підстава та час звільнення особи, а також посада, прізвище й підпис посадової особи
6	7	8	9	10

Чи є значна (більше ніж 1 година) розбіжність між часом доставлення (прибуття) та поміщення особи до КЗ, а також чи є в журналі записи щодо її періодичного прибуття та залишення ТВП (протягом дня відвідування і за день до цього) до поміщення в КЗ або до затримання. Якщо такі випадки були, перевірити, де саме перебувала особа протягом періоду з моменту доставлення до ТВП до поміщення в КЗ.

¹⁰⁴ Центр безоплатної вторинної правничої допомоги.

4.5.7. Журнал реєстрації звернень громадян¹⁰⁵

Право на звернення

Громадяни України мають право звернутися до органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, медіа, посадових осіб відповідно до їхніх функціональних обов'язків із зауваженнями, скаргами та пропозиціями, що стосуються їхньої статутної діяльності, заявою або клопотанням щодо реалізації своїх соціально-економічних, політичних та особистих прав і законних інтересів та скаргою про їх порушення¹⁰⁶.

Враховуючи особливості статусу осіб, які перебувають під контролем органів поліції, щоб затримана особа мала можливість скористатися правом на звернення, поліцейські мають створити для цього відповідні умови.

Чергові чергової частини повинні в межах компетенції забезпечити право затриманої особи звертатися із скаргами, заявами і листами до посадових осіб поліції, прокуратури, суду, органів державної влади та місцевого самоврядування, громадських організацій, а також до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Європейського суду з прав людини, відповідних органів міжнародних організацій, до членів або учасників яких належить Україна, або їхніх представників. Для написання скарги затриманій особі на її прохання видається папір та кулькова ручка, а в разі звернення до прокурора, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини чи Європейського суду з прав людини — конверт, який запечатується. Написання скарги затриманою особою забезпечується в кімнаті для проведення слідчих (розшукових) і інших процесуальних дій під наглядом поліцейського¹⁰⁷.

¹⁰⁵ Додаток 1 до Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України, затвердженого [наказом МВС від 15.11.2017 № 930](#).

¹⁰⁶ [Ст. 1 Закону України «Про звернення громадян»](#).

¹⁰⁷ П. 4, 5 розділу VIII Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої [наказом МВС від 23.05.2017 № 440](#).

4.5.8. Скринька для скарг та пропозицій¹⁰⁸

Окрім цього, відповідно до вимог Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України, затвердженого [наказом МВС від 15.11.2017 № 930](#), в органах (підрозділах) поліції в доступному для громадян місці встановлюється скринька «Для заяв, скарг і пропозицій».

Звернення громадян має вилучати зі скриньки щодня, крім вихідних та святкових днів, відповідальна особа служби діловодства. Оформлені відповідно до [статті 5](#)¹⁰⁹ Закону України «Про звернення громадян» звернення підлягають попередньому розглядові та реєстрації.

Звернення громадян, що надійшли до органів (підрозділів) поліції, приймає, попередньо розглядає та централізовано реєструє служба діловодства органу (підрозділу) поліції в день їх надходження, а ті, що надійшли в неробочий день і час, — наступного після нього робочого дня **в Журналі реєстрації звернень громадян** або на реєстраційно-контрольних картках, придатних для опрацювання персональними комп'ютерами.

4.5.9. Журнал реєстрації звернень громадян¹¹⁰

Порядковий номер	Дата підписання, надсилання звернення	Дата надходження та реєстраційний індекс	Прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання, електронна адреса, номер телефону, категорія, соціальний стан заявника	Звідки надіслано, дата, індекс, взяття на контроль	Вид звернення, форма та ознака надходження	Основні та додаткові питання		Зміст резолюції, її автор та дата, виконавець, строк виконання	Відмітка про передачу на виконання	Відмітка про виконання, результати розгляду, зняття з контролю	Номер справи за номенклатурою
						Стислий зміст	Індекси				
1	2	3	4	5	6	7	7a	8	9	10	11

¹⁰⁸ Передбачена вимогами п. 9 розділу III Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України, затвердженого [наказом МВС від 15.11.2017 № 930](#).

¹⁰⁹ У зверненні має бути зазначено прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання громадянина, викладено суть порушеного питання, зауваження, пропозиції, заяви чи скарги, прохання чи вимоги. Письмове звернення повинно бути підписано заявником (заявниками) із зазначенням дати.

¹¹⁰ Додаток 1 до Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України, затвердженого [наказом МВС від 15.11.2017 № 930](#).

Звернення громадян, які надійшли під час особистого приймання, обліковуються в Журналі обліку особистого прийому громадян.

4.5.10. Журнал обліку особистого прийому громадян¹¹¹

№ з/п	Дата прийому	Хто приймає	Прізвище, ім'я, по батькові, адреса чи місце роботи, категорія (соціальний стан) громадянина	Порушені питання		Кому доручено розгляд, зміст доручення, термін виконання	Результати розгляду, індекс, дата одержання відповіді від виконавця
				стислий зміст	індекси		
1	2	3	4	5	5a	6	7

Якщо у зверненні, що надійшло до органу (підрозділу) поліції, міститься інформація про кримінальні правопорушення, що вчинені або готуються, після реєстрації в службі діловодства воно підлягає обов'язковій реєстрації в **Журналі єдиного обліку заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події** та розгляду відповідно до вимог [Кримінального процесуального кодексу України](#).

4.5.11. Журнал єдиного обліку заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події¹¹²

Журнал єдиного обліку ведеться, лише якщо тимчасово нема технічних можливостей внесення таких відомостей до інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України». У Журналі єдиного обліку реєструються заяви і повідомлення про кримінальні правопорушення та інші події, що надійшли до органів (підрозділів) поліції.

¹¹¹ Додаток 3 до Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України, затвердженого [наказом МВС від 15.11.2017 № 930](#).

¹¹² [Журнал Єдиного обліку заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події](#). Передбачений Додатком 4 до Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події, затвердженого [наказом МВС від 08.02.2019 № 100](#).

№ з/п	Дата, час (година, хвилина) надходження заяви чи повідомлення	Прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання, телефон заявника (місцезнаходження), найменування, телефони підприємства, установи, організації	Стислий зміст заяви чи повідомлення (час, місце, обставини)	Заходи, ужиті за заявою чи повідомленням уповноваженою службовою особою органу (підрозділу) поліції (склад, слідчо-оперативної групи (оперативної групи), час візду та прибуття на місце події; відомості про речі, документи, майно; вид охорони об'єкта, наявність сигналізації, хімічної пастки; інші суттєві відомості)	Прізвище, ім'я, по батькові, посада, ким, кому доручено розгляд заяви чи повідомлення (дата, година, хвилина)	Дата, час (година, хвилина), посада, прізвище і підпис особи, яка отримала заяву чи повідомлення для розгляду	Відомості про результати розгляду заяви чи повідомлення (дата, година, внесення заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань, номер ІТС ІПНП (журналу ЄО) органу (підрозділу) поліції, у якому зареєстровано заяву чи повідомлення, номер протоколу про адміністративне правопорушення)	8
1	2	3	4	5	6	7	8	

Аркуші в Журналі єдиного обліку мають бути пронумеровані, прошнуровані та скріплені печаткою. Записи ведуться без скорочень, охайно, чорнилом чорного або синього кольору. Виправлення та підтирання не допускаються. Про помилку в записі робиться застереження, яке підписує уповноважена службова особа органу (підрозділу) поліції.

Під час вивчення записів зазначених вище журналів, перевірити:

- ▶ чи вилучаються звернення громадян зі скриньки «Для заяв, скарг і пропозицій» щоденно (крім вихідних та святкових днів)¹¹³;
- ▶ чи заносяться звернення вилучені зі скриньки «Для заяв, скарг і пропозицій» до Журналу реєстрації звернень громадян;
- ▶ чи ведеться попередній розгляд звернень громадян в день їх надходження;
- ▶ чи дотримується термін розгляду звернень громадян відповідно до вимог закону України «Про звернення громадян»;
- ▶ чи направляються заявникам відповіді за результатами розгляду їхніх звернень;

Відповідно до вимог ст. 20 закону України «Про звернення громадян»

- ▶ *загальний термін розгляду звернень — не більше ніж один місяць з дня їх надходження;*
- ▶ *звернення, які не потребують додаткового вивчення, розглядаються **невідкладно**, але не пізніше ніж за п'ятнадцять днів від дня їх отримання.*

*Якщо в місячний термін розв'язати порушені у зверненні питання неможливо, керівник відповідного органу, підприємства, установи, організації або його заступник встановлюють необхідний термін для його розгляду, про що повідомляють особу, яка подала звернення. Загальний термін розв'язання питань, порушених у зверненні, не може перевищувати **сорока п'яти днів**.*

- ▶ чи заносяться звернення зафіксовані в Журналі реєстрації звернень громадян та Журналі обліку особистого приймання громадян, які містять ознаки складу кримінального правопорушення до Журналу єдиного обліку заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події.

¹¹³ Відповідно до вимог п. 9 розділу III Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України, [затвердженого наказом МВС від 15.11.2017 № 930](#).

Реагування на повідомлення про вчинення правопорушення поліцейськими

Належність реагування на повідомлення, які надійшли на лінію «102», зокрема із закладів охорони здоров'я

Зробити вибірку повідомлень про події за участю працівників поліції з бази даних ІП НП «Армор» шляхом введення пошукового запиту за ключовими словами «побиття працівниками поліції».

Якщо такі повідомлення були, вибірково перевірити наявність записів за цими фактами в ІПНП або [Журналі обліку фактів звернення та доставлення до закладу охорони здоров'я осіб у зв'язку із заподіянням їм тілесних ушкоджень кримінального характеру та інформування про такі випадки органів та підрозділів поліції](#)¹¹⁴, зокрема: які заходи були вжиті за цим повідомленням, а також чи передані відповідні відомості до органів Державного бюро розслідувань для проведення розслідування.

Перевірити чи ведуться в ТВП щоквартальні звіряння записів [Журналу обліку фактів звернення та доставлення до закладу охорони здоров'я осіб у зв'язку із заподіянням їм тілесних ушкоджень кримінального характеру та інформування про такі випадки органів та підрозділів поліції](#)¹¹⁵ із записами в **Журналі єдиного обліку заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події** відповідно до Інструкції про порядок ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події та аналіз їх результатів.

(Проведення таких звірянь передбачено пп.2, п. 4 [спільного наказу МВС МОЗ від 06.07.2016 № 612/679](#) «Про порядок обліку фактів звернення та доставлення до закладів охорони здоров'я осіб у зв'язку із заподіянням їм тілесних ушкоджень кримінального характеру та інформування про такі випадки органів і підрозділів поліції»)

¹¹⁴ Додаток до наказу Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства охорони здоров'я України 06.07.2016 № 612/679.

¹¹⁵ Додаток до наказу Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства охорони здоров'я України 06.07.2016 № 612/679.

Довідкова інформація

Відповідно до вимог [спільного наказу МВС МОЗ від 06.07.2016 № 61/2/679](#),

заклади охорони здоров'я мають невідкладно інформувати органи і підрозділи поліції про всі факти звернення та доставлення до закладів охорони здоров'я осіб у зв'язку із заподіянням їм тілесних ушкоджень кримінального характеру (вогнепальних, колотих, різаних, рубаних, забитих поранень) із відповідним записом у [Журналі обліку фактів звернення та доставлення до закладу охорони здоров'я осіб у зв'язку із заподіянням їм тілесних ушкоджень кримінального характеру та інформування про такі випадки органів та підрозділів поліції](#).

Водночас цим самим наказом на начальників ГУ НП покладено обов'язок:

1. Забезпечити своєчасну реєстрацію в Журналі єдиного обліку заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події відповідно до Інструкції про порядок ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 06 листопада 2015 року № 1377, повідомлень закладів охорони здоров'я про заподіяння особам тілесних ушкоджень кримінального характеру та негайне на них реагування.

2. Організувати **проведення щокварталу звірень** записів у журналах із записами в Журналі єдиного обліку заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події відповідно до Інструкції про порядок ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події та аналіз їх результатів.

Зразок форми Журналу обліку фактів звернення та доставлення до закладу охорони здоров'я осіб у зв'язку із заподіянням їм тілесних ушкоджень кримінального характеру та інформування про такі випадки органів та підрозділів поліції, для розуміння того, яка інформація в ньому зазначається.

Необхідно перевірити чи проводяться такі звірення із закладами охорони здоров'я щокварталу.

Інформація про події, отримана від закладів охорони здоров'я, має бути занесена до інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України», а якщо тимчасово нема технічних можливостей вносити такі відомості до ІП НП, — до Журна-

1	№	2	Дата, час звернення та доставлення постраждалого	3	№, постраждалого, число, місяць, рік народження	4	Місце проживання/перебування, роботи та номер контактного телефону постраждалого	5	№, місце проживання/перебування, роботи, номер контактного телефону особи, яка доставила постраждалого	6	Обставини отримання тілесних ушкоджень (дата, час, місце та інші відомості)	7	№, та місце проживання/перебування особи (осіб), яка (які) зі слів постраждалого задала(ли) йому тілесних ушкоджень кримінального характеру	8	Дата, час, №, працівника закладу охорони громадського порядку частини чи підрозділу поліції	9	№, працівника частини чи підрозділу поліції, який отримав повідомлення	10	Характер та локалізація тілесних ушкоджень кримінального характеру	11	№ якого закладу охорони громадського порядку (станція метро, вокзал, аеропорт) або відмова від лікування
---	---	---	--	---	---	---	--	---	--	---	---	---	---	---	---	---	--	----	--	----	--

1	№	2	Дата, час (година, хвилина) надходження заяви чи повідомлення	3	№, по батькові, місце проживання, телефон, найменування, місцевості, підприємства, установи, організації	4	Стиліс зміст заяви чи повідомлення (час, місце, обставини)	5	Заходи, ужиті за заявою чи повідомленням уповноваженою особою (оперативної групи), час вилучення та прибуття на місце події, відомості про речі, документи, майно; вид охорони об'єкта, наявність сигналізації, хімічної пастки; інші суттєві відомості	6	№, по батькові, посада, кому поручено розгляд заяви чи повідомлення (дата, година, хвилина)	7	№, посада, прізвище і підпис особи, яка отримала заяву чи повідомлення для розгляду	8	Відомості про результати розгляду заяви чи повідомлення (дата, година, ввечерення повідомлення про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань, номер ТРС ШІП (журнал ЄО органу (підрозділу) поліції, у якому зареєстрована заява чи повідомлення, номер протоколу про адміністративне правопорушення)
---	---	---	---	---	--	---	--	---	---	---	---	---	---	---	---

лу єдиного обліку заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події.

Звернути увагу на повідомлення із закладів охорони здоров'я про факти звернення та доставлення до закладів охорони здоров'я осіб у зв'язку із заподіянням їм тілесних ушкоджень кримінального характеру, в яких зазначені обставини отримання травм — **дії працівників поліції**, та особи які їх завдали — **працівники поліції**.

Якщо такі записи були, перевірити записи ІПНП (Журналу єдиного обліку), зокрема, які заходи були вжиті за цим повідомленням, а також чи передані відповідні відомості до органів Державного бюро розслідувань для проведення розслідування.

Оцінення рівня підготування персоналу з питань заборони катувань

Опитати вибірково працівників ТВП щодо їхніх знань з питань дотримання прав людини, заборони катувань, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження або покарання та оцінити рівень обізнаності

Рекомендовано¹¹⁶ перевіряти знання персоналу щодо змісту:

- ▶ ст. 3 Конвенції з прав людини та основоположних свобод;
- ▶ ст. 10. Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання (ООН 1984/1987 р.);
- ▶ Конституції України, зокрема статті 28. Кожен має право на повагу до його гідності (ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність поводженню чи покаранню);
- ▶ Загальної декларації прав людини (10.12.1948);
- ▶ Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (1950/1997);
- ▶ Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання (2002/2006).

Перевірити чи є в посадових інструкціях працівників ТВП (карного розшуку, слідчих, оперативного чергового) заборона катувань. Чи за-

¹¹⁶ Вимоги ст. 10. [Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання](#) (ООН 1984/1987р.).

безпечено внесення навчальних матеріалів та інформації про дотримання прав людини, заборону катувань та інших видів неналежного поводження до програм підготування персоналу.

4.6. Підбиття підсумків за участю керівництва ТВП

Після проведення відвідування НПМ група НПМ має обов'язково зустрітись з начальником ТВП або його заступником для підбиття підсумків.

Під час зустрічі слід повідомити керівника ТВП про попередні результати відвідування, загальну інформацію про перевірку та основні зауваження, які виявила група НПМ в ході своєї роботи.

Додатково можна озвучити попередні рекомендації щодо усунення виявлених недоліків. Також треба зазначити позитивні моменти виявлені в ході відвідування НПМ та позитивні практики, які можна запровадити і в інших ТВП, якщо такі були виявлені під час перевірки.

Наприкінці зустрічі потрібно подякувати керівникові за сприяння у проведенні відвідування НПМ. Повідомити, що для опрацювання та вивчення отриманої інформації потрібен час і орієнтовно протягом двох тижнів йому буде скерований розширений звіт із зазначенням виявлених недоліків та пропозицій щодо їх усунення.

За результатами відвідування НПМ готується звіт згідно з рекомендаціями, наведеними в Додатку 8 до цих методичних рекомендацій.

ДОДАТКИ

Додаток 1 АНКЕТА ФІКСАЦІЇ РЕЗУЛЬТАТІВ ВІДВІДУВАННЯ НПМ ТВП

АНКЕТА ФІКСАЦІЇ РЕЗУЛЬТАТІВ ВІДВІДУВАННЯ НПМ ТВП (заповнює кожний учасник групи НПМ)

(повна назва ТВП)

Дата відвідування: _____

Адреса розташування ТВП (вулиця, номер будинку, населений пункт, область): _____

Час початку: ___ год. ____ хв. Час завершення: ___ год. ____ хв.

Склад групи НПМ (П. І. Б., телефон)

Представники ТВП (посада, прізвище, ім'я та по батькові, телефон), які були присутні під час відвідування НПМ

Черговий ТВП

Начальник (відповідальна особа) ТВП

ЗМІСТ АНКЕТИ ФІКСАЦІЇ НПМ ТВП

- 1. Інформація, отримана з РЦБВПД про затриманих осіб**
- 2. Оцінення попередньої інформації про ТВП.....**
 - 2.1. Ідентифікація місця несвободи
 - 2.2. Доступність місця несвободи
 - 2.3. Приймальня громадян
 - 2.4. Скринька «Для заяв, скарг і пропозицій»
 - 2.5. Фронт-офіс ТВП.....
- 3. Отримання доступу до місця несвободи**
- 4. Попередня інформація про осіб, які перебувають у ТВП.....**
- 5. Спілкування із затриманими в КЗ**
 - 5.1. Категорії утримуваних у КЗ
 - 5.2. Опитування утримуваних у КЗ.....
 - 5.3. Дотримання права на свободу та особисту недоторканність
 - 5.3.1. Наявність законних підстав для затримання, поміщення та тримання осіб у КЗ
 - 5.3.2. Наявність законних підстав для тримання осіб у КЗ
 - 5.3.3. Забезпечення вимог роздільного тримання окремих категорій осіб
 - 5.4. Дотримання прав осіб затриманих за підозрою у вчиненні кримінального проступку без ухвали слідчого судді, суду
 - 5.5. Дотримання прав осіб затриманих за підозрою у вчиненні злочину без ухвали слідчого судді, суду
 - 5.6. Негайне повідомлення рідних про затримання та місце перебування особи.....
 - 5.7. Дотримання права на захист.....
- 6. Огляд приміщень ТВП**
 - 6.1. Кімнати для затриманих
 - 6.1.1. Умови тримання в кімнатах для затриманих
 - 6.1.2. Дотримання права на приватність.....
 - 6.1.3. Забезпечення харчуванням

- 6.1.4. Забезпечення питною водою
- 6.2. Кімнати для проведення слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій
- 6.3. Кімната для конфіденційного побачення затриманого із захисником
- 6.4. Кабінет (робоче місце) особи, відповідальної за перебування затриманих
- 6.5. Кабінет (робоче місце) інспектора з дотримання прав людини
- 6.6. Вибірковий огляд службових кабінетів працівників ТВП

 - 6.6.1. Ідентифікація приміщень
 - 6.6.2. Сторонні речі та предмети
 - 6.6.3. Тримання осіб у непередбачених місцях

- 6.7. Чергова частина ТВП (зала оперативного управління)

 - 6.7.1. Відеофіксація перебування осіб у ТВП
 - 6.7.2. Забезпечення права на охорону здоров'я, медичну допомогу ..
 - 6.7.3. Дотримання прав вразливих груп на безперервне лікування ...

7. Огляд документації ТВП.....

- 7.1. Журнал реєстрації надання медичної допомоги особам, які перебувають в органі (підрозділі) поліції
- 7.2. Книга приймання-здавання чергування.....
- 7.3. Журнал інформування центрів з надання безоплатної вторинної правничої допомоги затриманим
- 7.4. Журнал обліку доставлених, відвідувачів та запрошених
- 7.5. Тактико-технічний паспорт чергової частини
- 7.6. Журнал обліку осіб, яких поміщено до кімнати для затриманих
- 7.7. Журнал реєстрації звернень громадян
- 7.8. Журнал обліку особистого прийому громадян
- 7.9. Журнал єдиного обліку заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події

8. Рівень підготування персоналу з питань прав людини та заборони катувань.....

- 8.1. Обізнаність працівників із заборонаю катувань
- 8.2. Внесення заборони катувань до посадових інструкцій

8.3. Внесення заборони катувань у програму навчання

9. Підбиття підсумків під час зустрічі з начальником

ТВП (відповідальною особою)

1. ІНФОРМАЦІЯ, ОТРИМАНА З РЦБВПД ПРО ЗАТРИМАНИХ ОСІБ

Під час підготування до відвідування НПМ ТВП отримати інформацію з РЦБВПД (окремим переліком) щодо осіб, затриманих працівниками цього ТВП.

Якщо в ході відвідування НПМ ТВП виявлено осіб, які відсутні в переліку наданому РЦБВПД, виписати їхні установчі дані (за формою нижче) та, у разі потреби, провести відповідне звіряння з РЦБВПД після завершення відвідування НПМ.

№	П. І. Б. особи	Підстави затримання	Дата і час затримання	Дата і час повідомлення центру	Реєстраційний номер повідомлення, присвоєний центром	ТВП, який провів затримання, хто повідомив	П. І. Б. призначеного адвоката	Дата і час прибуття адвоката до ТВП

2. ОЦІНЕННЯ ПОПЕРЕДНЬОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ТВП

2.1. Ідентифікація місця несвободи

Чи є на вході до адмінбудівлі ТВП вивіска із зазначенням його повної назви?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи відповідає інформація на вивісці дійсній назві ТВП?

так ні Інформація про виявлені порушення:

2.2. Доступність місця несвободи

Чи забезпечений вільний доступ відвідувачів до вестибюлю ТВП, зокрема до інформаційних стендів та приймальні громадян?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи може особа на інвалідному візку без сторонньої допомоги потрапити до вестибюлю ТВП, зокрема до інформаційних стендів та приймальні громадян?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Доступність приймальні громадян (вхід до приймальні має бути вільним)¹¹⁷:

так ні Інформація про виявлені порушення:

Наявність біля входу до приймальні громадян інформаційної дошки¹¹⁸

так ні Інформація про виявлені порушення:

Наявність на інформаційній дошці графіка особистого приймання громадян із зазначенням прізвищ посадових осіб, які повинні приймати відвідувачів, часу й місця приймання, витяги із [Законом України](#) «Про звернення громадян», Указу Президента України від 07 лютого 2008 року [№ 109](#) «Про першочергові заходи щодо забезпечення реалізації та гарантування конституційного права на звернення до органів державної влади та органів місцевого самоврядування»¹¹⁹:

так ні Інформація про виявлені порушення:

2.3. Приймальня громадян

Перевірити належність обладнання приймальні громадян, зокрема його наявність¹²⁰:

¹¹⁷ Передбачено п. 8.5 [Положення про порядок роботи зі зверненнями громадян і організації їх особистого прийому в системі Міністерства внутрішніх справ України](#), затвердженого наказом МВС України 10.10.2004 № 1177.

¹¹⁸ Те саме/Там само.

¹¹⁹ Те саме.

¹²⁰ Передбачено п. 4 розділу III Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України, [затвердженого наказом МВС від 15.11.2017 № 930](#).

▶ меблів	так ☐	ні ☐
▶ оргтехніки	так ☐	ні ☐
▶ засобів зв'язку	так ☐	ні ☐
▶ засобів пожежогасіння;	так ☐	ні ☐
▶ медикаментів;	так ☐	ні ☐
▶ канцелярського приладдя;	так ☐	ні ☐
▶ юридичної літератури	так ☐	ні ☐
▶ розкладу роботи приймальні громадян	так ☐	ні ☐
▶ порядку особистого приймання громадян	так ☐	ні ☐
▶ графіка приймання керівництвом	так ☐	ні ☐
▶ інші довідкові матеріали, що стосуються організації особистого приймання	так ☐	ні ☐

Належність обладнання приймальні громадян:
належно обладнана неналежно обладнана

Інформація про виявлені порушення:

Чи приймають громадян посадові особи ТВП в час, визначений графіком?
так ні Інформація про виявлені порушення:

2.4. Скринька «Для заяв, скарг і пропозицій»

Наявність у вестибюлі ТВП розміщеної скриньки «Для заяв, скарг і пропозицій»¹²¹ :
так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи розміщена скринька «Для заяв, скарг і пропозицій» у доступному місці, зокрема для осіб на інвалідному візку?
так ні Інформація про виявлені порушення:

¹²¹ Передбачено пп. 3), п. 1 розділу VII [Інструкції ТВП](#).

2.5. Фронт-офіс ТВП

Чи обладнаний у ТВП фронт-офіс?

так ні

Примітка _____

Чи забезпечує поліцейський первинної комунікації фронт-офісу в робочі години надання визначених поліцейських послуг¹²²:

- ▶ забезпечення пропускнуго режиму;
- ▶ надання консультацій, довідкової інформації;
- ▶ прийняття заяв і повідомлень;
- ▶ внесення інформації до інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України»;
- ▶ інформування заявників про результати розгляду їхніх звернень;
- ▶ отримання від осіб вхідної кореспонденції для подальшої її передавання до підрозділу документального забезпечення;
- ▶ запис осіб на особисте приймання до керівництва територіального (відокремленого) підрозділу поліції;
- ▶ реєстрація відвідувачів підрозділу поліції в системі ІПНП.

так ні частково

Інформація про виявлені порушення:

Чи обладнаний ТВП ІП НП «Custody Records»?

так ні Примітка _____

3. ОТРИМАННЯ ДОСТУПУ ДО МІСЦЯ НЕСВОБОДИ

3.1. Чи надано групі НПМ безперешкодний доступ до ТВП?

Якщо ні, хто чинив дії, які перешкоджали отриманню доступу до ТВП?
(посада, П. І. Б. особи, яка перешкождала, обставини перешкоджання)

¹²² Передбачено п. 2 розділу I [Інструкції ТВП](#).

3.2. Чи складено протокол про адміністративне правопорушення, передбачене ст. 188–40 КупАП?¹²³

так

ні

3.3. Чи було повідомлення по лінії 102 про вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 344 ККУ?¹²⁴

так

ні

Хто і коли зробив таке повідомлення? _____

Дата і час прибуття слідчої оперативної групи (СОГ) _____

П. І. Б., посада, спец. звання, телефон старшого СОГ _____

3.4. Чи подано заяву слідчій оперативній групі про вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 344 ККУ?¹²⁵

так

ні

3.5. Час отримання доступу після перешкоджання (час, коли групу НПМ фактично допустили до службових приміщень ТВП) _____

4. ПОПЕРЕДНЯ ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСІБ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ У ТВП

Відповідно до записів в електронній системі ІП НП та/або Журналі обліку доставлених відвідувачів та запрошених¹²⁶ на момент відвідування НПМ у ТВП перебувають _____ осіб.

¹²³ Адміністративна відповідальність передбачена [ст. 188–40 КупАП](#). Невиконання законних вимог УВРУПЛ

¹²⁴ [Ст. 344 ККУ](#). Втручання в діяльність державного діяча. Зокрема, незаконний вплив у будь-якій формі на УВРУПЛ з метою перешкодити виконанню службових обов'язків.

¹²⁵ [Ст. 344 ККУ](#). Втручання у діяльність державного діяча. Зокрема незаконний вплив у будь-якій формі на УВРУПЛ з метою перешкодити виконанню службових обов'язків.

¹²⁶ До інформаційної підсистеми системи ІПНП або журналу заносяться відомості щодо всіх без винятку осіб, які доставлені, викликані поліцейськими для складання адміністративних матеріалів, проведення процесуальних та слідчих дій чи

(зробити фото відповідних сторінок)

З них у статусі:

відвідувач _____;

запрошений _____;

доставлений _____;

затриманий _____;

інший статус _____;

Уточнювальна інформація: _____

5. СПІЛКУВАННЯ ІЗ ЗАТРИМАНИМИ В КЗ

5.1. Категорії утримуваних у КЗ

Інформація про осіб, які тримаються в КЗ на момент перевірки, відповідно до даних ІП «Custody Records» та/або [Журналу обліку осіб, яких поміщено до кімнати для затриманих](#)

Категорія утримуваних	Кількість осіб, які перебувають у КЗ під час відвідування НПМ
Всього осіб	
підозрюваних у вчиненні злочину	
які переховуються від органів досудового розслідування	
підозрюваних у вчиненні кримінальних проступків	
які скоїли адміністративне правопорушення	
які порушили правила обігу наркотичних засобів і психотропних речовин	
які незаконно перетнули або зробили спробу незаконно перетнути державний кордон України	
військовослужбовців, які вчинили діяння, що мають ознаки кримінального чи адміністративного правопорушення	
З них:	
неповнолітніх	

прибули до органу (підрозділу) поліції або закладу освіти з особистих чи службових питань.

Категорія утримуваних	Кількість осіб, які перебувають у КЗ під час відвідування НПМ
жінок	
іноземців	
військових	

5.2. Опитування утримуваних у КЗ

Опитати кожну особу, яка перебуває в КЗ, за переліком питань, наведеному в додатку до Анкети НПМ ТВП відповідно до її категорії.

За результатами опитування затриманих зазначити таку інформацію:

[1.1]¹²⁷ — Чи всіх опитаних осіб повідомляли про підстави затримання, під час затримання?

так ні Інформація про виявлені порушення:

[1.1] — Чи всіх опитаних осіб повідомляли, у вчиненні якого правопорушення їх підозрюють?

так ні Інформація про виявлені порушення:

[1.1_9.1] — Чи всіх повідомляли про права затриманої особи (під час затримання)?

так ні Інформація про виявлені порушення:

[1.1_9.1] — Чи всім був наданий перелік прав затриманої особи у виводкованому вигляді зрозумілою мовою?

так ні Інформація про виявлені порушення:

¹²⁷ Тут і далі по тексту в квадратних дужках порядковий номер Орієнтовного переліку питань із затриманими, які перебувають в ТВП (КЗ), Додаток 2 до методичних рекомендацій.

[1.1] — Чи всім затриманим була надана можливість повідомити рідних (близьких, або інших осіб, на вибір затриманої особи) про її затримання та місце перебування негайно після затримання?

так ні Інформація про виявлені порушення:

[1.1] — Чи всім затриманим вручали копію протоколу затримання?

так ні Інформація про виявлені порушення:

[1.15] — Чи застосовували до затриманих осіб фізичну силу або спеціальні засоби?

так ні Інформація про виявлені порушення:

► Чи були підстави застосування до затриманих осіб фізичної сили або спеціальних засобів¹²⁸?

так ні Інформація про виявлені порушення:

[1.16] — Чи є на тілі затриманого ознаки фізичного впливу (садна, гематоми, подряпини тощо)?

так ні Інформація про виявлені порушення:

► Чи були зафіксовані ознаки фізичного впливу (садна, гематоми, подряпини тощо) в ТВП?

так ні Інформація про виявлені порушення:

У разі наявності, описати характер тілесних ушкоджень, зафіксувати їх точне місце. Якщо затримана особа не заперечує, обов'язково сфотографувати тілесні ушкодження.

¹²⁸ Якщо особа намагалась втекти, чинила опір законним вимогам працівника поліції тощо.

[1.14] — Чи була надана медична допомога (за наявності саден, гематом, подряпин тощо)?

так ні Інформація про виявлені порушення:

[1.6] — Чи надавалась їм первинна правова допомога з боку поліції (роз'яснення права мати захисника, отримувати медичну допомогу, давати пояснення, свідчити або не говорити нічого з приводу підозри проти них)?

так ні Інформація про виявлені порушення:

[2.2] — Чи мали затримані особи конфіденційну зустріч із адвокатом до першого допиту?

так ні

5.3. Дотримання прав на свободу та особисту недоторканність¹²⁹

5.3.1. Наявність законних підстав для затримання, поміщення та тримання осіб у КЗ

Наявність на кожну особу, яка утримується в КЗ складених протоколів про адміністративне затримання, протоколів про затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину (кримінального проступку) або ухвали суду на затримання особи з метою приводу¹³⁰.

так ні Інформація про виявлені порушення:

Зробити фотокопію протоколів затримання або ухвали суду про затримання з метою приводу.

¹²⁹ Конституція України (ст. 29).

¹³⁰ Забороняється поміщати до КЗ осіб, якщо стосовно них не складено протокол про адміністративне затримання або протокол про затримання особи, підозрюваної у вчиненні кримінального правопорушення.

Перевірити наявність законних підстав для затримання осіб (відповідно до їх категорій)

- ▶ Чи виявлено випадки незаконного затримання осіб **за вчинення адміністративного правопорушення?**

так ні Інформація про виявлені порушення:

- ▶ Чи виявлено випадки незаконного затримання осіб **за підозрою у вчиненні кримінального проступку?**

так ні Інформація про виявлені порушення:

- ▶ Чи виявлено випадки незаконного затримання осіб **за підозрою у вчиненні злочину?**

так ні Інформація про виявлені порушення:

- ▶ Чи виявлено інші випадки незаконного затримання осіб?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Загальний висновок:

- ▶ Чи виявлено в ТВП випадки незаконного затримання осіб працівниками ТВП?

так ні Інформація про виявлені порушення:

5.3.2. Наявність законних підстав для тримання осіб у КЗ

(утримання осіб у КЗ / ТВП понад терміни, дозволені законодавством)

- ▶ Чи виявлено випадки незаконного тримання осіб у ТВП?

так ні Інформація про виявлені порушення:

зокрема.

- ▶ Чи виявлено випадки порушення термінів утримання в КЗ осіб, **затриманих за вчинення адміністративного правопорушення?**
так ні Інформація про виявлені порушення:
-

Якщо виявлено записи про затримання особи за вчинення адміністративного правопорушення і вона перебуває в КЗ понад три години, перевірити наявність повідомлень прокурора¹³¹.

- так ні Інформація про виявлені порушення:
-

- ▶ Чи виявлено випадки порушення термінів утримання в КЗ осіб, **затриманих за підозрою у вчиненні кримінального проступку?**
так ні Інформація про виявлені порушення:
-

- ▶ Чи виявлено випадки порушення термінів утримання в КЗ осіб, **затриманих за підозрою у вчиненні злочину?**
так ні Інформація про виявлені порушення:
-

- ▶ **Чи виявлено інші випадки незаконного утримання осіб у ТВП?**
так ні

Обставини виявлення та вжиті заходи:

5.3.3. Забезпечення вимог роздільного тримання окремих категорій осіб

- забезпечуються виявлені порушення
Інформація про виявлені порушення:
-

¹³¹ [Ч. 2 ст.263 Кодексу України про адміністративні правопорушення.](#)

5.4. Дотримання прав осіб затриманих за підозрою у вчиненні кримінального проступку без ухвали слідчого судді, суду

Перевірити протоколи затримання осіб за підозрою у вчиненні кримінального проступку, які тримаються в КЗ (ТВП). Звірити час затримання особи, зазначений у протоколі затримання, та час коли фактично вчинено кримінальний проступок (дізнатися під час опитування особи).

Чи виконані вимоги п. 1, 2 ст. 208 КПК України, а саме: було проведено затримання особи без ухвали слідчого судді, суду під час вчинення кримінального проступку чи щойно після його вчинення?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи вчиняла особа, затримана за підозрою у вчиненні кримінального проступку, такі дії, що стали підставою для її затримання?

▶ відмовлялася виконувати законну вимогу уповноваженої службової особи щодо припинення кримінального проступку;	так ☐	ні ☐
▶ чинила опір;	так ☐	ні ☐
▶ намагалася залишити місце вчинення кримінального проступку;	так ☐	ні ☐
▶ під час безпосереднього переслідування після вчинення кримінального проступку не виконала законних вимог уповноваженої службової особи	так ☐	ні ☐

Інформація про виявлені порушення:

Чи виконані вимоги п. 5 ст. 208 КПК України, а саме, чи зазначено в протоколі затримання особи за підозрою у вчиненні кримінального проступку місце та час фактичного затримання (відповідно до вимог ст. 209 КПК України)?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи відповідає зазначений у протоколі **час затримання** особи фактичним обставинам? (отриманим під час опитування затриманої особи)
так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи відповідає зазначене в протоколі **місце затримання особи** фактичним обставинам? (отриманим під час опитування затриманої особи)
так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи вручали затриманим особам копію протоколу затримання з роз'ясненням процесуальних прав¹³²?
так ні Інформація про виявлені порушення:

5.5. Дотримання прав осіб затриманих за підозрою у вчиненні злочину без ухвали слідчого судді, суду

Перевірити протоколи затримання осіб за підозрою у вчиненні злочину осіб, які тримаються в КЗ (ТВП).

Звірити час затримання особи, зазначений у протоколі затримання, та час, коли вчинено злочин, за підозрою у вчиненні якого особу затримано.

Чи виконані вимоги п. 1, 2 ст. 208 КПК України, а саме:

Чи було проведено затримання особи без ухвали слідчого судді, суду під час вчинення злочину або щойно після вчинення злочину, за який особу затримано (за винятком корупційних злочинів)¹³³.

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи виконані вимоги п. 5 ст. 208 КПК України, а саме:

Чи зазначено в протоколі затримання особи за підозрою у вчиненні злочину місце та час фактичного затримання (відповідно до вимог ст. 209 КПК України)?

¹³² Про затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, складається протокол.... Копія протоколу **негайно** під розпис вручається затриманому, а також надсилається прокуророві (п. 5, ст. 208 КПК України).

¹³³ За винятком тяжких та особливо тяжких корупційних злочинів.

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи відповідає зазначений у протоколі час затримання фактичним обставинам? (отриманим під час опитування затриманої особи)

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи відповідає зазначене в протоколі місце затримання фактичним обставинам? (отриманим під час опитування затриманої особи)

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи вручали затриманим особам копію протоколу затримання з роз'ясненням процесуальних прав¹³⁴?

так ні Інформація про виявлені порушення:

5.6. Негайне повідомлення рідних про затримання та місце перебування особи¹³⁵

Чи повідомляли негайно рідних (інших осіб) про затримання та місце перебування затриманих осіб?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Через який проміжок часу після фактичного затримання затримані змогли це повідомити або таке повідомлення зробила особа, що провела затримання?

Повідомлення робиться негайно або протягом 2-х годин з моменту фактичного затримання.

¹³⁴ Про затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, складається протокол.... Копія протоколу **негайно** під розпис вручається затриманому, а також надсилається прокуророві (п. 5, ст. 208 КПК України).

¹³⁵ Конституція України, ст. 29. Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого. КПК України п. 3., ст. 12; п. 1, ст. 213.

Повідомлення робиться через тривалий час після затримання (більше ніж дві години після затримання).

Повідомлення не робиться.

Інформація про виявлені порушення:

5.7. Дотримання права на захист

Наявність затриманих у КЗ чи в інших приміщеннях ТВП на час відвідування НПМ

так, _____ осіб ні

Значити інформацію, отриману під час опитування затриманих осіб:

Чи повідомляли затриманим права затриманої особи негайно після затримання?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи мали затримані за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення особи зустріч із адвокатом до першого допиту¹³⁶?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи була зустріч із адвокатом конфіденційною

так ні Інформація про виявлені порушення:

6. ОГЛЯД ПРИМІЩЕНЬ ТВП

6.1. Кімнати для затриманих

▶ кількість КЗ _____

▶ передбачена загальна місткість _____ осіб (за кількістю ліжок).

Чи розташовані кімнати на 1-му поверсі біля чергової частини?

так ні

¹³⁶ Кримінальний процесуальний кодекс України, стаття 42 (права підозрюваного, обвинуваченого).

6.1.1. Умови тримання в кімнатах для затриманих¹³⁷

	Кімната №		
	1	2	3
Місткість кімнати (вираховується за кількістю койок)			
Розміри кімнати			
▶ довжина кімнати (м)			
▶ ширина кімнати (м)			
▶ висота кімнати (м)			
▶ загальна площа кімнати (м ²)			
▶ загальна площа умивальника та чаші клозетної (м ²)			
▶ чи дотримано норма площі на особу в КЗ ¹³⁸ (так/ні)			
Освітлення			
▶ наявність природного освітлення (так/ні)			
▶ оцінний рівень природного освітлення ¹³⁹ (достатній / недостатній або показ приладу)			
▶ наявність штучного освітлення (так/ні)			
▶ оцінний рівень штучного освітлення ¹⁴⁰ (достатній / недостатній або показ приладу)			
▶ Функціонування нічного освітлення			
Вентилювання та опалювання			
▶ наявність вентиляції (так/ні)			

¹³⁷ Вимоги до обладнання КЗ визначені в [розділі VIII Інструкції](#) з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженій наказом МВС від 23.05.2017 № 440. Окрім цього, [п. 43 Другої загальної доповіді \[СРТ/І№f\(92\)3\]](#) визначено, що не можна використовувати для тримання затриманих осіб камери, відстань між стінами яких менша за два метри, висота менша за 2,5 метра і загальна площа яких менша за 7 кв. м.

¹³⁸ Затримані особи повинні утримуватися в КЗ із розрахунку не менше ніж 4 квадратні метри корисної площі на одну особу (без урахування площі, призначеної для умивальника та чаші клозетної).

¹³⁹ Чи можна на відстані витягнутої руки читати текст.

¹⁴⁰ Чи можна на відстані витягнутої руки читати текст

	Кімната №		
	1	2	3
▶ наявність системи опалювання (так/ні)			
▶ відповідність температурного режиму (не нижче ніж +18 °С)			
▶ дотримання рівня вологості повітря у приміщенні КЗ			
Обладнання КЗ			
▶ наявність ліжка (так/ні)			
▶ наявність камери відеоспостереження (так/ні)			
▶ наявність кнопки виклику чергового ¹⁴¹ (так/ні)			
▶ наявність меблів для забезпечення мінімальних потреб осіб, які утримуються в КЗ			
Постільні речі для кожного затриманого			
▶ наявність матраца (так/ні)			
▶ наявність ковдри (так/ні)			
▶ наявність подушки (так/ні)			
▶ наявність простирадла (так/ні)			
▶ наявність наволочки (так/ні)			
▶ наявність рушника (так/ні)			
Зношеність і стан постільних речей (із зазначенням, які саме речі перебувають у незадовільному стані) задов. / незадов.			
Загальний висновок щодо забезпечення постільними речами (забезпечено, частково, не забезпечено)			
Забезпечення посудом			
▶ миска / тарілка для першої страви (так/ні)			
▶ миска / тарілка для другої страви (так/ні)			

¹⁴¹ Передбачена вимогами п.2с Європейських пенітенціарних правил.

	Кімната №		
	1	2	3
▶ чашка (так/ні)			
▶ ложка (так/ні)			
▶ матеріал, з якого виготовлений посуд (пластик, метал, емальований метал)			
▶ стан посуду (із зазначенням, який саме посуд перебуває в незадовільному стані) задов. / незадов.			
Загальний висновок щодо забезпечення посудом (забезпечено, частково, не забезпечено)			
Загальний санітарний стан камерного приміщення (задовільний / незадовільний)			
Облаштування санвузла			
▶ наявність унітазу (клозетна чаша)			
▶ чи працює змив (так/ні)			
▶ відгородженість унітазу перегородкою ¹⁴² (так/ні)			
▶ наявність дверцят на перегородці (так/ні)			
▶ наявність умивальника (так/ні)			
▶ наявність проточної води (так/ні)			

6.1.2. Дотримання права на приватність

дотримується не дотримується

Інформація про виявлені порушення:

Чи інформують затриманих про ведення відеоспостереження в КЗ?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи охоплює огляд камери відеоспостереження санітарний вузол?

так ні Інформація про виявлені порушення:

¹⁴² Передбачено вимогами [п.19.3 Європейських пенітенціарних правил](#).

Чи облаштовано в КЗ кабінку санітарного вузла дверима?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Роздільне облаштування спальних місць

так ні Інформація про виявлені порушення:

6.1.3. Забезпечення харчуванням

забезпечено частково забезпечено не забезпечено

Інформація про виявлені порушення:

4.4.1. Наявність договору на харчування

так ні Інформація про виявлені порушення:

Наявність накладних на видачу їжі (фіксації видачі їжі в ІП «Custody Records»)

так ні Інформація про виявлені порушення:

6.1.4. Забезпечення питною водою

забезпечено не забезпечено

Інформація про виявлені порушення:

Спосіб забезпечення питною водою

проточна вода з крана привізана бутильована

інше забезпечення

Наявність висновку Держпродспоживслужби, зокрема, щодо придатності для використання проточної води КЗ як питної

так ні Інформація про виявлені порушення:

6.2. Кімнати для проведення слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій¹⁴³

Чи є в ТВП кімната(-ти) для проведення слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій¹⁴⁴?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи облаштована кімната таким обладнанням:

№	Найменування обладнання	Наявність (так/ні)
1	тривожна кнопка	
2	камера відеоспостереження із забезпеченням архівації відеоінформації не менше ніж один місяць	
3	телефонні довідники	

Наявність та відповідне обладнання кімнати для проведення слідчих дій

- Кімната(-и) є та відповідно обладнана(-і).
 Кімнат(-и) нема.
 Кімнати належно не обладнані.

Чи проводять слідчі (розшукові) та інші процесуальні дії в зазначеній кімнаті, чи для цього використовуються інші приміщення (кабінети слідчих, працівників карного розшуку тощо)?

так ні Інформація про виявлені порушення:

¹⁴³ П. 5 розділу VIII Інструкції ТВП.

¹⁴⁴ Розгляд обставин щодо осіб, доставлених до ТВП працівниками поліції або громадянами, проводять працівники добового наряду або інший працівник за дорученням начальника ТВП чи його заступника. Розгляд обставин щодо цих осіб проводиться негайно в окремій кімнаті, яка своїм облаштуванням не пригнічує їхньої честі та гідності, але не більше ніж три години з моменту їх доставлення до чергової частини. (Положення про кімнати для проведення слідчих дій та інших заходів в органах і підрозділах внутрішніх справ України, затверджене наказом МВС від 18.12.2003 № 1561).

6.3. Кімната для конфіденційного побачення затриманого із захисником

Наявність та обладнання кімнати для конфіденційного побачення затриманого із захисником ¹⁴⁵

Чи є в ТВП окрема кімната для конфіденційного побачення затриманого із захисником?

так

ні

№ з/п	Найменування устаткування	Одиниця вимірювання	Кількість	Примітки
1	Стілець	шт.	2	У разі потреби можливе додаткове розташування ще двох стільців
2	Стіл	шт.	1	
3	Телефонний апарат прямого зв'язку з оперативним черговим	шт.	1	
4	Двері з шумопоглинальним захисним шаром	шт.	1	Щілини у дверних отворах не допускаються
5	Камера відеоспостереження (без можливості аудіозапису)	шт.	1–2	

Кімната є та відповідно обладнана.

Кімната є, але належно не обладнана.

Інформація про виявлені порушення:

*Вимоги до обладнання кімнати для конфіденційного побачення затриманого із захисником визначені методичними рекомендаціями, затверджених наказом Голови Національної поліції України від 11.05.2021 року № 5805/09/37–2021.

Чи перебуває кімната для конфіденційного побачення затриманого із захисником в полі зору інспектора з дотримання прав людини (зокрема під відеонаглядом останнього)?

¹⁴⁵ Передбачено вимогами п. 18–20 розділу VII та Додатком 2 до Інструкції ТВП.

так ні

Чи складається кімната з двох кабін, розділених між собою скляною перегородкою, що унеможливорює передавання предметів з однієї кабіни в іншу?

так ні

Чи належно обладнані кабінки для роботи захисника та для перебування затриманого?

Кабіна для роботи захисника має бути облаштована		
▶ стільцем — 1 шт.;	так ☐	ні ☐
▶ столом або частиною стола з можливістю фіксації до підлоги — 1 шт.;	так ☐	ні ☐
▶ індивідуальним переговорним пристроєм прямого зв'язку з кабіною для перебування затриманого — 1 шт.;	так ☐	ні ☐
▶ телефонним апаратом прямого зв'язку з оперативним черговим (інспектором з дотримання прав людини) — 1 шт.;	так ☐	ні ☐
▶ тривожною кнопкою для виклику чергового — 1 шт.	так ☐	ні ☐

Інформація про виявлені порушення:

Кабіна для перебування затриманого облаштовується:		
▶ стільцем з можливістю фіксації до підлоги — 1 шт.;	так ☐	ні ☐
▶ столом або частиною стола з можливістю фіксації до підлоги — 1 шт.;	так ☐	ні ☐
▶ індивідуальним переговорним пристроєм прямого зв'язку з кабіною для роботи захисника — 1 шт.;	так ☐	ні ☐
▶ тривожною кнопкою для виклику чергового — 1 шт.;	так ☐	ні ☐
▶ стикерами з переліком прав затриманої особи та з попередженням про ведення відеоспостереження	так ☐	ні ☐

Інформація про виявлені порушення:

6.4. Кабінет (робоче місце) особи, відповідальної за перебування затриманих

Наявність наказу начальника ТВП про призначення службової особи, відповідальної за перебування затриманих¹⁴⁶.

так ні

Наявність щоденних письмових звітів службової особи, відповідальної за перебування затриманих, про дотримання прав затриманої особи, підозрюваної у вчиненні злочину¹⁴⁷ (за дні перебування затриманих у ТВП, ІТТ у статусі затриманого).

так ні Інформація про виявлені порушення:

Наявність та повнота заповнення Книги (Журналу) обліку всіх дій, що проводяться із залученням затриманого, зокрема час їх початку та закінчення, а також осіб, які проводили такі дії або були присутні під час проведення таких дій¹⁴⁸.

так ні Інформація про виявлені порушення:

Опитати службову особу відповідальну за перебування затриманих:
Записати її ПІБ та посаду: _____

Чи знає вона порядок дій під час доставлення до ТВП затриманої особи, а також свої обов'язки, передбачені статтями 212–213 КПК Укра-

¹⁴⁶ Відповідно до вимог ст. 212 КПК України, у кожному підрозділі органу досудового розслідування мають бути призначені одна або кілька службових осіб, відповідальних за перебування затриманих, такою особою не може бути призначений слідчий, п. 6.10 Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України.

¹⁴⁷ Передбачено вимогами розділу X п. 4.2) [Положення про органи досудового розслідування Національної поліції України, затвердженого наказом МВС від 06.07.2017 № 570](#); пп. 1), п. 2. розділу II Інструкції про заходи щодо дотримання вимог законодавства при затриманні без ухвали слідчого судді, суду осіб, підозрюваних у вчиненні злочину, та обранні стосовно підозрюваних запобіжного заходу — тримання під вартою під час досудового розслідування, затвердженої спільним [наказом МВС та МЮ від 01.10.2018 № 806/3105/5](#).

¹⁴⁸ Передбачено вимогами ст. 212 КПК.

їни¹⁴⁹ та Положенням про органи досудового розслідування Національної поліції України?

¹⁴⁹ Відповідно до вимог ст. 212 КПК, службова особа, відповідальна за перебування затриманих, зобов'язана:

- 1) негайно зареєструвати затриманого;
- 2) роз'яснити затриманому підстави його затримання, права і обов'язки;
- 3) звільнити затриманого негайно після зникнення підстави для затримання або спливу строку для затримання, передбаченого статтею 211 цього Кодексу;
- 4) забезпечити належне поводження із затриманим та дотримання його прав, передбачених Конституцією України, цим Кодексом та іншими законами України;
- 5) забезпечити запис усіх дій, що проводяться із залученням затриманого, зокрема час їх початку та закінчення, а також осіб, які проводили такі дії або були присутні під час проведення таких дій;
- 6) забезпечити невідкладне надання належної медичної допомоги та фіксацію медичним працівником будь-яких тілесних ушкоджень або погіршення стану здоров'я затриманого. До складу осіб, що надають затриманому медичну допомогу, на його бажання, може бути допущена конкретна особа, що має право на зайняття медичною діяльністю.

Відповідно до вимог [Положення про органи досудового розслідування Національної поліції України, затвердженого наказом МВС від 06.07.2017 № 570, службова особа, відповідальна за перебування затриманих, крім обов'язків, передбачених статтями 212, 213 КПК України, повинна:](#)

- 1) вести обліки затриманих слідчими осіб, які підозрюються у вчиненні злочину, а також підозрюваних, яким обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою;
- 2) щодня письмово доповідати керівникові слідчого підрозділу про стан дотримання прав осіб, затриманих за підозрою у вчиненні злочину;
- 3) під час реєстрації затриманого перевіряти наявність на його тілі видимих тілесних ушкоджень; за наявності підстав, забезпечити невідкладне надання належної медичної допомоги та фіксацію тілесних ушкоджень медичним працівником;
- 4) у разі звернення затриманого про застосування насильства під час затримання зафіксувати його заяву та прийняти її в письмовому вигляді;
- 5) завчасно, але не пізніше ніж за три години до завершення:
 - 24-годинного строку з моменту затримання інформувати керівника слідчого підрозділу про необхідність звільнення затриманого в разі невручення йому повідомлення про підозру;
 - 60-годинного строку з моменту затримання інформувати керівника слідчого підрозділу про необхідність звільнення затриманого в разі недоставлення його до суду для розгляду клопотання про обрання стосовно нього запобіжного заходу;
- 6) не допускати до затриманих сторонніх осіб, зокрема працівників оперативних підрозділів, інших службових осіб поліції, без письмового дозволу слідчого, який проводить розслідування в кримінальному провадженні, або прокурора, який виконує процесуальне керівництво.

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи виконує вона обов'язки, передбачені статтями 212213 КПК України на практиці?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Загальний висновок щодо виконання службовою особою, відповідальною за перебування затриманих, обов'язків із захисту прав затриманих осіб.

Так, виконує Не виконує

Частково виконує, але не забезпечує повною мірою дотримання прав затриманих осіб

6.5. Кабінет (робоче місце) інспектора з дотримання прав людини¹⁵⁰

Чи обладнано в ТВП кабінет (робоче місце) інспектора з дотримання прав людини?

так ні

Чи розділений кабінет (робоче місце) на дві функціональні зони (зону інспектора та зону затриманої особи)?

так ні

Чи належно обладнаний кабінет інспектора з дотримання прав людини?

Робоча зона інспектора з дотримання прав людини	так ☐	ні ☐
▶ стілець офісний — 1 шт.	так ☐	ні ☐
▶ стіл або частина стола з можливістю фіксації до підлоги — 1 шт.	так ☐	ні ☐
▶ індивідуальний переговорний пристрій прямого зв'язку із зоною для затриманої особи — 1 шт.	так ☐	ні ☐

¹⁵⁰ Обладнання кабінету (робочого місця) інспектора з дотримання прав людини визначено Методичними рекомендаціями про облаштування службових кабінетів (робочих місць) інспекторів з дотримання прав людини в органах (підрозділах) Національної поліції України, затвердженими Головою НП України 02.06.2021 р.

▶ телефонний апарат прямого зв'язку з оперативним черговим — 1 шт.	так ☐	ні ☐
▶ тривожна кнопка для виклику чергового — 1 шт.	так ☐	ні ☐
▶ комп'ютер (ноутбук), під'єднаний до інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» — 1 шт.	так ☐	ні ☐
▶ багатофункціональний пристрій — 1 шт.	так ☐	ні ☐
▶ вебкамера, під'єднана до комп'ютера (ноутбука), з технічною можливістю фото-, відео- та аудіозапису — 1 шт.	так ☐	ні ☐
▶ монітори систем відеоспостереження, на які виведено зображення з усіх відеокамер, установлених у зоні роботи із затриманими особами (кімнати для конфіденційного побачення із захисником, кімнати для проведення слідчих (розшукових) дій та КЗ) — 2 шт.	так ☐	ні ☐

Інформація про виявлені порушення:

Зона для затриманої особи		
▶ стілець з можливістю фіксації до підлоги — 1 шт.	так ☐	ні ☐
▶ пристосування для фіксації кайданок (залізна петля) — 1 шт.	так ☐	ні ☐
▶ віконце у бік інспектора для забезпечення можливості передати необхідні документи — 1 шт.	так ☐	ні ☐
▶ стикер з переліком прав затриманої особи — 1 шт.	так ☐	ні ☐
▶ стикер, який попереджає про проведення відеофіксації — 1 шт.	так ☐	ні ☐

Інформація про виявлені порушення:

6.6. Вибірковий огляд службових кабінетів працівників ТВП

6.6.1. Ідентифікація приміщень

Чи є на дверях службових кабінетів таблички з номерами, назвами відділів, зазначенням посад і прізвищ співробітників ТВП?

так ні Інформація про виявлені порушення:

6.6.2. Сторонні речі та предмети

Чи є у службових кабінетах предмети, які можуть бути застосовані для катування чи психологічного тиску, — битки, гирі, протигази тощо¹⁵¹
так ні Інформація про виявлені порушення:

Щодо осіб, які перебувають в кабінетах і вони не працівники поліції, записати такі відомості:

№	Дата і час доставлення, прибуття до ТВП	П. І. Б. особи	Хто доставив, запросив до ТВП (посада, прізвище)	Мета доставлення, прибуття	Примітка (№ каб., де перебувала особа)

Перевірити чи є записи щодо зазначених осіб в електронній системі ІП НП або в Журналі обліку доставлених, відвідувачів та запрошених¹⁵², і чи збігається інформація, записана в журналі, з отриманою в ході опитування (щодо часу та підстав доставлення / прибуття).

6.6.3. Тримання осіб у непередбачених місцях

Чи виявлені випадки незареєстрованих затримань (тримання) осіб у приміщеннях ТВП або невідповідності записів в електронній системі ІП НП або в Журналі обліку доставлених, відвідувачів та запрошених до фактичних обставин перебування осіб в ТВП?

так ні Інформація про виявлені порушення:

¹⁵¹ Вимоги п.5 [Розпорядження МВС від 31.03.2011 № 329](#), п. 39 [Дванадцятій загальної доповіді \[СРТ/Inf \(2002\) 15\]](#).

¹⁵² [Додаток 7](#) до Інструкції з організації діяльності чергової служби в Національній поліції України.

6.7. Чергова частина ТВП (зала оперативного управління)

6.7.1. Відеофіксація перебування осіб у ТВП

Чи обладнаний ТВП стаціонарними оглядовими відеокамерами¹⁵³?

Внутрішні без вбудованого мікрофона:		
▶ у кімнатах конфіденційного побачення затриманого із захисником;	так ☐	ні ☐
▶ у кімнатах для проведення слідчих дій;	так ☐	ні ☐
▶ у місцях можливого перебування громадян та затриманих осіб;	так ☐	ні ☐
▶ у кімнатах для затриманих;	так ☐	ні ☐
▶ у кімнаті для розгляду обставин (у разі окремого приміщення).	так ☐	ні ☐

Внутрішні з вбудованим мікрофоном:		
▶ у коридорах, сходових клітках;	так ☐	ні ☐
▶ у приміщенні чергової частини;	так ☐	ні ☐
▶ у кімнаті для приймання громадян;	так ☐	ні ☐
▶ на робочому місці поліцейського первинної комунікації фронт-офісу;	так ☐	ні ☐
▶ у холі;	так ☐	ні ☐
▶ в кімнаті, дружньої до дитини, для допиту / опитування за методикою «Зелена кімната»;	так ☐	ні ☐
▶ у службовому кабінеті інспектора з дотримання прав людини (у зоні проведення інтерв'ю);	так ☐	ні ☐
▶ у кімнатах чекання (інтерв'ю)	так ☐	ні ☐

Зовнішні:		
▶ у пожежних та на інших входах-виходах;	так ☐	ні ☐
▶ по периметру адміністративної будівлі та прилеглої до неї території;	так ☐	ні ☐
▶ у воротах в'їзду/ виїзду автотранспорту;	так ☐	ні ☐
▶ у службових приміщеннях подвір'я — автомобільних боксах	так ☐	ні ☐

¹⁵³ Відповідно до вимог Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, затвердженої [наказом МВС від 18 грудня 2018 року № 1026](#), та методичних рекомендацій щодо вибору та розміщення відеокамер для стаціонарних систем відеоспостереження адміністративних будинків Національної поліції України, затверджених наказом Голови Національної поліції від 19.10.2023 року.

Чи ведеться відеофіксація перебування осіб у ТВП повним обсягом (у всіх визначених місцях розташовані камери відеоспостереження)?

так ні частково

Інформація про виявлені порушення:

Чи є в ТВП пристрій для архівації інформації з камер відеоспостереження?

так ні

Строк зберігання відеозаписів з камер відеоспостереження становить _____діб¹⁵⁴

Інформація про виявлені порушення:

Чи забезпечено право на приватність під час організації відеоспостереження¹⁵⁵?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи забезпечено право на конфіденційність під час організації відеоспостереження¹⁵⁶?

так ні Інформація про виявлені порушення:

¹⁵⁴ [Повинен бути не менше ніж 30 діб \(наказ Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2018 № 1026 «Про затвердження Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису»\).](#)

¹⁵⁵ Огляд відеоспостереження не має охоплювати зони клозетів кімнат для затриманих та зони огляду затриманих осіб.

¹⁵⁶ Запис відео зі звуком має бути тільки у визначених переліком місцях.

6.7.2. Забезпечення права на охорону здоров'я, медичну допомогу¹⁵⁷

Організація надання домедичної допомоги¹⁵⁸.

Чи є в ТВП особи, які володіють навичками надання домедичної допомоги¹⁵⁹?

так ні

Чи є в цих осіб Посвідчення про підготування з надання домедичної допомоги [встановленого зразка](#)?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Наявність у ТВП медичного інвентарю і лікувальних засобів для надання домедичної допомоги.

так ні частково

Інформація про виявлені порушення:

¹⁵⁷ Конституція України (стаття 49).

¹⁵⁸ Домедична допомога — невідкладні дії та організаційні заходи, спрямовані на врятування та збереження життя людини в невідкладному стані та мінімізацію наслідків впливу такого стану на її здоров'я, що проводяться на місці події особи, які не мають медичної освіти, але за своїми службовими обов'язками повинні володіти основними практичними навичками з рятування та збереження життя людини, яка перебуває в невідкладному стані, та відповідно до закону зобов'язані виконувати такі дії та заходи ([Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»](#) стаття 3).

¹⁵⁹ Порядок підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати домедичну допомогу, визначений [постановою КМУ від 21.11.2012 № 1115](#), яким, окрім іншого, передбачено, що кожна особа, яка пройшла відповідне підготування має отримати посвідчення [встановленого цією постановою зразка](#). Також, [наказом МОЗ від 09.03.2022 № 441](#) затверджено [29 порядків надання домедичної допомоги особам за різних невідкладних станів](#), які мають вміти застосовувати особи, зобов'язані у визначеному законом випадку надавати домедичну допомогу.

6.7.3. Дотримання прав вразливих груп на безперервне лікування¹⁶⁰

Наявність у черговій частині ТВП Переліку закладів охорони здоров'я, де впроваджена замісна підтримувальна терапія¹⁶¹

так ні

Чи знає оперативний черговий порядок дій під час доставлення до ТВП особи, яка перебуває на обліку ЗПТ / АРТ (потребує замісної підтримувальної терапії або антиретровірусної терапії)

Кількість осіб, які отримували ЗПТ під час утримування у ТВП з початку року¹⁶² — _____

Чи є записи про доставлених осіб, які потребують вживання ЗПТ в Журналі обліку доставлених, відвідувачів та запрошених¹⁶³?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи доповів оперативний черговий протягом трьох годин начальникові ТВП про перебування затриманого, який потребує отримання ЗПТ?

так ні Інформація про виявлені порушення:

¹⁶⁰ Особи, що потребують, зокрема, замісної підтримувальної терапії / антиретровірусної терапії (ЗПТ/АРТ).

¹⁶¹ [Додаток 1](#) до Порядку взаємодії закладів охорони здоров'я, органів внутрішніх справ, слідчих ізоляторів і виправних центрів щодо забезпечення безперервності лікування препаратами замісної підтримувальної терапії, затвердженого спільним наказом МОЗ, МВС, МЮ, ДСКН від 22.10.2012 № 821/937/1549/5/156.

¹⁶² Передбачено вимогами [Порядку взаємодії закладів охорони здоров'я, органів внутрішніх справ, слідчих ізоляторів і виправних центрів щодо забезпечення безперервності лікування препаратами замісної підтримувальної терапії, затвердженого спільним наказом МОЗ, МВС, Мінюсту та Держслужби з контролю за наркотиками](#) від 22.10.2012 № 821/937/1549/5/156.

¹⁶³ [Вимоги про цей запис визначені п. 3.1.1](#) Порядку, затвердженого спільним наказом МОЗ, МВС, Мінюсту та Держслужби з контролю за наркотиками від 22.10.2012 № 821/937/1549/5/156, п. 3.4, 3.5 та додатками 3, 4 до Порядку, затвердженого спільним наказом МОЗ, МВС, Мінюсту та Держслужби з контролю за наркотиками від 22.10.2012 № 821/937/1549/5/156.

Чи проінформував черговий телефоном керівника найближчого за розташованням ЗОЗ¹⁶⁴ про перебування затриманого, який потребує отримання ЗПТ, консультації лікаря-нарколога?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи є в Журналі реєстрації надання медичної допомоги особам, які перебувають в органі (підрозділі) поліції записи про кожний факт надання медичної допомоги (медичного огляду)?

так ні Інформація про виявлені порушення:

7. ОГЛЯД ДОКУМЕНТАЦІЇ ТВП

7.1. Журнал реєстрації надання медичної допомоги особам, які перебувають в органі (підрозділі) поліції¹⁶⁵

Чи відповідає форма журналу встановленому зразку

№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові, рік народження	Дата і час прибуття до органу (підрозділу) поліції, у тому числі приміщення до КЗ	Скарги	Виявлено під час обстеження
1	2	3	4	5

Час виклику і прибуття бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги	Характер наданої медичної допомоги	Рекомендації медичних працівників (лікарів)	Ужиті заходи	Протипоказання щодо утримання в КЗ	Підпис медичного працівника (лікаря)
6	7	8	9	10	11

так ні

¹⁶⁴ Згідно з Переліком закладів охорони здоров'я, де впроваджена замісна підтримувальна терапія, наведеним у додатку 1.

¹⁶⁵ [Додаток 9](#) до Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України.

Записати відомості із журналу про:
кількість (з початку року) виявлених травмованих — ___ ;
кількість викликів швидкої медичної допомоги — ___;

Чи зроблено записи про випадки виявлення травмованих осіб у Журналі єдиного обліку¹⁶⁶?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи виконуються рекомендації медичних працівників (лікарів) про додаткове обстеження?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Організація надання екстреної медичної допомоги

Якщо в журналі є записи про виклик екстреної медичної допомоги, перевірити час прибуття бригади екстреної медичної допомоги після виклику¹⁶⁷ (графа 6 журналу).

до 10 хв випадки критичних звернень¹⁶⁸ так ні

до 20 хв випадки екстрених звернень¹⁶⁹ так ні

Місцерозташовання пункту базування бригади екстреної медичної допомоги _____

¹⁶⁶ Журнал Єдиного обліку заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події. Передбачений Додатком 4 до Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події, затвердженої [наказом МВС від 08.02.2019 № 100](#).

¹⁶⁷ [Постанова КМУ від 16 грудня 2020 № 1271 «Про норматив прибуття бригад екстреної \(швидкої\) медичної допомоги на місце події»](#).

¹⁶⁸ Критичні звернення супроводжуються тим, що нема дихання, дихання не ефективне, є ознаки масивної крововтрати / кровотечі.

¹⁶⁹ Екстрені звернення супроводжуються порушенням свідомості, ознаками кровотечі, ознаками гострого коронарного синдрому, ознаками гострого мозкового інсульту, розладами дихання, іншими скаргами та ознаками, що означені як екстрені відповідно до переліку причин звернень та скарг про необхідність надання екстреної медичної допомоги.

Яким чином відбувається виклик екстреної медичної допомоги телефоном ? іншим чином _____

Висновок про стан забезпечення права осіб, які перебувають у ТВП, на охорону здоров'я і медичну допомогу:

забезпечується не забезпечується
частково забезпечується
Інформація про виявлені порушення:

7.2. Книга приймання-здавання чергування¹⁷⁰

Перевірити чи відповідають записи в Рапортах чергового про фактичний стан затримання та перебування затриманих осіб у КЗ, зокрема за день, коли в ТВП були затримані особи або особи тримались у КЗ:

- ▶ про кількість осіб затриманих за підозрою у вчиненні кримінальних правопорушень або за вчинення адміністративних правопорушень;
- ▶ про кількість осіб, які тримаються в КЗ;
- ▶ про кількість осіб, які тримаються в КЗ з порушенням терміну тримання.

Висновок. Чи належним чином оперативний черговий веде облік затриманих та осіб, які тримаються в КЗ¹⁷¹?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Дотримання права на захист

7.3. Журнал інформування центрів з надання безоплатної вторинної правничої допомоги затриманим¹⁷²
(записи електронної системи ІП НП)

¹⁷⁰ Додаток 7 до Інструкції ТВП.

¹⁷¹ Запис відео зі звуком має бути тільки у визначених переліком місцях.

¹⁷² У Журнал інформування центрів з надання безоплатної правової допомоги затриманим (далі — центр) заносяться відомості щодо всіх без винятку осіб, яких затримали працівники поліції. Форма визначена додатком 8 до Інструкції з організації діяльності чергової служби Національної поліції України.

Чи відповідає форма журналу встановленому зразкові

№ з/п	Власне ім'я, прізвище та дата народження затриманого (якщо вони відомі)	Дата, час та підстави затримання	Точне розташування місця для конфіденційного побачення адвоката із затриманою особою, телефон	Дата і час повідомлення до центру з надання безоплатної правової допомоги	Хто повідомив (власне ім'я, прізвище, посада, телефон, найменування органу (підрозділу) поліції)	Хто прийняв повідомлення (власне ім'я, прізвище працівника)	Дата і час повторного повідомлення до центру з надання безоплатної правової допомоги про неприбуття адвоката	Дата і час прибуття адвоката	Примітка
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи є в журналі пояснення щодо його ведення?

так ні

Чи всі графи журналу заповнені належною інформацією відповідно до заголовків таблиць?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи про всі випадки затримання за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення та за вчинення адміністративного правопорушення повідомлено центр безоплатної вторинної правничої допомоги/

так ні

Чи дотримуються вимоги щодо негайності оповіщення центру після фактичного затримання осіб?

так ні

Вказати інформацію про виявлені порушення із зазначенням кожного випадку¹⁷³, де розбіжність часу затримання (графа 3) та часу повідомлення центру (графа 5) перевищує 60 хв.

Чи дотримуються вимоги щодо граничного часу прибуття адвоката центру (не більше ніж 2 години з моменту повідомлення центру)?

так ні

Зазначити інформацію про виявлені порушення із зазначенням кожного випадку неприбуття адвоката або прибуття через більше ніж 2 години після оповіщення центру.

Чи фіксується в журналі інформація про час початку та завершення надання правової допомоги адвокатом центру?

так ні

Інформація про виявлені порушення¹⁷⁴:

У разі наявності записів про відмову від адвоката, з'ясувати, чи була така відмова оформлена при адвокатові¹⁷⁵?

Записів нема так ні

Інформація про виявлені порушення:

¹⁷³ Записати прізвища осіб, щодо яких не були дотримані вимоги негайності повідомлення центру.

¹⁷⁴ Записати прізвища осіб, щодо яких не були дотримані зазначені вимоги.

¹⁷⁵ Відмова від захисника або його заміна повинна відбуватися лише при захисникові після надання можливості для конфіденційного спілкування. Така відмова або заміна фіксується в протоколі процесуальної дії (стаття 54 Кримінального процесуального кодексу України).

Чи відповідає інформація про час затримання особи зазначений у журналі, записові в протоколі затримання і фактичному часові затримання, як того вимагає ст. 209 КПК України?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи є в ТВП матеріали останньої щоквартальної звірки із центром БВПД про кількість випадків затримання осіб та кількість випадків неприбуття або несвоечасного прибуття адвокатів¹⁷⁶?

так ні

Зазначити дату проведення останнього звірвання

« ____ » _____ 201__ року

Чи проводиться таке звірвання поіменно щодо кожної затриманої особи¹⁷⁷?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи збігається інформація (про затриманих осіб та надання правничої допомоги), отримана в РЦБВПД під час підготування до відвідування, із записами Журналу інформування відповідних регіональних центрів з надання безоплатної правової допомоги затриманим, або відповідній системі ІП НП?

так ні Інформація про виявлені порушення:

¹⁷⁶ Відповідно до вимог п. 9–1. [Порядку, затвердженого постановою КМУ від 28.12.2011 № 1363](#), повинні проводитися відповідні поіменні звірвання за формою, передбаченою додатком доданого Порядку.

¹⁷⁷ .Передбачено Додатком до [Порядку, затвердженого постановою КМУ від 28.12.2011 № 1363](#).

Чи є в черговій частині пам'ятки для затриманих осіб у черговій частині та в осіб, які тримаються в КЗ або в інших приміщеннях ТВП¹⁷⁸?

так ні

Інформація про виявлені порушення¹⁷⁹:

Чи роблять затримані власноручно підписи про отримання пам'ятки в протоколах про адміністративне затримання та в Журналі обліку осіб, яких поміщено до кімнати для затриманих¹⁸⁰ (графа 9 журналу)?

так ні

Інформація про виявлені порушення¹⁸¹:

Загальний висновок про стан дотримання права на захист у ТВП дотримується є незначні порушення
не дотримується

Інформація про виявлені порушення:

Належність обліку перебування осіб в ТВП

7.4. Журнал обліку доставлених, відвідувачів та запрошених¹⁸²

Чи відповідає журнал встановленій формі?

№ з/п	Дата і час доставляння, прибуття до органу (підрозділу) поліції, закладу освіти	Прізвище, ім'я, по батькові (без скорочення)	Поштова адреса реєстрації місця проживання/ перебування, фактичного місця проживання	Прізвище, посада працівника, яким особу доставлено, запрошено до органу (підрозділу) поліції, закладу освіти
1	2	3	4	5

¹⁷⁸ Додаток 10 до Інструкції з організації діяльності чергової служби в Національній поліції України (підпункт 1 пункту 14 розділу VII).

¹⁷⁹ Записати прізвища осіб, щодо яких не були дотримані зазначені вимоги.

¹⁸⁰ Додаток 13 до Інструкції ТВП.

¹⁸¹ Записати прізвища осіб, щодо яких не були дотримані зазначені вимоги.

¹⁸² Додаток 7 до Інструкції ТВП.

Мета доставлення, прибуття	Час залишення органу (підрозділу) поліції, закладу освіти. Ужиті стосовно доставленої особи заходи (складено протокол, відібрано пояснення тощо)	Наявність чи відсутність претензій до працівників поліції	Особистий підпис доставленого, відвідувача, запрошеного	При необґрунтованому доставленні підстава та час звільнення особи, а також посада, прізвище п підпис посадової особи
6	7	8	9	10

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи всі графи журналу заповнено повним обсягом?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи є записи в графі 8 (про наявність чи ні претензій до працівників поліції)?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи є записи в графі 10 (про необґрунтоване доставлення особи)?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи щодо всіх осіб у графі 7 зазначено час залишення ТВП та вжито стосовно доставленої особи заходів?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи є в журналі записи доставлення до ТВП осіб для проведення слідчих дій із ІТТ або СІЗО¹⁸³?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи є в журналі записи про перебування в ТВП осіб у статусі «доставлений» понад 3 години¹⁸⁴?

так ні Інформація про виявлені порушення:

7.5. Тактико-технічний паспорт чергової частини ¹⁸⁵

Чи зазначена в пояснювальній записці до план-схеми приміщень чергової служби ТВП така інформація щодо кімнат для затриманих та доставлених?

▶ чи відповідають вони встановленим вимогам;	так ☐	ні ☐
▶ кількість КЗ;	так ☐	ні ☐
▶ їх розміри;	так ☐	ні ☐
▶ максимальна наповнюваність;	так ☐	ні ☐
▶ кількість ліжко-місць;	так ☐	ні ☐
▶ спосіб їх кріплення;	так ☐	ні ☐
▶ вид замків;	так ☐	ні ☐
▶ освітленість;	так ☐	ні ☐
▶ наявність вентиляції (природної, штучної);	так ☐	ні ☐
▶ системи спостереження за затриманими;	так ☐	ні ☐
▶ чи вівся ремонт;	так ☐	ні ☐
▶ чи потребують приміщення чергової служби реконструкції, капітального, косметичного ремонту	так ☐	ні ☐

¹⁸³ Заборонено доставляти осіб, які утримуються в слідчих ізоляторах або ізоляторах тимчасового тримання, до приміщень органів і підрозділів внутрішніх справ для проведення слідчих дій, а використовувати для цього слідчі кімнати СІЗО та ІТТ. У разі необхідності проведення заходів за участю затриманих чи заарештованих осіб за межами приміщень спеціальних закладів (відтворення обстави і обставин події, доставлення до прокуратури, суду, на експертизу тощо) цих осіб одразу конвоювати до місця проведення заходів, а після їх завершення повертати до спецзакладу без поміщення їх до кімнат для затриманих та доставлених. П. 4, наказу МВС від 18.12.2003 № 1561.

¹⁸⁴ За наявності таких записів, з'ясувати обставини необґрунтованого доставлення і вжиті керівництвом щодо притягнення винних співробітників до відповідальності.

¹⁸⁵ Додаток 1 до Інструкції ТВП.

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи відповідає інформація зазначена в пояснювальній записці щодо КЗ фактичним обставинам?

так ні Інформація про виявлені порушення:

7.6. Журнал обліку осіб, яких поміщено до кімнати для затриманих¹⁸⁶

Чи відповідає журнал встановленій формі?

№ з/п	Прізвище: ім'я, по батькові	Дата та місце народження (заповнюється повністю)	Поштова адреса реєстрації місця проживання перебування, фактичного місця проживання, серія та або номер документа, що підтверджує громадянство України, посвідчує особу чи її спеціальний статус та паспортного документа іноземця	Місце роботи (навчання), посада	Кваліфікація вчиненого правопорушення (стаття КУпАП, КК України)
1	2	3	4	5	6

Дата складання протоколу про затримання особи (за вчинення адміністративного чи кримінального правопорушення), посада, прізвище особи, яка склала протокол	Дата і час поміщення до кімнати для затриманих	Підпис затриманої особи про отримання Пам'ятки для затриманих	Дата і час звільнення з кімнати для затриманих	Ужиті заходи щодо затриманої особи (куди її направлено, передано)
7	8	9	10	11

¹⁸⁶ Додаток 13 до Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої [наказом МВС від 23.05.2017 № 440](#).

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи всі графи журналу заповнено повним обсягом?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Якщо виявлено записи про затримання особи за вчинення адміністративного правопорушення і вона перебуває в КЗ понад три години, перевірити наявність повідомлень прокурора¹⁸⁷.

так ні Інформація про виявлені порушення:

Перевірка належності обліку перебування осіб у ТВП і дотримання права на правничу допомогу.

Виписати із Журналу обліку осіб, яких поміщено до кімнати для затриманих, прізвища трьох останніх затриманих та перевірити належність обліку перебування у ТВП та належність надання правової допомоги.

№	Прізвище, ім'я та по батькові особи, що тримається в КЗ	Перевірити наявність записів про перебування осіб у ТВП та повідомлення ЦБВПД ⁶	
		У Журналі обліку доставлених, відвідувачів та запрошених	У Журналі інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги затриманим

За трьома останніми прізвищами осіб, що записані в Журналі обліку осіб, яких поміщено до кімнати для затриманих, перевірити, чи є записи про них в:

¹⁸⁷ [Ч. 2 ст. 263 Кодексу України про адміністративні правопорушення.](#)

Журнали обліку доставлених відвідувачів та запрошених
так ні Інформація про виявлені порушення:

Журнали інформування центрів з надання безоплатної вторинної
правової допомоги затриманим.
так ні Інформація про виявлені порушення:

Висновок щодо належності обліку перебування осіб у місці
несвободи.

Належний.

Виявлено порушення обліку.

Інформація про виявлені порушення: _____

Висновок щодо забезпечення права на захист.

Забезпечується.

Виявлені порушення.

Інформація про виявлені порушення: _____

Право на звернення

Чи забезпечує черговий чергової частини право на звернення за-
триманої особи¹⁸⁸, зокрема:

► чи є в черговій частині запас: паперу, кулькова ручка та конверти?
так ні Інформація про виявлені порушення:

► чи має затримана особа можливість написати скаргу в кімнаті для
проведення слідчих (розшукових) і інших процесуальних дій?
так ні Інформація про виявлені порушення:

¹⁸⁸ П. 4, 5 розділу VIII Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (під-
розділів) Національної поліції України, затвердженої [наказом МВС від 23.05.2017](#)
[№ 440.](#)

Скринька для заяв, скарг та пропозицій¹⁸⁹

Чи вилучають звернення громадян зі скриньки «Для заяв, скарг і пропозицій» щоденно (крім вихідних та святкових днів)¹⁹⁰?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи заносять звернення зі скриньки «Для заяв, скарг і пропозицій» до Журналу реєстрації звернень громадян?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи заносять звернення із Журналу реєстрації звернень громадян, які містять ознаки складу кримінального правопорушення до Журналу єдиного обліку заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події?

так ні Інформація про виявлені порушення:

¹⁸⁹ Передбачена вимогами п. 9, розділу III Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України, затвердженого [наказом МВС від 15.11.2017 № 930](#).

¹⁹⁰ Відповідно до вимог п. 9 розділу III Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України, [затвердженого наказом МВС від 15.11.2017 № 930](#).

7.7. Журнал реєстрації звернень громадян¹⁹¹ Чи відповідає журнал встановленій формі?

Порядковий номер	Дата підписання, надсилання звернення	Дата надходження та реєстраційний індекс	Прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання, електронна адреса, номер телефону, категорія, соціальний стан заявника	Звідки надіслано, дата, індекс, взяття на контроль	Вид звернення, форма та ознака надходження	Основні та додаткові питання		Зміст резолюції, її автор та дата, виконавець, строк виконання	Відмітка про передачу на виконання	Відмітка про виконання, результати розгляду, зняття з контролю	Номер справи за номенклатурою
						стислий зміст	індекси				
1	2	3	4	5	6	7	7а	8	9	10	11

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи ведеться попередній розгляд звернень громадян в день їх надходження?

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи дотримується термін розгляду звернень громадян, зокрема скарг на протиправні дії працівників поліції, відповідно до вимог Закону України «Про звернення громадян»¹⁹²?

¹⁹¹ Додаток 1 до Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України, затвердженого [наказом МВС від 15.11.2017 № 930](#).

¹⁹² Ст. 20 Закону України «Про звернення громадян».

Звернення розглядають і розв'язують за **термін не більше ніж один місяць від дня їх надходження**, а ті, що не потребують додаткового вивчення, — невідкладно, але не пізніше ніж за п'ятнадцять днів від дня їх отримання. Якщо за місячний термін розв'язати порушені у зверненні питання неможливо, керів-

так ні Інформація про виявлені порушення:

Чи направляють заявникам відповіді за результатами розгляду їхніх звернень?

так ні Інформація про виявлені порушення:

7.8. Журнал обліку особистого приймання громадян¹⁹³

Чи відповідає журнал встановленій формі?

№ з/п	Дата прийому	Хто приймає	Прізвище, ім'я, по батькові, адреса чи місце роботи, категорія (соціальний стан) громадянина	Порушені питання		Кому доручено розгляд, зміст доручення, термін виконання	Результати розгляду, індекс, дата одержання відповіді від виконавця
				стислий зміст	індекси		
1	2	3	4	5	5a	6	7

так ні Інформація про виявлені порушення:

Якщо у зверненні, що надійшло до органу (підрозділу) поліції, міститься інформація про кримінальні правопорушення, що вчинені або готуються, після реєстрації в службі діловодства воно підлягає обов'язковій реєстрації в **Журналі єдиного обліку заяв і повідо-**

ник відповідного органу, підприємства, установи, організації або його заступник встановлюють необхідний термін для його розгляду, про що повідомляють особу, яка подала звернення. Загальний термін розв'язання питань, порушених у зверненні, не може перевищувати сорока п'яти днів. На обґрунтовану письмову вимогу громадянина термін розгляду може бути скорочений від встановленого цієї статтею терміну. Звернення громадян, які мають встановлені законодавством пільги, розглядаються першочергово.

¹⁹³ Додаток 3 до Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України, затвердженого [наказом МВС від 15.11.2017 № 930](#).

млень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події та розгляду відповідно до вимог [Кримінального процесуального кодексу України](#).

7.9. Журнал єдиного обліку заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події¹⁹⁴

Чи відповідає журнал встановленій формі?

№ з/п							
1	Дата, час (година, хвилина) надходження заяви чи повідомлення	Прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання, телефон заявника (місце знаходження), найменування, телефони підприємства, установи, організації	Стислий зміст заяви чи повідомлення (час, місце, обставини)	Заходи, ужиті за заявою чи повідомленням уповноваженою службовою особою органу (підрозділу) поліції (склад слідчо-оперативної групи (оперативної групи), час виїзду та прибуття на місце події; відомості про речі, документи, майно; вид охорони об'єкта, наявність сигналізації, хімічної пастки; інші суттєві відомості)	Прізвище, ім'я, по батькові, посада, ким, кому доручено розгляд заяви чи повідомлення (дата, година, хвилина)	Дата, час (година, хвилина), посада, прізвище і підпис особи, яка отримала заяву чи повідомлення для розгляду	Відомості про результати розгляду заяви чи повідомлення (дата, година, внесення заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань, номер ІТС ПНП (журналу ЄО) органу (підрозділу) поліції, у якому зареєстровано заяву чи повідомлення, номер протоколу про адміністративне правопорушення)

Інформація про виявлені порушення:

- Чи заносять звернення, зафіксовані в Журналі реєстрації звернень громадян та Журналі обліку особистого приймання громадян, які містять ознаки складу кримінального правопорушення

¹⁹⁴ [Журнал єдиного обліку заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події](#). Передбачений Додатком 4 до Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події, затвердженого [наказом МВС від 08.02.2019 № 100](#).

Журнал єдиного обліку ведеться, лише якщо тимчасово нема технічних можливостей вносити такі відомості до інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України». У журналі єдиного обліку реєструють заяви і повідомлення про кримінальні правопорушення та інші події, що надійшли до органів (підрозділів) поліції.

до Журналу єдиного обліку заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події?

так ні Інформація про виявлені порушення:

8. РІВЕНЬ ПІДГОТУВАННЯ ПЕРСОНАЛУ З ПИТАНЬ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ЗАБОРОНИ КАТУВАНЬ

8.1. Обізнаність працівників із заборною катувань

Опитати працівників ТВП щодо їхніх знань з питань дотримання прав людини, заборони катувань, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження або покарання та оцінити рівень обізнаності добре / задовільно / незадовільно

Рекомендовано¹⁹⁵ перевіряти знання персоналу щодо змісту:

- ▶ ст. 3 Конвенції з прав людини та основоположних свобод;
- ▶ ст. 10. Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання (ООН 1984/1987р.);
- ▶ Конституції України, зокрема статті 28. Кожен має право на повагу до його гідності (ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню);
- ▶ Загальної декларації прав людини (10.12.1948);
- ▶ Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (1950/1997);
- ▶ Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання (2002/2006);

П. І. Б., посада _____

П. І. Б., посада _____

П. І. Б., посада _____

8.2. Внесення заборони катувань до посадових інструкцій

Переглянути посадові інструкції працівників карного розшуку, слідчих, оперативного чергового

¹⁹⁵ Вимоги ст. 10. [Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання](#) (ООН 1984/1987р.).

Чи є в посадових інструкціях працівників ТВП заборона катувань?
так ні Інформація про виявлені порушення:

8.3. Внесення заборони катувань у програму навчання

Чи забезпечено внесення навчальних матеріалів та інформації про дотримання прав людини, заборону катувань та інших видів неналежного поведження до програм підготування персоналу?

так ні Інформація про виявлені порушення:

**9. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПІД ЧАС ЗУСТРІЧІ З НАЧАЛЬНИКОМ
ТВП (ВІДПОВІДАЛЬНОЮ ОСОБОЮ)**

Додаток 2 ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ СПІЛКУВАННЯ ІЗ ЗАТРИМАНИМИ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ У ТВП (КЗ)

П. І. Б. ОСОБИ , номер кімнати для затриманих		Відповідь
1. Загальні питання щодо поводження з особою та умов тримання в ТВП (КЗ)		
1.1	Чи знає особа, де вона наразі перебуває і чому (як потрапила в КЗ)?	
1.2	Як довго вона перебуває в ТВП, коли її поміщено до КЗ?	
1.3	У яких приміщеннях ТВП вона перебувала до поміщення до КЗ і що саме в цих приміщеннях відбувалось?	
1.4	Чи знають її рідні, близькі, що вона перебуває тут і чи відвідували вони її?	
1.5	Чи знає затримана особа, хто її затримав, за що, де це відбулось і коли (по змозі точне місце та час) ¹⁹⁶ ?	
1.6	Чи повідомили її про підстави затримання та права як затриманої особи, зокрема: можливість не свідчити проти себе, право на безоплатну правову допомогу, на повідомлення про своє затримання та місце перебування рідних чи близьких осіб тощо?	
1.7	Чи вручали особі копію протоколу затримання і чи є вона на руках?	
1.8	Чи організовано зустріч із адвокатом (зокрема центру безоплатної правничої допомоги)?	
1.9	Скільки часу вона перебуває в КЗ, якщо понад 3 години, чи годували її, і коли востаннє, чим годували ¹⁹⁷ ?	
1.10	Чи достатньо тепло в кімнаті, чи є одяг відповідний до пори року?	
1.11	Чи повідомляли особу під час поміщення до КЗ про ведення відеоспостереження?	

¹⁹⁶ У подальшому ці відомості можна порівняти з протоколом затримання, щоб переконатися, чи відповідають місце, дата і час затримання, вказані в протоколі, відомостям зазначеним затриманою особою.

¹⁹⁷ П. 8 розділу VIII Інструкції, затвердженої наказом МВС від 23.05.2017 № 440. Інформацію про видачу їжі потрібно перевірити за реєстром видачі їжі, накладними тощо.

1.12	Як до неї ставляться поліцейські, чи проявляють повагу та толерантність?	
1.13	Чи зверталася вона до поліцейських зі скаргами на стан здоров'я ¹⁹⁸ ?	
1.14	Якщо так, то чи зверталася вона з цього приводу зі скаргами, до кого, який був результат?	
1.15	Чи застосовували до неї поліцейські фізичну силу зброю або спеціальні засоби під час затримання, доставлення до ТВП, в ТВП чи в КЗ?	
1.16	Чи є в особи тілесні ушкодження чи інші сліди неналежного поводження з боку поліції (наприклад: порвана одяга чи взуття, зламані окуляри тощо)?	
1.17	Чи бажає затримана особа написати скаргу з цього приводу зараз? Якщо так, попросити чергового ТВП надати особі можливість написати скаргу і забезпечити її відправлення	
1.18	Чи знає особа, що вона має право оскаржити протиправні дії працівників поліції, якщо такі були, до посадових осіб органу (підрозділу) поліції, органів державної влади, прокуратури, суду, громадських організацій, а також до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Європейського суду з прав людини, відповідних органів міжнародних організацій, до членів або учасників яких належить Україна ¹⁹⁹ ?	
2. Спеціальні (додаткові) питання для осіб, затриманих за підозрою у вчиненні злочину, яким ще не обрано запобіжного заходу		
2.1	Чи вручали особі письмове повідомлення про підозру, якщо так, то коли це відбулося ²⁰⁰ ?	
2.2.	Чи бачила особа адвоката до першого допиту і чи було це побачення конфіденційне?	
2.3	Якщо особа повідомила, що відмовилася від адвоката центра безплатної вторинної правової допомоги, також зазначити чи була ця відмова письмовою при адвокаті й після конфіденційної зустрічі з адвокатом?	

¹⁹⁸ Перевірити запис факту надання медичної допомоги у відповідній системі ІПНП або в Журналі реєстрації надання медичної допомоги особам, які перебувають в органі (підрозділі) поліції (у разі тимчасової неможливості її введення в ІПНП).

¹⁹⁹ П. 10 Пам'ятки для затриманих осіб, передбаченої додатком 10 до Інструкції, затвердженої наказом МВС від 23.05.2017 № 440.

²⁰⁰ Порівняти час фактичного затримання особи та час вручення підозри — чи дотримано терміну вручення підозри: до 24 годин з моменту фактичного затримання.

3. Спеціальні (додаткові) питання для осіб, затриманих за підозрою у вчиненні кримінального проступку ²⁰¹		
3.1	Чи відмовлялася виконувати законну вимогу уповноваженої службової особи щодо припинення кримінального проступку або чинила опір?	
3.2	Чи намагалася залишити місце вчинення кримінального проступку?	
3.3	Чи виконувала законні вимоги уповноваженої службової особи, під час безпосереднього переслідування після вчинення кримінального проступку?	
3.4	Чи перебувала у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння?	
3.5	Чи вилучали в неї речі та/або документи, якщо так, то чи зроблено про це відповідний запис у протоколі затримання, чи складено про це окремий протокол?	
3.6	Чи вручали особі письмове повідомлення про підозру, якщо так, то коли це відбулося ²⁰² ?	
4. Спеціальні (додаткові) питання для неповнолітніх осіб		
4.1	Чи бачилися вони з батьками або іншими законними представниками (опікунами) після затримання?	
4.2	Чи проводилися з ними допити без присутності законного представника?	
4.3	Чи є в особи бажання поспілкуватися з психологом?	
5. Спеціальні (додаткові) питання до осіб, які прибули до КЗ з тілесними ушкодженнями		
5.1	Як давно і за яких обставин вони зазнали тілесних ушкоджень (місце, час, характер дій, хто заподіяв тощо)?	
5.2	Чи надали особі медичну допомогу і чи потребує вона зараз медичної допомоги ²⁰³ ?	
5.3	Чи причетні до заподіяння тілесних ушкоджень працівники поліції?	

²⁰¹ Перелік питань для визначення підстав затримання особи, яка скоїла кримінальний проступок (відповідно до ст. 298-2 КПК).

²⁰² Порівняти час фактичного затримання особи та час вручення підозри — чи дотримано терміну вручення підозри: до 24 годин з моменту фактичного затримання.

²⁰³ Перевірити запис факту надання медичної допомоги у відповідній системі ІПНП або в Журналі реєстрації надання медичної допомоги особам, які перебувають в органі (підрозділі) поліції (у разі тимчасової неможливості її введення в ІПНП).

5.4	Якщо так, то чи скаржилась особа на дії поліцейських, кому саме і який був результат скарги?	
5.5	З дозволу особи сфотографувати наявні тілесні ушкодження та зробити їх словесний опис	
6. Спеціальні (додаткові) питання для осіб, які потребують вживання ліків на постійній основі		
6.1	Які саме ліки вживає особа на постійній основі та з якою періодичністю?	
6.2	Коли вона востаннє вживала ці ліки і чи не пропустила вона термін для вживання?	
6.3	Чи є в особи необхідний запас ліків на час перебування в поліції?	
6.4	Якщо немає, то чи повідомляла про це особа інспектора з прав людини, чергового ТВП (слідчого) і які були вжиті заходи?	
6.5	Якщо ліків немає і жодного заходу не вжито, дізнатись у затриманої особи, хто з її рідних чи близьких міг би принести цій особі ліки і надати цю інформацію інспекторові з прав людини, черговому ТВП (слідчому)?	
6.6	Якщо особа повідомила, що вона пацієнт замісної підтримувальної терапії (ЗПТ), запитати коли вона востаннє вживала препарат і чи знає черговий ТВП та слідчий про необхідність забезпечення їй щоденного вживання препарату ²⁰⁴ ?	
7. Спеціальні (додаткові) питання для іноземців або осіб, які не розуміють українську мову		
7.1.	Чи повідомлено відповідне посольство або консульство про її затримання?	
7.2.	Чи пояснили їм права особи зрозумілою мовою?	
7.3.	Чи мають вони на руках копію процесуальних документів (протоколу затримання, повідомлення про підозру, клопотання про обрання запобіжного заходу тощо) зрозумілою мовою?	
7.4.	Чи залучався перекладач під час проведення слідчих дій, якщо особа не розуміє мови провадження?	

²⁰⁴ У подальшому переконатися, чи ведеться в ІТТ вивіз осіб, які потребують безперервного лікування ЗПТ, до сайту ЗПТ для отримання ліків. Переконатися, що черговий ІТТ знає вимоги спільного [наказу МОЗ, МВС, МЮ та Державної служби України по контролю за наркотиками від 22.10.2012 № 821/937/1549/5/156](#) щодо порядку дій для забезпечення безперервного лікування препаратами замісної підтримувальної терапії.

8. Спеціальні (додаткові) питання для осіб, які перебувають у непритомному стані, мають небезпечні для життя чи здоров'я тілесні ушкодження, симптоми захворювань внутрішніх органів або зараження небезпечними для здоров'я оточення інфекційними хворобами (наявності скарг на такі захворювання), видимі ознаки отруєння алкоголем або сильнодійними речовинами, втратили здатність самостійно пересуватися внаслідок важкого ступеня сп'яніння, жінок з ознаками вагітності чи із симптомами пологів, що наближаються, осіб — пацієнтів замісної підтримувальної терапії, хворих з опіоїдною залежністю		
8.1.	Чи оглядав їх лікар перед помещенням до КЗ ²⁰⁵ ?	

²⁰⁵ Пп. 6, п. 11 розділу VII Інструкції, затвердженої наказом МВС від 23.05.2017 № 440. Перевірити запис факту огляду та/або надання медичної допомоги у відповідній системі ІПНП або в Журналі реєстрації надання медичної допомоги особам, які перебувають в органі (підрозділі) поліції (у разі тимчасової неможливості її введення в ІПНП), та наявність висновку про можливість утримання особи в умовах КЗ.

Додаток 3 ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ В ТВП

Документи, передбачені Інструкцією з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженою [наказом МВС від 23.05.2017 № 440](#)

- ▶ [Журнал обліку доставлених, відвідувачів та запрошених](#) (Додаток 7)
- ▶ [Журнал обліку осіб, яких поміщено до кімнати для затриманих](#) (Додаток 13)
- ▶ [Журнал інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги](#) (Додаток 8)
- ▶ [Журнал реєстрації надання медичної допомоги особам, які перебувають в органі \(підрозділі\) поліції](#) (Додаток 9)
- ▶ [Пам'ятки для затриманих осіб](#) (Додаток 10)
- ▶ [Тактико-технічний паспорт чергової частини](#) (Додаток 1)
- ▶ [Книга перевірок](#) (Додаток 12)
- ▶ [Книга приймання-здавання чергування](#) (Додаток 11)
- ▶ [Зошит для записів чергового](#) (Додаток 3)
- ▶ Протоколи затримання на кожну затриману особу, яка перебуває в ТВП (КЗ) під час перевірки
- ▶ Інформація про розгляд заяв, скарг і пропозицій, які надійшли через скриньку «Для заяв, скарг і пропозицій» (передбачений вимогами п. 9 розділу III Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України, затвердженого [наказом МВС від 15.11.2017 № 930](#))
- ▶ Документація службової особи, відповідальної за перебування затриманих, зокрема в якій вона робить записи всіх дій, що проводяться із залученням затриманого, зокрема час їх початку та закінчення, а також осіб, які проводили такі дії або були присутні під час проведення таких дій ([відповідно до вимог ст. 212 КПК України](#))
- ▶ Матеріали щоквартальних звірок про випадки затримання протягом звітного періоду осіб та кількість випадків неприбуття або несвоєчасного прибуття адвокатів, які мають подаватися до 5 числа місяця, що настає за звітним періодом, відповідному

центральному, регіональному або міжрегіональному органу за встановленою формою (відповідно до вимог пп. 2, п. 10 Порядку, затвердженого [Постановою КМУ від 26 грудня 2011 № 1163](#))

- ▶ Матеріали відомчих перевірок за випадками неправомірних дій працівників ТВП (якщо такі проводилися)
- ▶ Результати відомчого контролю з боку МВС України, Департаменту головної інспекції дотримання прав людини Національної поліції України, звітів за результатами відвідувань моніторів Національного превентивного механізму (якщо такі проводилися з часу останньої перевірки ТВП)
- ▶ Договори з постачальниками харчування для затриманих осіб, які перебувають в КЗ
- ▶ Висновки Держпродспоживслужби щодо можливості використання проточної води в КЗ як питної
- ▶ Відомості з [інформаційної підсистеми «Custody Records»](#) інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України», та інших підсистем порталу, які стосуються фіксації перебування осіб в ТВП, проведення первинного інтерв'ю, надання правової, медичної допомоги тощо
- ▶ [Журнал обліку копіювання та видачі відеозаписів зі стаціонарної системи технічних приладів і технічних засобів фото-і кінозйомки, відеозапису](#), передбачений Додатком 2 до Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, затвердженої [наказом МВС від 18.12.2018 №1026](#)

Інформація з системи відеоспостереження та архівації даних

Додаток 3.1

ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ (ІНФОРМАЦІЇ) ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ НПМ ІТТ

Підготувати для групи НПМ нижчевказану інформацію

**Перелік осіб, затриманих працівниками ТВП за період²⁰⁶ _____
за формою**

№ п/п	Дата і час затримання	П. І. Б. затриманої особи	Підстава затримання	Хто затримав	Чи поміщався до КЗ	Коли (дата і час) і куди вибув	Примітка

Надати групі НПМ для ознайомлення

документи, передбачені Інструкцією з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженою [наказом МВС від 23.05.2017 № 440](#):

- ▶ [Журнал обліку доставлених, відвідувачів та запрошених](#) (Додаток 7);
- ▶ [Журнал обліку осіб, яких поміщено до кімнати для затриманих](#) (Додаток 13);
- ▶ [Журнал інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги](#) (Додаток 8);
- ▶ [Журнал реєстрації надання медичної допомоги особам, які перебувають в органі \(підрозділі\) поліції](#) (Додаток 9);
- ▶ [Тактико-технічний паспорт чергової частини](#) (Додаток 1);
- ▶ [Книгу перевірок](#) (Додаток 12);
- ▶ [Книгу приймання-здавання чергування](#) (Додаток 11);
- ▶ протоколи затримання на кожну затриману особу, яка перебуває в ТВП (КЗ) під час перевірки;
- ▶ інформацію про розгляд заяв, скарг і пропозицій, які надійшли через скриньку «Для заяв, скарг і пропозицій» (передбачений вимогами п. 9 розділу III Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України, затвердженого [наказом МВС від 15.11.2017 № 930](#));

²⁰⁶ Вказати період залежно від обсягу затримань (місяць, квартал).

- ▶ документацію службової особи відповідальної за перебування затриманих, зокрема в якій вона робить записи всіх дій, що проводяться із залученням затриманого, зокрема час їх початку та закінчення, а також осіб, які проводили такі дії або були присутні під час проведення таких дій ([Відповідно до вимог ст. 212 КПК України](#));
- ▶ матеріали щоквартальних звірянь про випадки затримання протягом звітного періоду осіб та кількість випадків неприбуття або несвоєчасного прибуття адвокатів, які мають подавати до 5 числа місяця, що настає за звітним періодом, відповідному центральному, регіональному або міжрегіональному органу за встановленою формою (відповідно до вимог пп. 2, п. 10 Порядку, затвердженого [Постановою КМУ від 26 грудня 2011 № 1163](#));
- ▶ матеріали²⁰⁷ щоквартальних звірок записів [Журналу обліку фактів звернення та доставлення до закладу охорони здоров'я осіб у зв'язку із заподіянням їм тілесних ушкоджень кримінального характеру та інформування про такі випадки органів та підрозділів поліції](#)²⁰⁸ із записами в **Журналі єдиного обліку заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події** відповідно до Інструкції про порядок ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події та аналіз їх результатів;
- ▶ матеріали відомчих перевірок (службових розслідувань) випадків неправомірних дій працівників ТВП (якщо такі проводили) за останній місяць;
- ▶ результати відомчого контролю з боку МВС України, Департаменту головної інспекції дотримання прав людини Національної поліції України (з початку року);
- ▶ договори з постачальниками харчування для затриманих осіб, які перебувають у КЗ;

²⁰⁷ Проведення таких звірянь передбачено пп. 2, п. 4 [спільного наказу МВС МОЗ від 06.07.2016 № 612/679](#) «Про порядок обліку фактів звернення та доставлення до закладів охорони здоров'я осіб у зв'язку із заподіянням їм тілесних ушкоджень кримінального характеру та інформування про такі випадки органів і підрозділів поліції».

²⁰⁸ Додаток до наказу Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства охорони здоров'я України 06.07.2016 № 612/679.

- ▶ висновки Держпродспоживслужби щодо можливості використання проточної води в КЗ як питної;
- ▶ відомості з [інформаційної підсистеми «Custody Records»](#) інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» та інших підсистем порталу, які стосуються фіксації перебування осіб у ТВП, проведення первинного інтерв'ю, надання правової, медичної допомоги тощо.

Додаток 4 МАКСИМАЛЬНО ДОЗВОЛЕНІ ТЕРМІНИ ТРИМАННЯ ОСІБ У КІМНАТІ ДЛЯ ЗАТРИМАНИХ ТВП

№	Категорія осіб	Підстава для тримання (поміщення)	Макс. термін	Чим передбачений	Примітка
1	Осіб, підозрюваних у вчиненні злочинів , за які передбачене покарання у виді позбавлення волі, без ухвали слідчого судді, суду	Протокол про затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину (ст. 208 КПК)	До 3 годин (з <i>повільшим</i> поміщенням до ІТТ) не більше ніж 24 години	Ст. 278 КПК Розділ VI, п. 3. 6) Інструкції, затвердженої наказом МВС України від 23.05.2017 № 440	1) Якщо доставлення зазначених осіб до ІТТ у строк до 3-х годин неможливе через віддаленість або відсутність належних шляхів сполучення, вони можуть триматися в КЗ не більше ніж 24 години . 2) У разі, якщо особи не вручено повідомлення про підозру після 24 годин з моменту затримання , така особа підлягає негайному звільненню.
2	Осіб, які переховуються від органів досудового розслідування , слідчого судді, суду, ухильюються від виконання кримінального покарання	Ухвала слідчого судді (суду) про дозвіл на затримання			
3	Осіб, підозрюваних у вчиненні кримінальних проступків , без ухвали слідчого судді, суду	Протокол про затримання, відповідно до пунктів 1, 2 частини першої статті 208 та частини другої статті 298–2 КПК	До 3 годин (з <i>повільшим</i> поміщенням до ІТТ)	Ст. 298–2 КПК Розділ VI, п. 3. 6) Інструкції затвердженої наказом МВС України від 23.05.2017 № 440	За умови, якщо ця особа: ▶ відмовляється виконувати законну вимогу уповноваженої службової особи щодо припинення кримінального проступку або чинить опір; ▶ намагалася залишити місце вчинення кримінального проступку; ▶ під час безпосереднього переслідування після вчинення кримінального проступку не виконала законних вимог уповноваженої службової особи, відповідно до пункту 1 частини четвертої статті 298–2 КПК України.
			Не більше ніж 24 години		Якщо доставлення зазначених осіб до ІТТ в строк до 3-х годин неможливе через віддаленість або відсутність шляхів сполучення.

№	Категорія осіб	Підстава для тримання (поміщення)	Макс. термін	Чим передбачений	Примітка
4	Осіб, які вчинили адміністративне правопорушення , визначені пунктом 1 статті 262 КУпАП	Протокол про адміністративне затримання. (ст. 261 КУпАП)	До 3-х годин	Ст. 263 КУпАП Розділ VI, п. 3. 6) Інструкції, затвердженої наказом МВС України від 23.05.2017 № 440	З метою припинення адміністративних правопорушень, коли вичерпано інші заходи впливу встановлення особи, складення протоколу про адміністративне правопорушення у разі неможливості складення його на місці вчинення правопорушення, якщо складення протоколу обов'язкове (ст. 260 КУпАП).
5	Осіб, які порушили правила обігу наркотичних засобів і психотропних речовин		До 3-х годин, до 3-х діб		До трьох годин для складення протоколу, а в необхідних випадках для встановлення особи, проведення медичного огляду, з'ясування обставин придбання вилучених наркотичних засобів і психотропних речовин та їх дослідження — до трьох діб з повідомленням про це письмово прокурора протягом <i>двадцяти чотирьох годин</i> з моменту затримання
6	Осіб, які незаконно перетнули або зробили спробу незаконно перетнути державний кордон України, порушили порядок в'їзду на тимчасово окуповану територію України або до району проведення антитерористичної операції чи в'їзду з них, порушили прикордонний режим, режим у пунктах пропуску через державний кордон України або режимні правила в контрольних пунктах в'їзду-виїзду, правила використання об'єктів тваринного світу в межах прикордонної смуги та контрольованого	Протокол про адміністративне затримання. (ст. 261 КУпАП)	До 3-х годин, до 3-х діб	Ст. 263 КУпАП Розділ VI, п. 3. 6) Інструкції, затвердженої наказом МВС України від 23.05.2017 № 440	До трьох годин для складення протоколу, а в необхідних випадках для встановлення особи та/або з'ясування обставин правопорушення — до трьох діб

№	Категорія осіб	Підстава для тримання (поміщення)	Макс. термін	Чим передбачений	Примітка
7	<p>прикордонного району, у територіальному морі, внутрішніх водах та виключній (морській) економічній зоні України, вчинили злісну непокору законному розпорядженню або вимозі військовослужбовця чи працівника Державної прикордонної служби України або члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, а також іноземців та осіб без громадянства, які порушили законодавство про правовий статус іноземців та осіб без громадянства або не виконали рішення про заборону в'їзду в Україну</p> <p>Військовослужбовців, які вчинили діяння, що мають ознаки кримінального чи адміністративного правопорушення</p>	Не визначено	Не визначено	Розділ VI, п. 3. 6) Інструкції, затвердженої наказом МВС України від 23.05.2017 № 440	До передання їх посадовим особам Військової служби правопорядку у Збройних силах України

Додаток 5

АЛГОРИТМ ДІЙ У РАЗІ ВІЯВЛЕННЯ ОЗНАК НЕНАЛЕЖНОГО ПОВОДЖЕННЯ З УТРИМУВАНИМИ В КЗ (ТВП)

Якщо в ході відвідування НПМ у КЗ (ТВП) виявлені особи, які мають явні ознаки побиття чи іншого неналежного поведження (пошкоджений одяг, бруд чи кров на одязі або взутті тощо) і зазначені особи скаржаться групі НПМ на протиправні дії працівників поліції, або виявлено осіб, які протиправно утримуються в КЗ чергової частини (інших приміщеннях ТВП)²⁰⁹,

групі НПМ необхідно діяти так:

1. Зафіксувати всі можливі відомості щодо особи, яка тримається в КЗ чи інших приміщеннях ТВП (П. І. Б. особи, обставини затримання, свідків події тощо).
2. З дозволу особи провести її огляд, фото- / відеофіксацію наявних тілесних ушкоджень чи інших ознак неналежного поведження, зробити словесний опис наявних тілесних ушкоджень та інших ознак неналежного поведження.
3. Занотувати обставини, за яких виявлено зазначене порушення (дату, час, П. І. Б. службових осіб, які на момент відвідування перебували в черговій частині ТВП, тощо).
4. Вимагати від оперативного чергового, службової особи, відповідальної за перебування затриманих, інспектора з дотримання прав людини вжити заходів щодо звільнення особи, яка без законних підстав тримається в КЗ чи іншому приміщенні ТВП.
5. Через оперативного чергового викликати прокурора, який здійснює нагляд за дотриманням законів у цьому ТВП та вимагати поновлення прав особи (звільнення особи, яка протиправно утримується в КЗ чи іншому приміщенні ТВП) та внесення відомостей в ЄРДР щодо виявленого порушення.
6. Зробити фото копію записів книг та журналів, у яких зафіксовано перебування особи в КЗ (ТВП)²¹⁰, відомостей з [ІП «Custody](#)

²⁰⁹ Порушення права на свободу та особисту недоторканність.

²¹⁰ [Журнал обліку доставлених, відвідувачів та запрошених, Журнал обліку осіб, яких поміщено до кімнати для затриманих, Журнал інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, Журналу реєстрації надання](#)

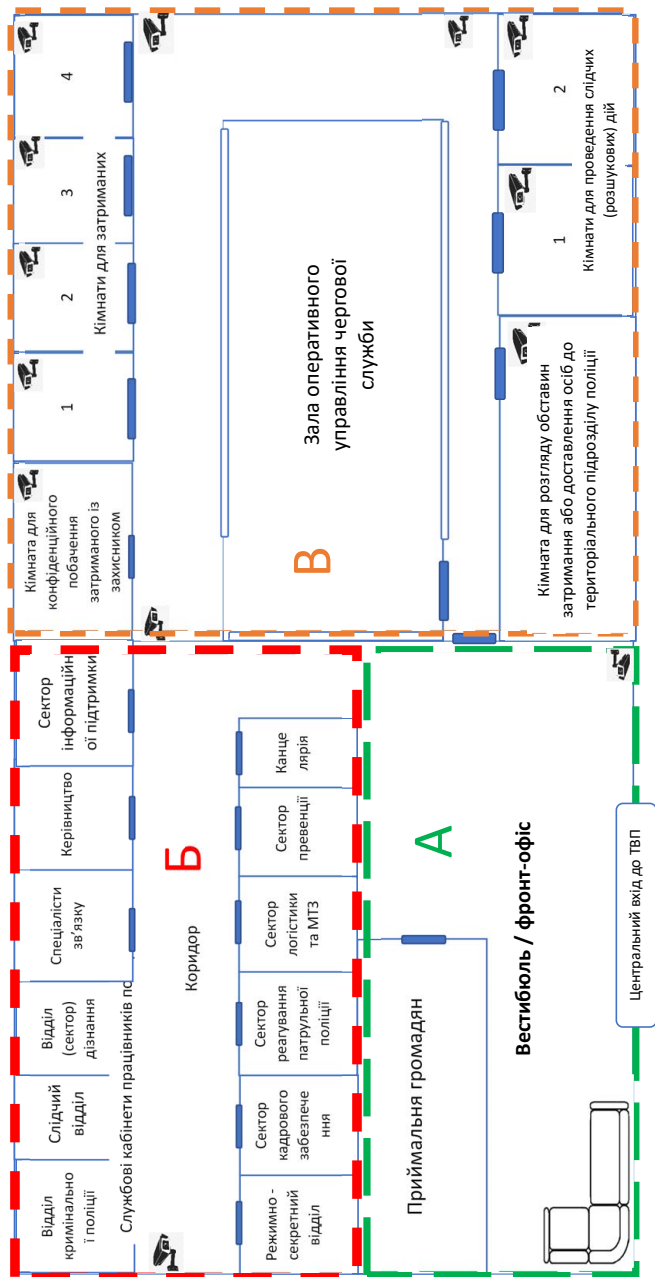
[Records](#)» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» та інших підсистем порталу, які стосуються фіксації перебування особи в ТВП, проведення первинного інтерв'ю, надання правової, медичної допомоги тощо.

7. Через оперативного чергового або особу, відповідальну за функціонування стаціонарної системи відеоспостереження²¹¹ ТВП дістати доступ до записів камер відеоспостереження, зокрема, про період перебування затриманої особи під контролем поліції в КЗ чи інших приміщеннях ТВП. Отримати копію або зробити фото- / відеозапис на телефон чи фотоапарат окремих моментів перебування затриманої особи в приміщеннях ТВП. Переконатися, щоб на відео було видно дату і час знімання, можна було впізнати затриману особу і зафіксувати ознаки неналежного поводження, якщо такі були. Перевірити, щоб час та дата відеореєстратора були правильно налаштовані.
8. Повідомити про виявлене порушення та вжиті заходи Представника Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в місцях несвободи.
9. Після повернення в офіс підготувати письмове повідомлення органів ДБР про виявлене порушення.

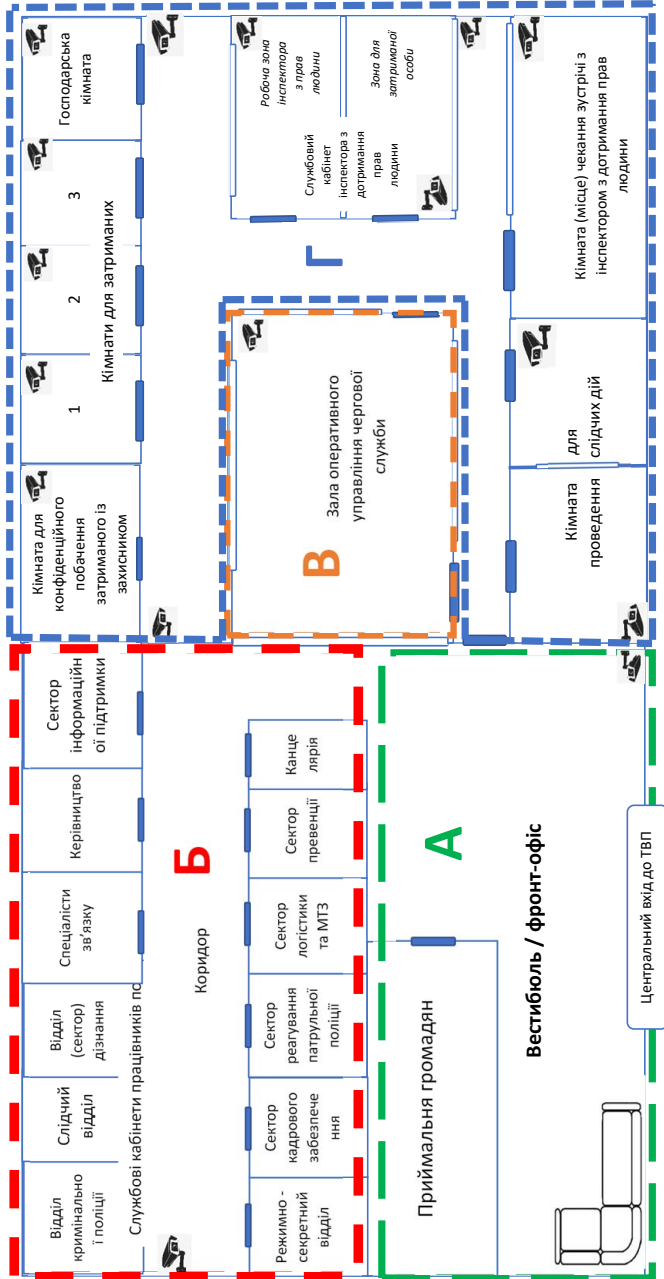
[медичної допомоги особам, які перебувають в органі \(підрозділі\) поліції \(якщо така допомога надавалась\).](#)

²¹¹ Така особа має бути призначена наказом керівника ТВП відповідно до вимог [наказу МВС України від 18.12.2018 № 1026 «Про затвердження Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису».](#)

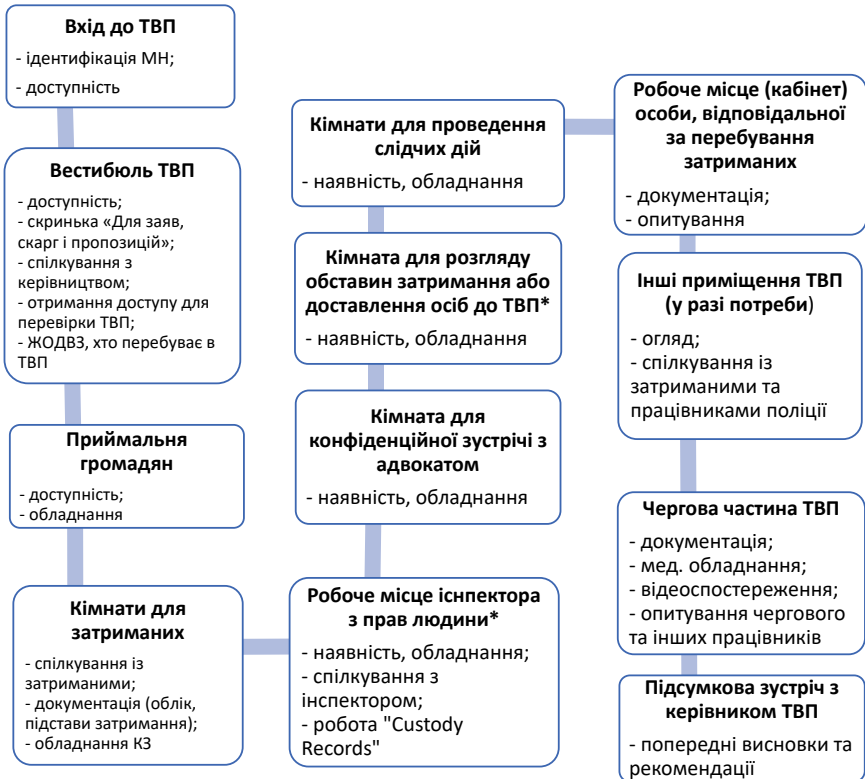
Додаток 6 ПРИМІРНА ОРГАНІЗАЦІЙНА СХЕМА РОЗТАШУВАННЯ ПРИМІЩЕНЬ ТВП (БЕЗ «CUSTODY RECORDS»)

Додаток 6.1 ПРИМІРНА ОРГАНІЗАЦІЙНА СХЕМА РОЗТАШУВАННЯ ПРИМІЩЕНЬ ТВП З ІП «CUSTODY RECORDS»

Додаток 7 ОРІЄНТОВНИЙ МАРШРУТ РУХУ ГРУПИ НПМ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ ТВП

Додаток 8

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗАПОВНЕННЯ ЗВІТУ

Для виконання функцій Національного превентивного механізму (далі — НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», __.__.202_ група НПМ відвідала _____ (найменування місця несвободи).

Відвідування провели такі члени групи НПМ:

_____ П. І. Б., посада (керівник групи НПМ);

_____ П. І. Б., посада/ представник громадської організації.

_____ (найменування місця несвободи) міститься за адресою: (місто, вулиця, будинок, тощо).

_____ (найменування місця несвободи) розраховане на перебування _____ осіб. У день відвідування у _____ (найменування місця несвободи) перебувало _____ осіб.

Попередні зауваження

Попереднє відвідування групи НПМ відбулося_____. За результатами попереднього відвідування НПМ виявлено порушення та недоліки:_____.

(Відомості про виконання внесених пропозицій)_____.

(Виявлений позитивний досвід організації діяльності місця несвободи, який може бути поширений (за наявності):_____.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

(Висвітлення виявлених порушень та недоліків із зазначенням норм міжнародного та/або національного законодавства, опис виявлених порушень, їх наслідки, підтверджувальні документи, матеріали, результати опитування (фото) або інша додаткова інформація) (із зазначенням порушеного права та порядковим номером).

Катування та інші форми жорстокого поводження

1. _____

2. _____

3. _____

Порушення права на _____

4. _____

5. _____

6. _____

Інші порушення _____

7. _____

8. _____

9. _____

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. _____

2. _____

3. _____

До звіту додаються такі документи та матеріали: *(додаток)*.

Керівник групи НПМ

(посада)

(підпис)

(П. І. Б.)

Додаток 9

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ, ЯКІ РЕГУЛЮЮТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ ТВП

Міжнародні нормативно-правові акти

- ▶ [Загальна декларація прав людини](#) (1948)
- ▶ [Конвенція про захист прав людини і основних свобод](#) (1950), ратифікована Верховною Радою України 17.07.1997
- ▶ [Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження і покарання](#) (1984), ратифікована Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 26.01.1987
- ▶ [Факультативний протокол до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження та покарання](#) (2002), ратифікований Верховною Радою України 21.07.2006
- ▶ [Європейська конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поведженню чи покаранню](#) (1987), ратифікована Верховною Радою України 24.01.1997
- ▶ [Європейські пенітенціарні правила](#) (2006)
- ▶ [Мінімальні стандартні правила поведження з в'язнями](#) (ООН, 1957)
- ▶ [Конвенція про права дитини](#) (1989)
- ▶ [Конвенція про права інвалідів](#) (2006)
- ▶ [Міжнародний пакт про громадянські і політичні права](#) (1966), ратифікований Верховною Радою України 19.10.1973
- ▶ [Стандарти Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поведженню чи покаранню \(КЗК\)](#)
- ▶ [Звід принципів захисту всіх осіб, затриманих чи ув'язнених у будь-якій формі \(Резолюція 43/173 Генеральної Асамблеї ООН від 9 грудня 1988 року\)](#)²¹²

²¹² Body of Principles for the Protection of All Persons under Any Form of Detention or Imprisonment", adopted by General Assembly resolution 43/173, 9 December 1988. "Звід принципів захисту всіх осіб, які піддаються затриманню чи ув'язненню будь-яким чином", Резолюція №43/173 ГА ООН, 9.12.1988 р.

- ▶ [Основні принципи поводження з в'язнями](#) (Резолюція 45/111 Генеральної Асамблеї ООН від 14 грудня 1990 року)
- ▶ [Дванадцята загальна доповідь СРТ/Inf \(2002\) 15](#)
- ▶ Звіт Уряду України за результатами візиту в Україну КЗК з 8 по 21 грудня 2017 року [СРТ/Inf \(2018\) 41](#)

Національні нормативно-правові акти України

- ▶ [Конституція України](#)
- ▶ [Кримінальний кодекс України](#)
- ▶ [Кримінальний процесуальний кодекс України](#)
- ▶ [Кодекс України про адміністративні правопорушення](#)
- ▶ [Закон України «Про Національну поліцію»](#)
- ▶ [Закон України «Про безоплатну правову допомогу»](#)
- ▶ [Закон України «Про попереднє ув'язнення»](#)
- ▶ [Закон України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»](#)
- ▶ [Закон України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві»](#)
- ▶ [Закон України «Про звернення громадян»](#)
- ▶ [Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні»](#)
- ▶ [Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»](#)
- ▶ [Закон України «Про доступ до публічної інформації»](#)
- ▶ [Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. № 1363 «Про затвердження Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання осіб»](#)
- ▶ [Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 877 «Про затвердження Положення про Національну поліцію України»](#)
- ▶ [Постанова Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2017 р. № 1024 «Про затвердження переліку та Правил застосування спеціальних засобів військовослужбовцями Національної гвардії під час виконання службових завдань»](#)
- ▶ [Постанова Кабінету Міністрів України від 16.06.1992 № 336 «Про норми харчування осіб, які тримаються в установах виконання покарань, слідчих ізоляторах Державної кримінально-вико-](#)

навчої служби, ізоляторах тимчасового тримання, приймальниках-розподільниках та інших приймальниках Національної поліції»²¹³

- ▶ [Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2003 № 1561 «Про затвердження Положення про кімнати для проведення слідчих дій та інших заходів в органах і підрозділах внутрішніх справ»](#)
- ▶ [Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 10.10.2004 № 1177 «Про затвердження Положення про порядок роботи зі зверненнями громадян і організації їх особистого прийому в системі Міністерства внутрішніх справ України»](#)
- ▶ [Наказ Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України 05.09.2012 № 692/775/1311/5 «Про затвердження Порядку взаємодії закладів охорони здоров'я, територіальних органів внутрішніх справ, установ виконання покарань і слідчих ізоляторів у частині забезпечення наступності диспансерного спостереження за ВІЛ-позитивними особами, здійснення клініко-лабораторного моніторингу за перебігом хвороби та проведення антиретровірусної терапії»](#)
- ▶ [Наказ Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Державної служби України з контролю за наркотиками від 22.10.2012 № 821/937/1549/5/156 «Про затвердження Порядку взаємодії закладів охорони здоров'я, органів внутрішніх справ, слідчих ізоляторів і виправних центрів щодо забезпечення безперервності лікування препаратами замісної підтримувальної терапії»](#)
- ▶ [Спільний наказ Міністерства внутрішніх справ України та Міністерства охорони здоров'я України від 06.07.2016 № 612/679 «Про порядок обліку фактів звернення та доставлення до закладів охорони здоров'я осіб у зв'язку із заподіянням їм тілесних ушкоджень кримінального характеру та інформування про такі випадки органів і підрозділів поліції»](#)
- ▶ [Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2018 № 1026 «Про затвердження Інструкції із застосування органами](#)

²¹³ З 01.01.2025 р. норми харчування будуть визначені [Постановою КМУ від 27.12.2018 № 1150](#). Див. зміни від 22.12.2023.

та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису»

- ▶ Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 08.02.2019 № 100 «Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події»
- ▶ Наказ Міністерства внутрішніх справ України 23.05.2017 № 440 «Про затвердження Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України»
- ▶ Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 27.04.2020 № 357 «Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України»
- ▶ Наказ Міністерства внутрішніх справ та Міністерства юстиції України від 01.10.2018 № 806/3105/5 «Про затвердження Інструкції про заходи щодо дотримання вимог законодавства при затриманні без ухвали слідчого судді, суду осіб, підозрюваних у вчиненні злочину, та обранні стосовно підозрюваних запобіжного заходу — тримання під вартою під час досудового розслідування»
- ▶ Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.07.2017 № 570 «Про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України»
- ▶ Наказ Міністерства внутрішніх справ від 06.11.2015 № 1376 «Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції»
- ▶ Державні будівельні норми України. «Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для мало мобільних груп населення». ДБН В.2.2–17:2006
- ▶ Державні будівельні норми України. «Інженерне обладнання будинків і споруд. Природне і штучне освітлення». ДБН В.2.2–17:2006, затверджені наказом Мінбуду від 02.11.2006 р. № 362
- ▶ Інструкція з формування та ведення інформаційної підсистеми «Custody Records» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України», затвердже-

на наказом Міністерства внутрішніх справ України від 24.05.2022 № 311

- ▶ Положення про інформаційно-комунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України», затверджене наказом Міністерства внутрішніх справ від 03.08.2017 № 676
- ▶ Галузеві будівельні норми Об'єкти для утримання (розміщення, розміщення осіб) ГБН В.2.2–00032684–001:2023, затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України від 29.12.2023 №1091
- ▶ Наказ Національної поліції України від 30.12.22 № 948 «Про запровадження форм звітності щодо ефективності поліцейської діяльності, спрямованої на протидію злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку»

Додаток 10

ПЕРЕЛІК ІНФОРМАЦІЇ, ЯКА МАЄ

МІСТИТИСЯ В ІП «CUSTODY RECORDS»,

ПРО ПЕРЕБУВАННЯ ЗАТРИМАНОЇ ОСОБИ

В ОРГАНІ (ПІДРОЗДІЛІ) ПОЛІЦІЇ²¹⁴

Про кожен випадок затримання особи створюється нова електронна картка затримання.

У розділі картки «Затримання та перебування затриманої особи в органі (підрозділі) поліції» вноситься інформація про:

- ▶ реєстрацію факту затримання:
 - реєстраційний номер в автоматизованій ІП «Custody Records»;
 - дата, час створення картки;
 - час фактичного затримання;
 - підстава затримання;
 - опис обставин затримання;
 - місце фактичного затримання (адреса та/або географічні координати);
- ▶ поліцейського, який затримав:
 - спеціальний жетон;
 - прізвище, ім'я, по батькові (за наявності);
 - орган;
 - служба;
 - контактний номер телефона поліцейського;
- ▶ затриману особу:
 - унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності);
 - індивідуальний податковий номер (за наявності);
 - прізвище, ім'я, по батькові (за наявності);
 - дата народження;
 - місце народження (країна народження, область, район, населений пункт);
 - стать;
 - громадянство;

²¹⁴ Визначений [Інструкцією](#) з формування та ведення інформаційної підсистеми «Custody Records» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України», затвердженою наказом МВС від 24.05.2022 № 311.

- необхідність участі перекладача;
- місце проживання;
- невідкладні зобов'язання, опис зобов'язань;
- ▶ очевидців затримання:
 - прізвище, ім'я, по батькові (за наявності);
 - номер телефона очевидця;
 - адреса проживання;
 - примітка;
- ▶ повідомлення третіх осіб про затримання:
 - прізвище, ім'я, по батькові (за наявності);
 - спосіб повідомлення;
 - контактна інформація;
 - дата, час повідомлення;
- ▶ місце доставлення:
 - найменування та адреса органу (підрозділу) поліції;
 - електронна пошта чергової служби органу (підрозділу) поліції;
 - телефон чергової служби органу (підрозділу) поліції;
 - час фактичного доставлення затриманої особи до органу поліції;
- ▶ інформування РЦБВПД:
 - реєстраційний номер;
 - найменування РЦБВПД;
 - дата, час повідомлення;
 - прізвище особи, ім'я, по батькові (за наявності) поліцейського, який поінформував РЦБВПД;
 - номер телефона поліцейського, який поінформував РЦБВПД;
- ▶ повідомлення з РЦБВПД:
 - прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) адвоката РЦБВПД;
 - номер телефона адвоката РЦБВПД;
 - номер доручення про підтвердження повноважень на надання безоплатної вторинної правничої допомоги;
 - дата, час повідомлення з РЦБВПД;
- ▶ роботу адвоката:
 - час прибуття;
 - час вибуття адвоката;
- ▶ опитування поліцейського (фіксуються відповіді поліцейського на питання):

- щодо обставин затримання особи;
- застосування відеофіксації;
- повідомлення третіх осіб про факт затримання;
- повідомлення про права затриману особу;
- вилучені предмети (у разі затримання особи за підозрою в учиненні суспільно небезпечного діяння, яке містить склад кримінального правопорушення, передбаченого [КК України](#) або [статтею 268](#) КУпАП, у випадку вчинення правопорушень передбачених КУПАП);
- застосування заходів примусу;
- інших питань, які необхідні для забезпечення гарантованих [Конституцією](#) та законами України прав, а також роз'яснення прав та обов'язків, передбачених [статтею 29](#), [частиною третьою](#) статті 66, [частиною шостою](#) статті 104, [частиною сьомою](#) статті 223 КПК України особам, які були очевидцями затримання);
- ▶ опитування затриманої особи (фіксуються відповіді на питання затриманої особи):
 - уточнення персональних даних затриманої особи (прізвище, ім'я, по батькові (за наявності);
 - дата народження;
 - місце народження;
 - громадянство;
 - необхідність участі перекладача;
 - серія (за наявності) та номер паспорта, орган, що його видав;
 - місця роботи;
 - невідкладні зобов'язання;
 - обставин затримання:
 - застосування заходів примусу;
 - вилучені предмети;
 - повідомлення про права;
 - зауваження;
 - скарги;
 - клопотання;
 - повідомлення третіх осіб про факт затримання;
 - стан здоров'я затриманої особи;
 - інші питання, які необхідні для забезпечення гарантованих [Конституцією](#) та законами України прав);

- ▶ рішення уповноваженої особи:
 - коментар рішення;
 - час ухвалення рішення;
 - підтвердження рішення;
- ▶ документування затриманої особи, а саме збирання та накопичення мультимедійної інформації (фото-, відео-, звукозапис) та біометричних даних (фотозображення, дактилоскопічна картка, словесний портрет);
- ▶ переміщення особи:
 - дата і час переміщення;
 - місцеперебування особи;
 - з ким вибув;
 - підстава вибуття;
 - примітка;
 - прізвище та номер поліцейського жетона відповідальної особи;
- ▶ фіксація наявних чи відсутніх видимих тілесних ушкоджень:
 - скарги на стан здоров'я;
 - час, коли надійшла скарга на стан здоров'я;
 - вид огляду;
 - дата та час огляду;
 - опис тілесних ушкоджень;
 - рекомендації лікаря;
 - ужиті заходи;
 - протипоказання щодо утримання в кімнаті для затриманих;
 - прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) лікаря;
 - найменування закладу охорони здоров'я, цифрова копія у вигляді графічного файлу);
- ▶ виклик БШД:
 - дата та час виклику;
 - посада поліцейського, який викликав, номер заявки БШД;
 - прізвище поліцейського, який викликав, номер заявки БШД;
 - номер жетона поліцейського, який викликав, номер заявки БШД;
 - час прибуття БШД;
 - номер БШД;
- ▶ харчування:
 - час та короткий опис отриманого харчування;

- прізвище та номер поліцейського жетона відповідальної особи;
- ▶ передачі, листування:
 - отримав / відправив;
 - тип;
 - час отримання / відправлення;
 - час вручення;
 - прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) поліцейського, який отримав / дав дозвіл,
 - вміст передачі/посилки;
 - прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) особи, яка передала / прийняла;
 - адреса;
 - вид документа;
 - серія та номер документа (за наявності);
 - найменування організації;
 - повернуто — причина;
 - дата повернення;
 - примітки.

Після збереження інформації формується електронна картка затримання з автоматичним присвоєнням їй відповідної серії та номера, яку видрукують за допомогою спеціальних технічних пристроїв у двох примірниках, і підписують затримана та уповноважена особи.

Підписаний документ сканує та вносить уповноважена особа до ІП «Custody Records».

Додаток 10.1

АНКЕТА ОПИТУВАННЯ ЗАТРИМАНОЇ ОСОБИ В ІП «CUSTODY RECORDS»

Опитування затриманої особи,
вчинила правопорушення ПЕТРЕНКО ПЕТРО ПЕТРОВИЧ
01.01.2001 р.н. Реєстраційний № 2024–001633 від 01.01.2024

1. ВСТУПНА ЧАСТИНА

Добрий ранок / день / вечір!
Мене звати...
Ви перебуваєте в...

Вас затримали за ...
Наша розмова буде записана на відео.
Чи згодні ви відповісти на питання?

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗАТРИМАНУ ОСОБУ

1. Прізвище
2. Ім'я
3. По батькові
4. Дата народження
5. Стать
6. Громадянство
7. Місце народження
8. Місце проживання
9. Сімейний стан
10. Вид документа
11. Серія
12. Номер
13. Дата видачі
14. Ким виданий
15. Неповнолітня особа
16. Контактна інформація про батьків або опікунів тощо
17. Чи маєте ви скарги на стан здоров'я?
18. Які саме?
19. Чи потребуєте ви медичної допомоги?
20. Чи наявні у вас видимі тілесні ушкодження?
21. Опис тілесних ушкоджень
22. Яким чином ви отримали тілесні ушкодження?
23. Чи вживаєте ви ліки на постійній основі?
24. Які саме ліки?
25. Чи є при вас достатня кількість необхідних ліків?
26. Чи є у вас ознаки респіраторних захворювань, таких як: висока температура, нежить, сухий кашель, дере горло, червоне горло, почервоніння очей, дихання? за останні 14 днів?
27. Чи є в членів вашої родини ознаки респіраторних захворювань, такі як: висока температура, нежить, сухий кашель, дере горло, червоне горло, почервоніння очей, чхання за останні 14 днів?
28. Чи у вас сильно утруднене дихання, вам складно дихнути, маєте сильний біль у грудях?
29. Опис (спостереження інтерв'юера)
30. Чи мали ви безпосередній контакт з хворими особами останні два тижні, зокрема хворими на ковід-19?
31. Чи перебуваєте ви на обліку для надання антиретровірусної терапії?

- 32. Назва закладу
- 33. Де і ким працюєте
- 34. Спецінформація

- 35. Чи маєте ви судимість?
- 36. Додаткова інформація

3. ЗАТРИМАННЯ

- 1. Дата і час затримання
- 2. Місце затримання
- 3. Пояснення щодо події затримання
- 4. Чи застосовувалися до вас заходи примусу?
- 5. Який вид заходу примусу застосовувався? (фізична сила / спеціальні засоби / зброя)
- 6. Чи вилучали у вас предмети під час затримання?
- 7. Додаткова інформація
- 8. Чи повідомлено вас про ваші права під час затримання?
- 9. Чи повідомлено вас про підстави та причини затримання?

- 10. Вам надавали можливість повідомити інших осіб про затримання?
- 11. Кого бажаєте повідомити про ваше затримання?
- 12. Чи є у вас близькі / рідні, які перебувають у безпорадному стані?
- 13. Хто ці люди?
- 14. Хто крім вас може надати рідним / близьким допомогу?
- 15. Чи маєте ви заяви, скарги, клопотання щодо підстав затримання, часу, місця?
- 16. Які саме?

Додаток 10.2

АНКЕТА ОПИТУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО, ЯКИЙ ЗАТРИМАВ ОСОБУ В ІП «CUSTODY RECORDS»

Перелік інформації, яка фіксується в ІП «Custody Records» за підсумком анкетування поліцейського, який провів затримання особи.
(Вкладка «Анкетування поліцейського»)

Опитування поліцейського, який затримав особу ПЕТРЕНКО ПЕТРО ПЕТРОВИЧ 01.01.2001 р.н. Реєстраційний № 2024–001633 від 01.01.2024

Добрий ранок/день/вечір!
Мене звати...

Я маю поставити вам кілька питань
щодо затримання громадянина...
Наша розмова буде записана на відео.

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗАТРИМАНУ ОСОБУ

1. Чи велися відео-, аудіозаписи під час затримання?
2. Який технічний засіб був використаний?
3. Чи велися відео-, аудіозаписи під час доставлення особи?
4. Який технічний засіб був використаний?
5. Чи були застосовані заходи примусу до затриманого?
6. Який вид примусу застосовувався?
7. Які причини застосування заходів примусу?
8. Чи повідомлено особу про її права?
9. Чи надавали право затриманому негайно повідомити інших осіб (рідних) про своє затримання?
10. Кого повідомлено про затримання?
11. Спосіб повідомлення?
12. Якщо не повідомлено, то чому?
13. Чи повідомив затриманий про існування в беспорядному (небезпечному) стані осіб, якими вона опікується?
14. Хто особа, яка перебуває в беспорядному (небезпечному) стані?
15. Чи поінформовано відповідний регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги про затримання особи?
16. Якщо не повідомлено, то чому?
17. Чи були вилучені предмети в затриманого?
18. Які заборонені предмети вилучено?
19. Які предмети вилучено?
20. Зауваження (доповнення), які треба внести до картки затримання

Додаток 11 БЛАНК ПОЯСНЕННЯ²¹⁵

**Додаток 2
до Регламенту організації та здійснення
регулярних відвідувань місць несвободи
для виконання функцій національного
превентивного механізму в Україні**

**Уповноваженому Верховної Ради України
з прав людини
Дмитру ЛУБІНЦЮ**

Прізвище, ім'я, по батькові _____
Правовий статус, посада _____
Найменування місця несвободи _____

Адреса _____
Контактний номер телефона _____

ПОЯСНЕННЯ

Зміст частини 1 статті 63 Конституції України про те, що особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом, мені зрозумілий.

Мені роз'яснено, що відповідно до ч. 3 ст. 19–1 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» опитування осіб, які перебувають у місцях несвободи, з метою отримання інформації стосовно поводження з цими особами і умов їх тримання, а також опитування інших осіб, які можуть надати таку інформацію, проводиться без третіх осіб та за умов, що виключають можливість прослуховування чи підслуховування.

підпис

²¹⁵ Відповідно до вимог Регламенту організації та здійснення регулярних відвідувань місць несвободи для виконання функцій Національного превентивного механізму в Україні.

Пояснення бажаю давати _____ мовою.

Пояснення _____ (бажаю (не бажаю) давати власноручно.

З приводу поставлених мені питань можу пояснити таке:

Перелік питань:

1. _____

2. _____

3. _____

Відповідь на 1 питання:

Відповідь на 2 питання:

Відповідь на 3 питання:

До пояснень додається: (у разі наявності додатків)

1. _____

2. _____

Наприкінці опитування зазначити, обравши потрібне:

З моїх слів записано правильно, я прочитав, уточнень, зауважень та доповнень не маю.

Написав власноручно, уточнень, зауважень та доповнень немає.

Я прочитав, викладаю такі уточнення, зауваження та доповнення:

___ . ___ .202_р.

підпис

П. І. Б.

У разі відмови опитуваної особи відповідати на поставлені питання робиться запис:

Від надання відповідей на поставлені питання відмовився(-лася).

Від підписання наданого пояснення відмовився(-лася).

Опитав учасник групи НПМ

посада

підпис

П. І. Б.

Національний превентивний механізм (НПМ) створено в Україні у 2012 році відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції ООН проти катувань (ФПКПК). Основна ідея НПМ полягає в запровадженні системи регулярних незалежних відвідувань будь-якого місця несвободи з метою запобігання та захисту утримуваних там осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання.

Здійснення функцій НПМ покладено на Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Відвідування місць несвободи відбувається за моделлю «Омбудсмен+»: працівники Офісу Омбудсмена спільно з активістами громадянського суспільства.

В Україні функціонування НПМ забезпечує Департамент з питань реалізації Національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Інформацію про НПМ можна знайти за посиланням:
<https://ombudsman.gov.ua/>

UKR

www.coe.int

Рада Європи є провідною організацією із захисту прав людини на континенті. Вона нараховує 46 держав-членів, включно з усіма державами — членами Європейського Союзу. Усі держави — члени Ради Європи приєдналися до Європейської конвенції з прав людини — договору, спрямованому на захист прав людини, демократії та верховенства права. Європейський суд з прав людини здійснює нагляд за виконанням Конвенції у державах-членах.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE